

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 36.

LAUANTAINA 7 p:nä SYYSKUUTA.

1935.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:— cm.

Viikkolista:

Tohtori Arho vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka keskiviikko klo 11—15.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoinna arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:13, 11:30, 14:46, 17:58 ja 21:01.

Helsinkiin 8:04 saapuu sinne 9:55

” 10:29 ” ” 12:40

” 18:33 ” ” 20:26

” 21:20 ” ” 23:16

Riihimäelle 16:12, sieltä 16,56 saap. Hels. 18:08.

Helsingistä 9:30 saapuu Ryttylään 11:30

” 12:50 ” ” 14:46

” 16:10 ” ” 17:58

” 18:35 ” ” 21:01

Autobussit lähtevät:

Tervakoskelta Helsinkiin klo 6:45 ja 15:45.

” Hämeenlinnaan 8,30 10,55 ja 19.

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, Ilmari Liutalta ja E. Saarelalta Napialassa.

Lainakirjasto pidetään avoinna joka toinen perjantai klo 17—18:30.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

— JUMALANPALVELUKSET

Tervakoskella pidetään syyskuun 15 ja 29 p:nä.

— KÄTILÖ. Pitkän työpäivän jälkeen on Yhtiön kättilö, rva Ida Lumme, siirtynyt eläkkeelle, jonka johdosta tästä lähtien tarpeen vaatiessa on kääntynyt Kunnan kättilön puoleen.

Rva Lumme on kuitenkin lupautunut hätätilassa vuoden loppuun asti hoitamaan Tervakosken kylässä sattuvia synnytyksiä, mikäli Kunnan kättilöä ei voida tavata.

KIHLOISSA.

A i l i J o k e l a
O l a v i O j a m ä k i

H e r t t a K ä c k l u n d
A n t t i V i r t a n e n

Naapurin omenapuut.

Kun alkukesällä katselimme kylämme kukkivia omenapuita, emme varmaan silloin ajatelleet syksyn saapumista, jolloin nuo samat puut ovat hedelmiä täynnä. Ne ilahduttivat meitä kesällä, samoin nytkin, syksyn tultua, ne ilahduttavat — ennen kaikkea — niiden omistajia. Kadehtijoiden mielestä on väärin sellainen omistusoikeus, ja tuo kateus voi johtaa pieniin „näpistelyihinkin” naapurin hedelmätarhassa.

Jos pikku pojat, jotka yrittävät varastella pimeän varjossa hirveän omenakuumeensa tyydyttämiseksi muutamia omenoita kylän puista, saavat jatkuvasti tehdä syksyn toisensa jälkeen tätä „kristillistä tasajakoa”, niin kasvattaa se työtekijöistensä arveluttavia olioita yhteiskunnallemme. Alku näyttää hyvin viatomalta. — Sehän on poikien luonteessa tuollainen jännittävä, seikkailua tavoitteleva retki syysillan pimeässä naapurin omenapuiden alle. Jokainen poika tietää, kuinka se on „jännää”! Kautta aikojen ovat pojat olleet samanlaista, riistanhaluista ja luonnostaan rehtiä joukkoa, kunhan ei vain tuohon riistamaahan kasvaisi liian laveat rajat, jotka estävät poikia huomaamasta sen tuoman turmiollisuuden.

Jokainen äiti ja isä toivoo lapsistansa parasta, mitä yleensä on mahdollista vaatia kunnon kansalaisiksi kasvavista lapsista. Kukapa nyt mielellään kuulee sanottavan: — Teidän poika oli taas meidän puista omenoita varastamassa! — Sehän on suuri loukkaus vanhemmille! Jos pojat käsittäisivät sen, eivät he koskaan tekisi sellaista nöyryytystä vanhemmillensa. Kun he sen ymmärtävät, ovat he jo aika miehiä.

Paras keino ehkä pojissa piilevän näpistelyhalun pysäyttämiseksi lienee teon

julkisuuteen tuominen. Jos varmasti olemme nähneet pojat vieraan talon omenapuiden juurilla, on paras sanoa heille suoraan, että tästä teosta tulee heille — anteeksipyyntimatka puun omistajan eteen. — Sitä pojat pelkäävät paljon enemmän kuin kotoista selkäsaunaa, sillä sehän on kauheata „miehille”, että täytyy mennä pyytämään anteeksi vieraalta ihmiseltä. Se johtuu pojan luonteesta, joka halveksii tuollaista „pehmeilyä”, sillä se nöyryyttää häntä paljon enemmän kuin isän tai äidin omakätinen tuomion langettaminen.

Jos „asia ensin tutkitaan ja sitten vasta selkään hutkitaan”, niin tulos on varmasti parempi kuin toisin päin, useimmiten pikapäässä annettu löylytys, sillä onhan sielu enemmän kuin ruumis.

Kun poika, joka on tavattu „varastamasta”, (jos nyt niin voi sanoa) nöyryytetään sielullisesti tuollaisella, hänen mielestään vaikealla, „anteeksipyyntimällä”, niin hän muistaa sen varmasti paljon kauemmin kuin ruumiillisen kurituksen.

Näin tapahtuu, jos poika on sielullisesti terve, tai ei hänessä ole perinnöllistä tuo näpistelynhalu. Sellaisia lapsia emme sentään usko Tervakoskella olevan, sillä onhan kylämme väestö vanhaa, rehellistä sukua, joiden lapsetkaan siis eivät voi periä tuollaisia tapoja vanhemmiltaan, vaan ovat omenavarkaudetkin poikkeusajan, pysäyttämässä olevien halujen synnyttämiä tekoja.

„Halikon kautta Ruotsiin”. Uudenvuoden aattona lähetti Riihimäeltä eräs perhe uuden vuoden kortin osoitteella:

Herrasväki S. Syrjänen

Berlin

Tervakoski.

Kortti saapui tammik. 15 p:nä perille — matka Riihimäeltä Tervakoskelle oli siis

kestänyt pari viikkoa. Kortti oli Riihimäeltä lähetetty Hitlerin maan Berliiniin, jossa sellaista paikkaa kuin Tervakoskea ei kuitenkaan löytynyt. Mutta Saksassa otetaan asiasta selvää ja jo tammikuun 7 p:nä oli kortti n. s. „Kirjeenselvitystoimistossa”, jossa se varustettiin sinisellä lipulla, johon selvästi on kirjoitettu „S. Syrjonen, Tervakoski, Finland”. Sitäpaitsi on alkuperäisessä osoitteessa Tervakoski alleviivattu, sana Finland lisätty ja sana Berlin on viivattu kuuluvaksi nimen jälkeen.

(Tilanpuutteen takia on tämä uutinen täytnyt jättää näin myöhään).

— SUOJELUSKUNNALLA oli viime sunnuntaina partiotoimiskilpailut Tervakosken ympäristössä. Juostava matka oli noin 6 km. ja matkan varrella suoritettiin käsigranaattien tarkkuusheitto ja erilaisia matkan arviointia. Lyhimmän ajan sai A. Klaper — 58 min. 20 sek. ja pisimmän ajan käytti U. Viik, 2 t. 10 m. 27 sek.

Parhaat tulokset:

1. T. Joensuu 3 + 3,75 = 6,75 p.
2. A. Klaper 1 + 7,25 = 8,25 „
3. E. Sinivuori 4 + 7,00 = 11,00 „
4. V. Koskivirta 2 + 9,25 = 11,25 „
5. H. Nuotio 5 + 6,75 = 11,25 „

Ikämiessarjassa saavutti

1. E. Korkivirta 1 + 10,25 = 11,25 p.
- Kilpailijoita oli kaikkiaan 14.

— Tänään vihitään avioliittoon Helsingissä luutnantti Ahti Vallinheimo ja neiti Raili Lekman.

VAROKAA AUTOA!

Peräkylälle uutisrakennuksia varten tapahtuvan vilkkaan autoliikenteen johdosta kehoitetaan tavallista suurempaan varovaisuuteen, vallankin lasten suhteen. Erikoisemmin on varottava postikonttorin kulmausta, jota kautta vilkkain liike käy.

— HAUSJÄRVEN SK:N UUDEN URHEILUKENTÄN vihkiäiskilpailuissa viime sunnuntaina saavutettiin parhaat mieskohtaiset tulokset eri lajeissa seuraavasti:

- 100 m.: 1) M. Virtanen, Pato, 11,6; 2) E. Huttala, HU, 0,5 m. jälessä; 3) H. Mutikainen, Pato, 1 m. jälessä; 4) E. Kalervo, HU, 1,20 m. jälessä.

- Pituus: 1) J. Törnros, Pato, 636; 2) M. Virtanen, Pato, 630; 3) E. Huttala, HU, 580, 4) E. Haapakallio, HU, 554.

- Kiekko: 1) E. Kalervo, HU, 35,60; 2) A. Salonen, Pato, 34,10, 3) Esko Kalervo, HU, 31,85; 4) O. Nummenranta, Pato, 30,05.

ILMOITUKSIA.

Keskinäinen Vakuutusyhtiö

KALEVA

joka on menestyksellä toiminut jo yli 60 vuotta, on maksanut vakuutetuilleen jo yli 700 milj. markkaa ja sen rahastot ylittävät 300 milj. mk.

Kalevan erikoisvakuutusmuodoista ja -ehdoista mainittakoon: kodinturvavakuutus sekä lahjoitus- ja kasvatusvakuutus, joka esim. perheen turvaajan kuoltua takaa lapselle määrätyn eläkkeen määrätyn ajaksi ja sitäpaitsi antaa vakuutussumman määrääjän loputtua. — Tapaturmaisessa kuolemantapauksessa suorittaa yhtiö kaksinkertaisen vakuutussumman, jos vakuutukseen halutaan sellainen ehto liitettäväksi. — 5 vuotta täyttäneille lapsille voidaan Kalevassa saada heti täyteen voimaan astuva henkivakuutus. — Tuberkuloosiin sairastuneelle vakuutetuille suorittaa Kaleva suoraan avustusta hänen ollessaan parantolassa terveyttään hoitamassa.

Kunnollinen ja kodistaan huolehtiva perheen isä turvaa kotinsa ja perheensä vakuutuksilla, jotka hänelle myöntää edullisesti Kaleva.

Tiedustakaa lähempiä ehtoja allekirjoittaneilta Kalevan edustajilta paikkakunnalla.

E. Grönblom.

A. Nieminen.

TERVAKOSKEN V. P. K:n

Syysjuhla

pidetään Kansakoulun kentällä sunnuntaina, syysk. 8 p:nä alkaen klo 13.

Kentällä on kaikenlaisia kenttäpelejä, kilpailuja palokuntalaisille y.m., ja jaetaan kilpailuista hyvät palkinnot

Pääsy kentälle on vapaa.

Tanssit

samana iltana Seurahuoneessa klo 20.

Soittaa JA-MA-KA! Liput 5:—.

Tanssien loputtua soitokulkue!

Keihäs: 1) E. Kalervo, HU, 50,57; 2) K. Kaskiala, HU, 50,07; 3) J. Autio, Pato, 46,35; 4) H. Mutikainen, Pato, 43,30.

Korkeus: 160 cm. selvisivät: Törnros, Salonen, Somiska ja Huttala.

400 m: 1) E. Kalervo, HU, 55,2; 2) V. Korpela, HU, 57,2; 3) G. Eväsoja, Pato, 58,0; 4) M. Mäkinen, Pato, 58,0.

1500 m: 1) S. Anttila, Pato, 4,31,4; 2) E. Kalervo, HU, 4,36,0; 3) T. Lumiovaara, Pato, 4,36,9; 4) P. Lehto, HU, 4,40,7.

4×100 m. viestinjuoksun voitti Pato ajalla 47,3, Hausjärven Urheilijat 48,9 Voittaneessa joukkueessa juuksivat Eväsoja, Nummenranta, Mutikainen, Virtanen.

Maaotteluviestin voitti HU ajalla 2.14,9, Pato 2.15,0. HU:n joukkueessa juuksivat Kalervo, Korpela, Huttala, Esko Kalervo.

Seuraottelun voitti HU, 47,5 pist., Padon saadessa 45,5 pistettä.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Äänielokuva

„Tsarewitsch”

Hans Söhlker — Martha Eggerth
näytetään lauantaina ja maanantaina
klo 19.

Sallittu lapsille.

Pääsy: Klubin jäseniltä vapaa, muilta
5 mk. —.

Kielto.

Laissa määrätyn sakon uhalla kielletään kaikenlainen metsästys ja aitojen sotkeminen E. Leppäojan ja E. Grönlundin mailla.

Omistajat.

Sähkövirran jakelu keskeytyy huomenna noin klo 8—15 väliseksi ajaksi, Imatran Voima O.Y:n linjoillaan suorittamien korjauksien takia.

ÄLKÄÄ ANTAKO KIRJOJANNE SIDOTTAVAKSI

ennen kun olette tietoiset siitä, että kirjansitoja Matti Ahopelto, Riihimäki Pohj. Rautatienk. 22, sitoo kirjanne ja aikakauslehtenne hyvin ja huokealla.

Tervakoskella syyskuun 7 p:nä 1935.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 37.

LAUANTAINA 14 p:nä SYYSKUUTA.

1935.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:— cm.

Viikkolista:

Tohtori Arho vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka keskiviikko klo 11—15.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoimna arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:13, 11:30, 14:46, 17:58 ja 21:01.

Helsinkiin 8:04 saapuu sinne 9:55

” 10:29 ” ” 12:40

” 18:33 ” ” 20:26

” 21:20 ” ” 23:16

Riihimäelle 16:12, sieltä 16,55 saap. Hels. 18:08.

Helsingistä 9:30 saapuu Ryttylään 11:30

” 12:50 ” ” 14:46

” 16:10 ” ” 17:58

” 18:35 ” ” 21:01

Autobussit lähtevät:

Tervakoskelta Helsinkiin klo 6:45 ja 15:45.

Hämeenlinnaan 8,30 10,55 ja 19.

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, Ilmari Liutalta ja E. Saarelalta Napialassa.

Lainakirjasto pidetään avoimna joka toinen perjantai klo 17—18:30.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoimna joka päivä.

— JUMALANPALVELUS on Tervakoskella sunnuntaina klo 14.

— HARTAUSHETKI Seurahuoneessa perjantaina t.k. 20 p:nä klo 18. Puhujana piirisiht. N. Eskola.

— TERVAKOSKEN RIPPIKOU- LU aloitetaan maanantaina, lokak. 7 p:nä.

— VEISTOKURSSIT järjestää Etelä-Janakkalan Maamiesseura Tervakosken kartanossa ensi talveksi, aikaen lokakuussa. Kurssille toimittaa opettajan Hämeenläänin Maanviljelysseura ja kestävät ne noin 7 kuukautta joka päivä. Niillä, jotka eivät ehdi päivällä, on tilaisuus osallistua iltaisin. Kurssimaksu on Smk. 125 ja saavat niihin ottaa osaa muutkin kuin Maamiesseuran jäsenet.

Kurssille aikovat varatkaa ja kuitvattakaa ajoissa tarvelautoja. Toivottavasti paikkakuntalaiset hyvin runsaslukuisina käyttävät tilaisuutta hyväkseen. Myöhemmin annetaan vielä lähempiä tietoja alkamisesta y. m.

Kasviksien käyttämisestä ja niiden puhdistuksesta.

Jokainen aikaansa seuraava henkilö tietää, että nykyisin on n. s. raakaravinto ja yleensäkin kaikki kasvisravinto korkeassa kurssissa. Vallankin perheiden taloudesta huolehtiville tämä ilman muuta onkin selviö ja tervetullut toteamus. Tämän avulla he saavatkin ateriamme vaihtelevimmiksi, ja mikä tässä myöskin on tärkeätä, suhteellisen halvoiksi. He tietävät myöskin, että siitä saa varmimmin kaikki vitamiinit, nuo salaperäiset, häilyvät aineet, jotka helposti pakenevat ruoka-aineestamme. Jokainen tiedämme lisäksi, että raakaravinto vahvistaa ruuansulatuselimiä ja lisää yleensä elimistön vastustuskykyä. Meillä ei yleensäkkään tarvitse luultavasti mainostaa tätä puolta sillä sen mitä tunnemme on tervakoskelainen melko hyvä kaikenlaisen tämän laatuksen ravinnon käyttäjä, sitähan todistaa jo sekin, että hän itse omissakin puutarhaviljelyksissään niitä harrastaa.

Eräs puoli mitä ei ehkä tarpeeksi usein muisteta on, että kaikkinaisten kasvien pesu on välttämätön, vaikka ottaisimmekin ne omasta kasvimaastamme. Itsestään on selvää, että ulkopuolelta ostamamme kasvikset vaativat puhdistuksen, onhan niihin kuljetuksen ja muun kestäessä voinut tulla paljonkin pölyä tai muita vahingollisia aineita.

Kasvien puhdistaminen on toimitettava hyvin ja huolellisesti väljässä, puhtaassa ja raikkaassa vedessä. Eipä ole toisinaan haitaksi vaikkapa ne ensin seisovat jonkin aikaa suolavedessä, sillä siinä erottuvat helpommin kaikki likaisuudet ja mahdolliset madot ja hyönteiset. Sen jälkeen on tietenkin vielä uudelleen huuhdottava raikkaassa vedessä.

Meillä on viime vuosina m. m. metsämarjoja alettu ostamalla hankkia, siis vieraiden käsiensä kautta kulkeneita, val-lankin puolukoita, mutta myöskin mustikoita ja osittain myöskin mansikoita sekä eräitä muitakin marjoja. Näidenkin marjojen puhdistus on tarpeen, sillä on tapauksia, että esim. kaupaksi tuotuja puolukoita on kypsytetty asuinhuoneen lattialla, jossa ne tietenkin ovat olleet alttiina kaikenlaiselle lialle ja pölylle. Marjojen puhdistukseen riittää kyllä vedellä huuhtelu. Puutarhamansikat ovat kyllä tavallista tarkemman huuhtelun tarpeessa, sillä niissähan helposti esiintyy taudin siemeniä. (Marjathan ovat tällä erää jo korjattu ja pantu säilöön, puolukkaa osittain lukuunottamatta, mutta mainitsimme niistä silti tässä yhteydessä) Kun perheen emäntä näin on noudattanut huolellisuutta kasvien ja marjojen puhdistuksessa voimme olla varmoja, että myöskin saamme puhdasta ja terveellistä ravintoa.

KUOLLUT.

T.k. 7 p:nä kuoli kotonaan seurakuntamme monivuotinen Kanttori-urkuri K. Kiertonen 71 vuoden ikäisenä.

Kanttori Kiertonen palveli ensi aluksi isänsä viran v. t. hoitajana, kunnes tämän kuoltua neljännesvuosisata sitten tuli valittua viran vakinaiseksi hoitajaksi. Hänessä meni manan majoille alaansa perehtynyt ja innostunut mies, jota seurakunnassamme käytettiin monissa luottamustoimissakin.

Kepeät mullat vanhan seurakuntamme palvelijan haudalle

— PAIKKAKUNTALAISET järjestäkää nyt jo ajoissa itsellenne vapaa sunnuntai-ilta tämän kuun 29 p:ksi, sillä silloin on Etelä-Janakkalan Maamiesseuran iltama Tervakosken Seurahuoneessa.

R O L F A H O.

Kuusikymmentä vuotta täytti ellen, 13 p:nä syysk., työnjohtaja Rolf Aho. — Syntyneenä ja kasvaneena Tervakoskella, on hra Aho elämänsä aikana joutunut kuulumaan niihin valistuksen vaalijoihin, jotka ovat vieneet kylämme henkistä elämää eteenpäin. Monet ovat ne yhdistykset, joiden ohjelmien suorittajana olemme tottuneet hänet näkemään; m. m. laulukuoressa ja näyttämöllämme hra Aho on suorittanut ansiokkaan tehtävän, oman synnynnäiset lahjat niihin. Suojeluskuntalaisena on hän seisonut riveissä sen perustamisesta asti, kuuluen nytkin vielä ikämies-osastoon. Samoin palokuntamme on ilokseen saanut nähdä hänet riveissään.

Syntymäpäivän johdosta kävivät hänen laulajaverinsa herättämästä hänet unestaan.

Toivotamme reippaalle vahukselle onnea ja voimia jatkaakseen hyödyllistä toimintaansa.

SUOJELUSKUNTA.

Viime sunnuntaina, syyskuun 8 p:nä kilpailtiin kenttäämunnassa kiertopalkinnosta N:o 13, „Voittaja”, 14 kerran. Ensimmäinen kerta kamppailtiin palkinnosta 9.5.29. ja nyt sai F. Dahlstedt sen omakseen, saadessaan 4:n kiinnityksen. Tästä kiertopalkinnosta on jo pitkän ajan käyty mielenkiintoista kilpailua, sillä sekä F. Dahlstedtillä että A. Salovaaralla oli kummallakin 3 kiinnitystä, mutta useana vuonna on aina joku ampunut pisteen tai pari paremman tuloksen, kuin nämä kaksi haka-ampujaa, ja kiertopalkinnon ratkaisu on siten vuosi vuodelta siirtynyt.

Tuloksista:

1. F. Dahlstedt	92	pist.
2. V. Uuttu	89	”
3. S. Syrjänen	88	”
4. A. Salovaara (Iohi)	84	”
5. L. Syrjänen	79	”
6. A. Nurmela	78	”

Kilpailijoita oli tilaisuudessa kaikkiaan 18.

— PAINIKAUSI ALKAA ja kehoitetaan Padon paininharrastajia ahkerasti kymmään harjoituksiin. Harjoitusajat ovat painisalissa keskiviikkoisin ja perjantaisin klo 17—19.

— LÄÄKÄRIN VASTAANOTTO. Tulevana keskiviikkona t. k. 18 p:nä vastaanottaa tohtori Arho potilaita ainoastaan klo 8 ja 10 välisenä aikana.

— VIERAITA. Maassamme vieraillee näinä päivinä joukko Hollantilaisia liikemiehiä. Torstaina kävivät he m. m. Aulangolla ja eräs heistä, suurten Philips tehtaiden johtajan sihteeri, tuomari Grepin, kävi tutustumassa meidänkin tehtaaseemme. Kun Philipsin tehtaat käyttävät suurissa määrin kondensseripaperia, on mahdollista, että tästä lähtien saamme toimittaa paperiamme sinnekin.

— TERVAKOSKEN V.P.K:n syysjuhlaa vietettiin viime sunnuntaina kansakoulun kentällä. Sateisesta säästä huolimatta oli tilaisuuteen saapunut yleisöä varsin runsaasti. Päiväjuhlan yhteydessä oli palokunta-aiheinen estejuoksu kolmessa sarjassa sekä lukuisia erilaatuisia kansankilpailuja ja kenttäpelejä. Estejuoksussa saavutettiin seuraavat parhaat tulokset:

Yleinen sarja: 1) Martti Virtanen, 231 pist.; 2) Reijo Helintö, 215 pist.; 3) J. Mustonen, 210,5 pist.; 4) Unto Lehmustaari 200 pist.; 5) K. Jokinen, 197 pist.

Yli 35 v. sarja: 1) J. Ahonen, 212,2 pist., 2) H. Nuotio, 209 pist., 3) V. Syrjänen, 204 pist., 4) S. Syrjänen, 188 pist.

Yli 45 v. sarja: 1) E. Jokinen, 205 pist., 2) V. A. Vainio, 203,7 pist., 3) E. Rinne, 185,6 pist., 4) Niilo Orasmaa, 175,7 pist.

Illalla oli Seurahuoneessa tanssiaiset jotka päättyivät komeaan soitukulkueeseen.

Miksi

Teidän kannattaa tilata pukimenne meiltä — ja yksin meiltä?

Siksi,

että silloin saatte mahdollisimman hyvää, mahdollisimman huokealla, sillä meillä käytetään vain ehdottomasti kunnollisia tarpeita, joten puustanne eivät rupea vuorit roikkumaan, eivätkä napit sinkoile; sekä, että meiltä löydätte suurimman valikoiman kankaiden näytteitä, kaikenlaisiin pukimiin sopivia, halvimmista kalliimpiin laatuihin; ja että pukimenne ovat aina valmiina määräämisenä, joten voitte aina esim. matkustaa suunnitelmanne mukaan. Käykää sentähden nyt jo katsomassa minkälaisia ovat tämän syksyn kankaat, ja päättäkää tilauksenne — ja Te tulette olemaan tyytyväinen.

Vaatturi Lauri Lahtinen,
Liutan talo. Puhelin on.

ILMOITUKSIA.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Äänielokuva

„Skandaali Roomassa”

Eddi Cantor, Ruth Ettig y. m.

näytetään lauantaina ja sunnuntaina klo 19.

Kielletty lapsilta.

Lapsille samoina päivinä klo 18,30

P I L A K U V I A .

Pääsy: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk. 5:—.

V.- ja U.-seura Pyrkivän

Karnevaalit

Nap. Työv. talossa lauantaina 14. 9. klo 20—24.

Soittaa IMATRA Liput: 5:—.

Sunnuntaina 15. 9.

Pesäpallokilpailut

Pyrkivän kentällä alkaen klo 12.

Osanottajina:

Turun Toverit, Napialan Pyrkivä mies- ja naisjoukkueilla, sekä Riihimäen Pyrkivä. Lopuksi 1 t. tanssia. Liput: 3:—.

Lotat. Kokouksessa tiistaina, t. k. 17 p:nä kannetaan jäsenmaksut.

Varapuheenjohtaja.

Koska viime aikoina yhä useammin on sattunut, että

vakuutusten

tiedustelijat eivät ole tavanneet allekirjoittanutta kotoa, ilmoitan täten, että olen varmimmin tavattavissa arkipäivisin klo 17—18.

E. S i n i v u o r i

Salaman, Pohjolan ja Kullervon edustaja.

Tervakoskella syyskuun 14 p:nä 1935.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 38.

LAUANTAINA 21 p:nä SYYSKUUTA.

1935.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:— cm.

Viikkolista:

Tohtori Arho vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka keskiviikko klo 11—15.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoimena arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:13, 11:30, 14:46, 17:58 ja 21:01.

Helsinkiin 8:04 saapuu sinne 9:55

" 10:29 " " 12:40

" 18:33 " " 20:26

" 21:20 " " 23:16

Riihimäelle 16:12, sieltä 16,56 saap. Hels. 18:08.

Helsingistä 9:30 saapuu Ryttylään 11:30

" 12:50 " " 14:46

" 16:10 " " 17:58

" 18:35 " " 21:01

Autobussit lähtevät:

Tervakoskelta Helsinkiin klo 6:45 ja 15:45.

" Hämeenlinnaan 8,30 10,55 ja 19.

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, Ilmari Liutalta ja E. Saarelalta Napialassa.

Lainakirjasto pidetään avoimena joka toinen perjantai klo 17—18:30.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoimena joka päivä.

— KUOLLUT. Viime lauantaina kuoli Tervakoskella työmiehen vaimo Maria Syrjänen 48 vuoden ikäisenä.

— AVIOLIITTOON vihittiin viime sunnuntaina Tampereella nti Aili Veijo Hämeenlinnasta ja hra Ossi Skogster Tervakoskelta.

— AVIOLIITTOON kuulutettiin viime sunnuntaina neiti Aili Jokela Tervakoskelta ja herra Olavi Ojamäki Hakoisista.

— LÄÄKÄRIN ASUNTO Turen-gissa on, kuten aikaisemmin olemme maininneet korjauksen tarpeessa. Viime kokouksessaan päätti kunnanvaltuusto rakennuttaa aivan uuden lääkärinasunnon, joka rakennetaan kivistä ja tulee täysin ajanmukaiseksi.

Muistelmia

TERVAKOSKEN RAITTIUSSEURAN PERUSTAMISESTA JA SEN ALKUVAIHEISTA.

N. 30 — 40 vuotta takaperin vallitsi kaikkialla maassamme työväen keskuudessa jonkinlainen heräämispyrkimys. Täällä Tervakoskella ei oikein enää klubi tuntunut tyydyttävän työväen toimintatarvetta, kun he täällä saivat olla vain passiivisena massana mukana. Sentähden virisi paikkakunnan muutamissa nuorissa tuuma perustaa raittiusseura. He lähtivätkin neuvottelemaan asiasta Turunkiin, missä oli Janakkalan raittiusyhdistyksen keskus ja täällä päätettiin, että e.m. Janakkalan raittiusyhdistys järjestäisi Tervakoskella iltaman. Iltama pidettiin ja sen yhteydessä otettiin esille keskustelukysymys raittiusseuran perustamisesta Tervakoskella. Kun ei tervakoskelaisien puolelta käytetty yhtään puhevuoroa, ei puolesta eikä vastaan, päätettiin raittiusseura perustaa.

Aluksi liittyi seuraan melkein pelkkiä naisia lukuunottamatta paria kolmea miestä, heidän joukossansa 16-vuotias puheenjohtaja Otto Silander. Seuraan kuuluivat kuitenkin paikkakunnan suosituimmat tytöt ja saadaksensa miespuolisia jäseniä seuraan, he päättivät, etteivät seurustele kenenkään sellaisen miehen kanssa, joka ei kuulu raittiusseuraan. Niin saatiinkin vähitellen miehiä seuraan. Aluksi he tietysti liittyivät vain leikillä, mutta kun huomattiin, etteivät he noudattaneet seuran sääntöjä, erotettiin heidät armotta. Vasta kun he toisen kerran liittyivät seuraan luvaten noudattaa sääntöjä, tuli heistä oikein kunnollisia raittiusseuralaisia.

Seura päätti, että ohjelman suorituksessa käytettiin vain omia voimia. Sentähden perustettiin n.s. esiintyjäosasto.

Tämän johtajana toimi opettaja Höijer. Siellä harjoitettiin näytelmiä, esitelmän pitoa, puheita, lausuntaa y.m. M.m. eräs seuran jäsen lausui kerran Pilven veikon sillä tuloksella, että lopuksi vain hänen parhaimmat ystävänsä istuivat taidesesitystä kuuntelemassa, mutta yritys oli kaikilla hyvä.

Seura piti myöskin lähiseutujen torpissa pyhinä jonkinlaista kotikoulua opettaen lukemista, kirjoitusta ja laskemista sitä taitamattomille ympäristön asukkaille. Kartanon tallista saatiin ottaa vapaasti hevonen ja näin seuran nuoret „opettajat” aina pyhäaamuisin hajaantuivat ympäristön lähiseuduille.

PADON JÄSENTENVÄLISTEN OTTELUJEN TULOKSET.

Padon jäsentenväliseen 10-otteluun, joka loppuun suoritettiin t.k. 12 p:nä oli osanottajia ilahduttavan runsaasti, kokonaista 22, jakaantuen eri sarjoihin seuraavasti: yleinen sarja 6, ikäm. 35 v. 4, pojat alle 18 v. 8 ja tyttöjä 4. Tilanpuutteen takia julkaisemme lyhyesti vain yhteispistemäärät.

Yleinen sarja:

1. Hugo Mutikainen 4,915 pist.
2. Martti Virtanen 4,202 „
3. Oiva Laine 3,558 „
4. Jorma Autio 3,441 „

Yli 35 v. 6-ottelu:

1. Väinö Syrjänen 2,172 pist.
2. Sulo Syrjänen 1,624 „
3. Kosti Varho 1,100 „
4. Jussi Ahonen 1,030 „

Alle 18 v. 6-ottelu:

1. P. Laitio 1,967 pist.
2. R. Jokinen 1,889 „
3. A. Saarela 1,879 „
4. V. Koskivirta 1,862 „

Tytöt 6-ottelu:

1. Maire Eväsoja 1,818 pist.
2. Maija Nurmela 1,805 „
3. Eeva Eväsoja 835 „
4. Esteri Mutikainen 700 „

ILMOITUKSIA.

Keskinäinen Vakuutusyhtiö

Kaleva

joka on menestyksellä toiminut jo yli 60 vuotta, on maksanut vakuutetuilleen jo yli 700 milj. markkaa ja sen rahastot ylittävät 300 milj. mk.

Kalevan erikoisvakuutusmuodoista ja -ehdoista mainittakoon: kodinturvavakuutus sekä lahjoitus- ja kasvatuvakuutus, joka esim. perheen turvaajan kuoltua takaa lapselle määrätyn eläkkeen määrätyksi ajaksi ja sitäpaitsi antaa vakuutussumman määrääjän loputtua. — Tapaturmaisessa kuolemantapauksessa suorittaa yhtiö kaksinkertaisen vakuutussumman, jos vakuutukseen halutaan sellainen ehto liitettäväksi. — 5 vuotta täyttäneille lapsille voidaan Kalevassa saada heti täyteen voimaan astuva henkivakuutus. — Tuberkuloottiin sairastuneelle vakuutetulle suorittaa Kaleva suoranaista avustusta hänen ollessaan parantolassa terveyttään hoitamassa.

Kunnollinen ja kodistaan huolehtiva perheen isä turvaa kotinsa ja perheensä vakuutuksilla, jotka hänelle myöntää edullisesti Kaleva.

Tiedustakaa lähempiä ehtoja allekirjoittaneilta Kalevan edustajilta paikkakunnalla.

E. GRÖNBLOM.

A. NIEMINEN.

MIEHEN SYKSYISEEN ULKOASUUN kuuluu myös lippalakki, joka on voittamaton päähine syksyisellä säällä.

TERVAKOSKEN OSUUSKAUPPAAN on saapunut suuri varasto kumilippaisia „hyvän päivän” kestäviä, nykyaikaisia, vahvoja ja — hinnoiltansa samoja kuin naapurienkin kauppoissa. — Käykäähän, arv. miesväki, varustamassa itseänne syksyä varten

TERVAKOSKEN OSUUSKAUPASSA.

MYYTÄVÄNÄ.

Lanttuja, sekä muita juurikasvia myydään ja tuodaan kotia.

KARTANON PUUTARHA.

— ETELÄ-JANAKKALAN MAAMIESTEURAN SYYSJUHLA on Seura-huoneessa sunnuntaina 29 p. syysk. alkaen klo 19. Ohjelmasta mainittakoon, että laulajatar Aune Varmavuori-Poijärvi esittää yksinlaulua sekä kaksinlaulua miehensä tohtori Poijärven kera. Sitäpaitsi saapuu konsuli ja metsänhoitaja Emil Vesterinen esittämään uudemman kerran metsä- ja puujalostusteollisuusfilmiä, joka täällä viime keväänä sai niin suurta suosiota osakseen. Palaamme lähemmin ohjelmaan.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Äänielokuva

„Kamelianainen”

Yvonne Printemps — Pierre Fresnay.

näytetään lauantaina ja sunnuntaina klo 19,30.

Kielletty lapsilta.

Lapsille samoina päivinä klo 18,30

PILAKUVIA.

Pääsy: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk. 5:—.

— JANAKKALAN KUNNANVALTUUSTON kokous pidettiin viime maanantaina. Koskettelemme siellä käsitellyjä asioita ja päätöksiä niiltä kohdilta missä ne lähinnä koskettelevat tai sivuavat meidän yhdyskuntaamme.

Esitettiin maaherran päätös, jolla Janakkalan kunnan palojärjestys on vahvistettu, ja merkittiin se valtuuston tietoon saatetuksi. Tervakosken palopiiriin kuuluva kartta on suuressa koossa ollutkin jo nähtävänä kesästä alkaen Tervakosken V.P.K. kalustohuoneella, jossa siihen palokuntamme on lähemmin tutustunut.

Kun Punkan koulupiiriin on rakennettava oma koulu (josta me lehdessämme olemme jo aiemmin maininneet) elok. 1 päivään 1936 mennessä, päätti valtuusto ostaa koulua varten Tervakoski O. Y:ltä 2 ha:n suuruisen maa-alueen. Koulun johtokunnan tehtäväksi annettiin rakennuspiirustusten ja työselityksen hankkiminen.

Vuoden 1935 tulojen taksoituslautakuntaan valittiin m.m. Napialasta Jalmaari Heikkilä ja Hugo Siltanen. Varajäseniksi Aapo Aaltonen Tervakoskelta ja Lauri Halme Napialasta. Paikallisisiksi lisäjäseniksi Tervakoskelta G.A. Gröndahl, Sulo Syrjänen ja Paavo Virtanen. Napialan piiristä Lauri Alfthan ja Y. Mäkinen.

Tutkijalautakuntaan Tervakoskelta V. Uuttu, Napialasta Hugo Siltanen ja Vähikkälästä Otto Marttila.

Terveydenhoitolautakuntaan vuosiksi 1936 — 1938 J. Sillantie Tervakoskelta. Sähkölaitoksen johtokuntaan 1936 — 1938 m.m. ins. Kosti Varho Tervakoskelta.

— AVIOLIITTOON on kuulutettu hra Urho Valo ja opett. nti Eeva Lemmusto.

— ABESSINIASSA odotetaan sadekauden kohta lakkaavan ja sitte pitäisi sodan alkaman. Meillä Tervakoskella ei ole pelkoa sodasta koska meillä sadekausi yhä jatkuu

Tervakoskella syyskuun 21 p:nä 1935.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 39.

LAUANTAINA 28 p:nä SYYSKUUTA.

1935.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:— cm.

Viikkolista:

Tohtori Arho vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka keskiviikko klo 11—15.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoinna arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:13, 11:30, 14:46, 17:58 ja 21:01.

Helsinkiin 8:04 saapuu sinne 9:55

” 10:29 ” ” 12:40

” 18:33 ” ” 20:26

” 21:20 ” ” 23:16

Riihimäelle 16:12, sieltä 16,56 saap. Hels. 18:08.

Helsingistä 9:30 saapuu Ryttylään 11:30

” 12:50 ” ” 14:46

” 16:10 ” ” 17:58

” 18:35 ” ” 21:01

Autobussit lähtevät:

Tervakoskelta Helsinkiin klo 6:45 ja 15:45.

” Hämeenlinnaan 8,30 10,55 ja 19.

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, Ilmari Liutalta ja E. Saarelalta Napialassa.

Lainakirjasto pidetään avoinna joka toinen perjantai klo 17—18:30.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

— JUMALANPALVELUS pidetään Seurahuoneessa sunnuntaina klo 13.

— TALVI lähenee, koska pääskysset jo ovat jättäneet kylmän pohjoisen lähteäkseen Abessiiniaan, jossa heille kohta tulee kuumat paikat. Toivottavasti ne jouluksi palaavat, huomattuaan että täällä kaikki puolin on rauhallisempi olopaikka.

Pääskysestä puheen ollen ilmoitti meille pari henkilöä, että he näinä päivinä näkivät aivan valkoisen pääskysen, joka lienee harvinaisuus.

Samat henkilöt olivat myöskin nähneet kanan istuvan puhelinlangalla, joka myös lienee harvinaisuus.

Perunasta ja sen ravinto-arvosta.

Näin perunain talteen korjaamisaikana tehkäämme vähän enemmän tuttavuutta tämän meilläkin tuiki tarpeellisen ja paljon käytetyn juurikkaan kanssa.

Perunahan ei itse asiassa ole vielä suhteellisen pitkää aikaa ollut käytännössä, sillä Pommerin sotaahan saamme kuulemma kiittää siitä että meillä niinkin aikaisin tultiin tuntemaan tämä tärkeä ja tavallaan myöskin pidetty kasvi.

Perunain ravinto-arvo ei sen enempää kuin muittenkaan juureksien ole kovin korkea, mutta eläinkunnasta saatavien ravintoaineiden ohessa se hyvin täydentää ravintoamme ja onpa käynyt kuten jo on mainittu peräti tarpeelliseksikin. Mikäpäs sen sopivampaa kaikenlaisten kastikkeiden kanssa onkaan kuin juuri tuo aina kaivattu „potaatti”.

Kaikki perunat eivät ole yhtäläisiä. Niiden eroavaisuudet johtuvat maun hyvydestä, tärkkelyspitoisuudesta, sadon runsaudesta, juuriversojen mitasta ja levinneisyydestä — kuta lyhyemmät nämät ovat, sitä likemmäksi toisiaan voidaan mukulat istuttaa ja sitä runsampi on sadon mahdollisuus — sekä silmujen asemasta — niiden ollessa syvällä on tappio kuorittaessa tietenkin suurempi, ja lopuksi kuoren laadusta ynnä vahvuudesta; pahe- nemisen mahdollisuus vähenee yleensä samassa suhteessa kuin kuori paksunee. Jauhokkaiden perunain kuori on tavallisesti karkeampi kuin muiden.

Perunamukulain laatu riippuu osaksi lajista, osaksi myös viljelysmaasta, lannoituksesta, ilmasta j.n.e. Eräät lajit vaativat melko hyvän lannoituksen, mutta onpa lajeja, jotka päinvastoin eivät pidä voimakkaasta lannoituksesta. Tämän kirjoittaja sai keväällä kylvön aikaan erästä uutta lajia, jota istutti melko hyvin

lannoitettuun puutarhaansa sekä toisen osan mäkirinteeseen, joka ei ole minkäänlaista lannoitusta saanut vuosikausiin. Puutarhassa nuo perunat eivät oikein ottaneet menestyäkseen, mutta tuolla laihassa, hiekkaisessa mäenrinteessä sato tuli oikein hyvä. Tämä vain pienenä esimerkkinä siitä, että eri laadut tarvitsevat erilaisen maan menestyäkseen.

Perunamukulasta sanovat sen erikoistutkijat, että sen pääosan muodostaa ohutseinäinen solukudosverkko, jonka loukoissa on karkeajyväisiä tärkkelysmuruja, ynnä harvalukuisia munanvalkuaisaineen kappaleita. Kuori, joka on karkeampaa, sisältää pääosan solaniini- myrkyä, jota perunoissa kaikkiaan on noin 0,05 prosenttia. Perunan kivennäisainekset ovat suurimmaksi osaksi kalisuoloja, joissa kali pääasiallisesti esiintyy fosforihappoon yhdistyneenä. Perunan ravintoarvoa ei kyllä pidä laskea niiden lukujen mukaan, jotka saadaan sen aineksia raa- katilassa määräämällä, sillä keitettäessä paisuu m. m. tärkkelysjauho ja yhdistyy solunesteen kanssa kemiallisesti. Veden vähenemistä tapahtuu myöskin keitettäessä ja vielä enemmän, jos keittäminen tapahtuu vesihöyryssä, tai jos perunat paistetaan. Joka tapauksessa perunasta on tullut mitä monipuolisimmin ja samalla paljon käytetty kasvi, jota emme mitenkään vaihtaisi meillä edeltäjänsä nauriiseen, jolla vielä m. m. Kiven Jukolan veljekset vahvistivat usein „motkottelevia” vatsojaan.

— AVIOLIITTOON kuulutettiin viime sunnuntaina nti Maija Heinonen ja hra Leo Lehmuksari Tervakoskelta.

— AVIOLIITTOON kuulutettiin viime sunnuntaina nti Siiri Aulén Viialasta ja hra Martti Mäkinen Tervakoskelta.

— SEUROJEMME SYYSOIMIN-
TA ei ulospäin katsellen viime viikkoina ole antanut näkyvästä tulosta lukuunot-
tamatta sk., joka viime sunnuntaina kil-
paili suunnistautumisessa Janakkala—Ter-
vakoski maljasta Viralassa ja joka par-
hallaankin on edustettuna useammalla
eri ryhmällä sk-piirin kilpailuissa Hä-
meenl. sotilasluontoisissa tehtävissä. Mut-
ta valmisteluja syyskauden esiintymisen
varalle on täydellä voimalla harjoitettu
useammallakin taholla.

Sk. on seura jonka aina on myöskin
oltava „remmissä” pysyäkseen toisten
tasolla. Sen toiminta rajoittuu kyllä meil-
lä pääasiassa omiin jäseniin ja tehtäviin,
mutta niissä sillä onkin yllin kyllin työ-
tä. Jo yksin miehistön kouluuttaminen
vie suuren ajan. Samoin moninaisten kil-
pailujen järjestäminen, ampumakouluutus
ynnä monet muut.

Mieskuoro, joka viime keväänä
uudelleen herätettiin henkiin on koko syys-
kauden ahkeraan harjoitellut ja tulenee
meidät tänä syyskautena vielä miellyttä-
västi yllättämään, mikäli olemme näin
vähän ohimennen päässeet kuulemaan. —
Tervetuloa vain!

Padossa ovat naisvoimistelijat al-
kaneet säännölliset voimisteluharjoitukset
ja on innostus siellä kävijäin luvusta
päättäen hyvä. Painisalissa on niskan
vääntäminen jo myöskin täydessä käyn-
nissä, sillä seuraottelu Riihimäen Voima-
Veljet — Pato painissa pidettäneen noin
kuukauden kuluttua Riihimäellä ja se
vaatii osaltaan jokaisen siksi kuntoutu-
maan.

Palokunta pitää näin syksyllä
pienen lepokauden kesän kilpailujen y.m.
toiminnan jälkeen, silti unohtamatta jo-
kaviikkoisia kalustoharjoituksiaan. Alka-
vana näytöntökautena tulee sekin toden-
näköisesti taloudellisen asemansa tukemi-
seksi pitämään jonkun iltaman, sekä tal-
vella tietenkin taasen vanhan tavan mu-
kaan jäsenkilpailuja hiihdossa.

Näytelmäkerho on koko syk-
syn ollut ahkerassa harjoituspuuhassa.
Sillä onkin edessään taasen luja työtaak-
ka auttaessaan seurojemme ohjelmasuoi-
rituksissa. Sen harteilla on näin vanhasta
muistista sanottuna jokavuotinen vanhusten
juhlan näytelmä, Klubin tavanmukainen
Tapaninpäivä iltama. Sen tukea tar-
vitsevat edelleenkin niin Pato kuin Palo-
kuntamme sekä yleensä kaikki paikka-
kunnallamme toimivat seurät. Jatk.

— 50 VUOTTA täytti täällä eilen
hienovalsari K. Nieminen. Torvisoit-
tokuntamme johon hra Nieminen on kuu-
lunut jo neljännesvuosisadan kävi hänet
herättämässä merkkipäivänään aikaisella
aamutervehdyksellään. Torvisoittokunnan
lisäksi kuuluu hra Nieminen jäsenenä
kaikkiin kylässämme toimiviin edistysseu-
roihiin, ulottaen siis harrastuksensa mitä
moninaisemmille eri aloille.

— MAAMIESEURAN SYYSJUH-
LA. Viittaamme ilmoitukseen ja huomau-
tamme, että ne tervakoskelaiset, jotka
aikaisemmin ovat täällä olleet tilaisuudes-
sa kuulemaan Poijärvi-aviopuolisoiden mu-
siikkiesityksiä varmasti rientävät Seura-
huoneeseen niitä ensi sunnuntaina uudes-
taan kuulemaan. Sama on sanottava metsä-
ja teollisuusfilmistä jonka esittää konsuli
Westerinen. Mutta niillä henkilöillä,
jotka eivät ole kumpaakaan nähneet eikä
kuulleet, on sitä suurempi syy nyt korva-
ta aikaisemmat vahinkonsa.

Edullinen

asunto-palsta

myytävänä, lähemmin H. V a a r a.

Napiala, Uusitalo.

Hämeenläänin maanviljelysseuran

KIERTÄVÄ

Veistokoulu

aloittaa toimintansa Janakkalassa Terva-
kosken kartanossa lokak. 2 p:nä klo 10.
Oppilasilmoituksia ennakoita vastaanottaa
työnjohtaja A. Aaltonen, os. Tervakoski.
Ilmoittautuessa on jätettävä jäljennös
kansakoulutodistuksesta.

Myydään hyviä

omenia

à 1 mk. litra

A. Keskiivarilla
Uhkoilassa.

Hyviä, munivia

Kanoja

myytävänä V. Alholla, Tervakoski.

Suurta Yorkshire rotua, nopeakasvuisia

Sikaporsaita

myytävänä

Penttiössä.

ILMOITUKSIA.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Äänielokuva

„Rotschildit”

George Arliss — Loretta Young

näytetään lauantaina ja maanantaina
klo 19.

Kielletty lapsilta.

Lapsille samoina päivinä klo 18,30

P I L A K U V I A .

Pääsy: Klubin jäseniltä vapaa, muilta
Smk. 5:—.

Etelä-Janakkalan Maamiesseura
toimeenpanee

Syysjuhlan

Tervakosken Seurahuoneessa huomenna,
sunnuntaina klo 19.

O h j e l m a :

Torvisoittoa
Palkintojen jako
Yksinlaulua laulajatar Aune Var-
mavuori-Pojärvi

Väliaika
Torvisoittoa
Kaksinlaulua Aune ja Arvi Poi-
järvi

Elokuva: Metsä ja puujalostusteolli-
suus, esittää konsuli E. Vesterinen.

T A N S S I A .

Sisäänpääsy 5:—

TERVAKOSKEN OSUUSKAUPAN r. l.

Syyskokous

pidetään Seurahuoneessa 6 p:nä lokakuu-
ta 1935 alkaen kello 16.

1) Hallituksen selonteko osuuskunnan
toiminnasta edellisestä varsinaisesta koko-
uksesta kuluneella ajalla ja sen rahalli-
sesta asemasta;

2) hallituksen jäsenten ja varajäsenten
palkkioiden määrääminen seuraavaksi
vuodeksi;

3) jäsenten ja varajäsenten vaali hal-
litukseen siitä eroavien sijaan.

Tervakoskella 28 p:nä syysk. 1935.

Hallitus.

Tervakoskella syyskuun 28 p:nä 1935.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 40.

LAUANTAINA 5 p:nä LOKAKUUTA.

1935.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:— cm.

Viikkolista:

Tohtori Arho vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka keskiviikko klo 11—15.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuuuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoimena arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:13, 11:30, 14:46, 17:58 ja 21:01.

Helsinkiin 8:04 saapuu sinne 9:55

” 10:29 ” ” 12:40

” 18:33 ” ” 20:26

” 21:20 ” ” 23:16

Riihimäelle 16:12, sieltä 16,56 saap. Hels. 18:08.

Helsingistä 9:30 saapuu Ryttylään 11:30

” 12:50 ” ” 14:46

” 16:10 ” ” 17:58

” 18:35 ” ” 21:01

Autobussit lähtevät:

Tervakoskelta Helsinkiin klo 6:45 ja 15:45.

” Hämeenlinnaan 8,30, 10,55 ja 19.

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, Ilmari Liutalta ja E. Saarelalta Napialassa.

Lainakirjasto pidetään avoimena joka toinen perjantai klo 17—18:30.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoimena joka päivä.

— Hartaushetki Seurahuoneessa ensi sunnuntaina lokakuun 6 p:nä klo 12. Puhujana pastori K. Ekonen.

— Rippi ja Herran P. Ehtoollinen on kirkossa ensi sunnuntaina, lokakuun 6 p:nä

— Tervakosken rippikoulu alkaa lokakuun 7 p:nä klo 17.

— Lähetysjuhlaa vietetään täällä sunnuntaina, kuluvaan kuun 13 p:nä klo 13 alkaen. Puhujana ovat Suomen Lähetysseuran v. t. johtaja, lehtori K. A. Saarilahti sekä past. M. Koskela.

Edellisenä päivänä eli lauantaina t. k. 12 p:nä alkaen klo 16,15 pidetään Suomen lähetysseuran hyväksi myyjäiset, joissa on tarjolla monenlaista ruokatarvaraa sekä jonkun verran käsitöitä.

Molemmassa tilaisuudessa on kahvitarjoiluakin.

Yksi elämän-ehdoistamme.

Raitis Jumalan ilma ei maksa meille, ihmisillekään mitään. Ne, jotka jokapäiväisessä työssään joutuvat olemaan ulkona ja saavat siitä niinollen nauttia, eivät osaa kuvitellakaan, kuinka sisätyössä, niin henkisesti kuin ruumiillisestakin työssä oleva ihminen sitä kaipaa. Raitis ilmahan on yksi elämänehdoistamme, toisin sanoen: yksi elämämme kunnossa pitäjistä. Vaikka meillä olisi kuinka paljon tarjolla ruokaa, lämmintä, lepoa ja valoa, mutta kun tästä puuttuisi raitis ilma, niin mitä auttaisivat meitä silloin nuo kaikki muut? — Senhän kaikki tiedämme, että me tarvitsemme niitä kaikkia terveytemme säilyttämiseksi.

Nykyaikainen ihminenhan jo tietää, että huoneilma ei koskaan ole samaa kuin ulkoilma, vaikka se olisi samanlämpöistäkin, vaan siitä puuttuu se raikkaus, happi, joka on ulkoilmassa.

Luonnollisesti jokainen pyytää elämäntä pitkää ikää, terveyttä ja hyvinvointia, mutta miksi emme siis ammenna sitä luonnon omasta lähteestä? Miksi istumme iltaisin tupakantäyteisissä huoneissa, kun ulkona on raitista?

— Vastaamme tähän: me kaipaamme seuraa ja ajanvietettä, koska hermomme ovat väsyneet päivän työstä. — Mutta miksi uhraamme usein koko iltamme tällaiseen hermojen lauhduttamiskeinoon? Lähtekäämme niin usein kuin mahdollista iltakävelyille, niin hermomme saavat paljon paremman lohdutuksen kuin keinotekoinen apu, joka ajan pitkään pettää. Kun muutaman kerran otamme ensiksi alun, on vaikea siitä enää luopua, vaan nuo iltakävelyt muodostuvat jo miltei pakollisiksi meille. Niin sanovat ne, jotka usein näkee iltasin ulkona „ottamassa pari askelta ruumiinsa terveydeksi.”

Täällä kuulee usein valitettavan, ettei voi lähteä ulos, kun ei aina ole toveria, jos yksin menee niin katsovat pitkään yksinäistä kulkijaa. Tämä on kyllä yleistä maaseudulla, kaupungissahan se ei voi tulla kysymyksenäkään, pikkukaupunkeja lukuunottamatta. — Antakaamme ihmisten, joilla on noin ahdas ajatuspiiri, luulla meidän aina menevän jonkun tytön „boxiin” tai, jos olette nainen, että olette miestä pyydystämässä. Mehän olemme vain kävelyllä, emmekä suinkaan aina vain „lemmen liekin leimahtaessa” ulos lähteneitä, hassahtaneita ihmisiä, vaan terveyttä itsellemme ottamassa.

— „Luulo ei ole tiedon arvoinen”, sanovat vanhat ihmiset. Antakaamme toisten luulla meidän olevan luulottelemillaan asioilla; kun heitä huvittaa noin pienet asiat, niin suokaamme heille se ilo ja kävelkäämme joka iltä muutama kilometri, niin — vaikka olisimmekin yksinäisiä, voimme sittenkin hymyillä elämälle. Ne taasen, joilla on seuraa, on tietysti joskus rattoisampaa tehdä kävelymatka yhdessä, mutta nuo parit ovat niin harvoin aviopareja, useimmiten toisiaan etsiviä nuoria. Onkohan se joku ylellisyys, jota ei enää avioliitto-aikana kannata itsellensä kustantaa ja uhrata kalliista ajastansa tuntia tai paria terveytensä hyväksi, vai ehkä vain perinnästäpa, jonka mukaan nuo kävelijät leimattiin vähän hassahtaneiksi tai herrasväkeen kuuluviksi?

Antakaamme palttua tuollaisille ajatuksille ja lähtekäämme niin usein kuin suinkin, pienelle virkistysmatkalle — yksin tai toverimme kanssa, niin saamme siitä vastaavan hyödyn.

— TULO- JA OMAISUUSVERON ensimmäisen osan kanto toimitetaan Seurahuoneessa 17.10.35. klo 9—12 ja 13—15.

— LÄÄKÄRIN VASTAANOTTO on t. k. 9 p:nä ainoastaan klo 8—10.

SEUROJEMME SYYSOIMINTA.

Jatk.

Klubi, isäntäseura on hyvillään että toiset seurat ovat vilkkaassa toiminnassa, mutta toisaalta taasen tahtovat esiintymistilaisuudet jakaantua niin tarkoin, että esim. parhaina näytäntöaikoina ei sille tahdo löytyä aina sopivaa tilaisuutta näytelmiensä esittämiseksi. Talvisin Klubi pitää yllä meillä luistinrataa, tai oikeammin se rahoittaa tämän homman. Klubin huolenahan on vielä meidän elokuvammekin, nuo jokaviikkoiset „Lehvat” ja „levarit”. Ja Klubin järjestämähän on itse asiassa Näytelmäkerhonkin toiminta. Klubi se myöskin pitää huolen meidän hyvästä torvisoittokunnastamme. Muuten Klubin tähtäimessä tällä kertaa on ensi tilassa kuten ylempänä jo mainittu Tapaninpäiväinen iltama, pitemmälle ei tälläerää vielä ole suunniteltu iltamien järjestämisestä.

Lottain tähtäimessä on esisijassa „kahvikonserttinsa” marraskuulla (3 p:nä). Tästä tilaisuudesta, johon yleisölläkin on pienestä maksusta tilaisuus saapua, muodostunee mielessä pidettävä iltama. Muuten Lottien toiminta on paljon sellaista hiljaista uurastamista josta sivullinen ei juuri tiedä mitään, mutta on mitä tuloksellisinta. Se on uhrautuvaa, maanpuolustuksen eteen tehtyä hedelmällistä toimintaa. Lotat ovat ottaneet myöskin voimistelun ohjelmaansa. Aijemmin heillä oli omat voimisteluillat, mutta nykyään ne ovat yhteisiä Padon tyttöjen kanssa. Samoin hiihto on ohjelmassa ja tällä alalla on nähty hyviä saavutuksia uloskin päin. Onhan meillä tämän vuoden sk.-piirin mestarikin ja 5:des tila koko järjestön kilpailuissa. Marssit, ja viime aikoina myöskin suunnistautumiset kilpailuineen ulottuvat myöskin reippaiden lottiemme harrastuspiiriin, joten ulospäinkin näkyvää toimintaa on yllin kyllin.

— „JANAKKALA-TERVAKOSKI MALJAN” partioimiskilpailut pidettiin Viralan Myllyllä toissa sunnuntaina. Tervakoski oli mobilisoitunut noin 70% miehistä osallistumaan kilpailuun ja oli varma voitostaan, ainakin prosenttimiestensä avulla. Mutta toisin kävi. Kilpailussa käytetty kartta oli niin virheellinen, että sen avulla ei toista tarkastuspaikkaa löydetty. Noin 70 miestä, sekä tervakoskelaisia että janakkalalaisia kerääntyi paikkaan, jossa maali kartan mukaan tuli olla, mutta vaikka sitä ketjussa haettiin ei sitä löydetty — se oli nimittäin 300 metriä etäämpänä ja sinne eksyivät vain aniharvat kilpailijoista. Kun ei tätä maalia löydetty, päättivät tervakoskelaiset keskeyttää kilpailun ja saapuvatkin suljetussa järjestyksessä laulaen maahin.

Hyviä

RUOKAPERUNOITA

myytävänä Joensuulla.

— PIIRIN SOTILASKILPAILUT suoritettiin Hämeenlinnan ympäristössä 27—29 p. syyskuuta, ja osallistui niihin myöskin Tervakosken suojeluskunta, vaikkakin tällä kertaa heikolla tuloksella.

Kivääriryhmien taistelunmukainen ammunta suoritettiin 27. 9. johon alueesta osallistui yksi kivääriryhmä 1 + 9 ja kuului tähän Tervakoskelta 7 ja Janakkalasta 3 miestä. Taktillisesti sai ryhmä parhaan pistemäärän, mutta ammunnan mennessä heikosti oli lopputulos vasta kymmenennessä. Ryhmänjohtajana toimi kers. V. Uuttu.

Sotilasottelukilpailu pidettiin Piirin keskusampumaradalla Parolassa seuraavana päivänä. Tähän osallistui Tervakoski omalla ryhmällään. Suoritus oli kuitenkin heikonlainen ja jäi T:koski keski-väliin, johtuen siitä, että tämä kilpailu on uusi laji, jota meillä on hyvin vähän harjoiteltu.

Partiokilpailu suoritettiin viime sunnuntaina Ahveniston maastossa ja oli siinä puolustettavana viime vuonna voitettu kiertopalkinto. Ryhmään kuuluivat vänr. Mansala, partion johtajana sekä kers. V. Uuttu, alikers. E. Sinivuori ja sot. M. Salonen. Lähtöpaikalta oli partion jakaannuttava kahteen osaan, joista kumpikin sai eri kompassiluvun ja etäisyyden, jonka perusteella oli haettava asemat A. ja B. Partionjohtaja ja sot. Salonen löysivät asemat B. C. E. ihanne ajassa ja oli heidän E:ssä odotettava partion toista osaa, mutta tätä ei kuulunut. Se harhaili A:n ympäri käyttäen aikaa A:n löytämiseen kolmatta tuntia, jolloin johtaja katsoi kilpailun menetetyksi ja keskeytti.

K I I T O S.

Sydämelliset kiitokseni soittajatovereilleni soitosta ja kaikille niille, jotka minua lahjoilla ja kukkasilla muistivat 50-vuotispäivänäni.

K. Nieminen.

— MAATALOUSNAISTEN OMPELUSEURA alkaa taas kesän jälkeen toimintansa entiseen tapaan.

Opettaja Lehmusto on ystävällisesti kutsunut syyskauden ensimmäiseen ompeluiltaan luoksensa Napialan koululle maanantaina, 7 p:nä lokak. klo 1/2 8 illalla.

Siis joukolla mukaan!

— „IKÄMIESTUOPPIIN” sai J. Silantie toisen kiinnityksen sk:n ampumakilpailussa syysk. 15 p:nä.

— SUOJELUSKUNNAN sotamieskurssit alkavat Seurahuoneessa tulevana maanantaina klo 18 jatkuen joka maanantaina, keskiviikkona ja perjantaina noin puolentoista kuukauden aikana.

ILMOITUKSIA.

Palkintojen

jakotilaisuus kesällä suoritetuista urheilusaavutuksista Yhtiön osastojen välisissä kilpailuissa järjestetään Seurahuoneessa tänä iltana alkaen klo 19. Lopuksi

T A N S S I A .

Pääsy kaikilta Yhtiön palveluksessa olevilta henkilöiltä perheineen vapaa.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Äänielokuva

Mustalaisruhtinatar

Martha Eggert — Hans Söhnker

näytetään sunnuntaina klo 19.

Pääsy: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk. 5:—.

Tanssi-illan

järjestää V. P. K. t.k. 12 p. Seurahuoneessa klo 20 — 24. Soittaa:

JA—MA—KA.

Liput 5:—

Suuri määrä

JUURIKASVIEN NOSTAJIA

otetaan Paiston tilalle.

Tervakosken kartano.

TERVAKOSKEN OSUUSKAUPAN r. l.

Syyskokouksesta,

joka pidetään Seurahuoneessa huomenna, 6 p:nä lokakuuta 1935 alkaen kello 16, huomautamme vielä kerran.

Hallitus.

L O T T A - A R P O J A

saatavana vielä lokakuun 13 päivään saakka lotilta Nohrström ja Nystedt. 14/10 on kaksi arvontaa, ja 21/10 viimeinen arvonta. Voitot jaetaan marraskuun 15., mutta jo marraskuun 1. ilmestyy voittoluettelo, josta onnelliset näkevät onnensa suuruuden.

Kaikki mukaan! Arpoja on vain pienempi määrä enää!

Tervakoskella lokakuun 5 p:nä 1935.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 41.

LAUANTAINA 12 p:nä LOKAKUUTA.

1935.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:— cm.

Viikkolista:

Tohtori Arho vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka keskiviikko klo 11—15.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoimena arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:13, 11:30, 14:46, 17:58 ja 21:01.

Helsinkiin	8:04	saapuu sinne	9:55
"	10:29	"	12:40
"	18:33	"	20:26
"	21:20	"	23:16

Riihimäelle 16:12, sieltä 16,56 saap. Hels. 18:08.

Helsingistä	9:30	saapuu Ryttylään	11:30
-------------	------	------------------	-------

"	12:50	"	14:46
---	-------	---	-------

"	16:10	"	17:58
---	-------	---	-------

"	18:35	"	21:01
---	-------	---	-------

Autobussit lähtevät:

Tervakoskelta Helsinkiin klo 6:45 ja 15:45.

" Hämeenlinnaan 8,30 10,55 ja 19.

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, Ilmari Liutalta ja E. Saarelalta Naplalassa.

Lainakirjasto pidetään avoimena joka toinen perjantai klo 17—18:30.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoimena joka päivä.

— LÄHETYSJUHLA on täällä huomenna, sunnuntaina, lokakuun 13 p:nä alkaen klo 13. Puhujina ovat Suomen Lähetysseuran v. t. johtaja, lehtori K. A. Saarilahti sekä past. M. Koskela.

Paikkakuntalaisia pyydetään käymään hyväntahtoisesti tänään lauantaista klo 16,15 avattavissa ja Suomen Lähetysseuran hyväksi pidettävissä myyjäisissä.

Tervetuloa!

— UKKOMETSON sai metsätyönjohtaja N. Yrjönen käsin kiinni. Metso tuli ihmettelemään miesten töitä ja oli niin kiinnostunut näkemäänsä, ettei huomannut paeta lähestyvää vangitsijaansa. Metsolle järjestettiin täysihoitola ja kun tervakoskelaiset tästä lähtien käyvät Korkeasaarella, tapaavat he siellä oman paikkakunnan metson.

Millaisia kirjoja meillä luetaan ja minkälaisia niiden pitäisi olla.

Tämä kulunut viikko on omistettu, kuten jokainen tiedämme, kirjallisuudelle. Tämänlaisia eri alojen harrastuksen kehittämiseksi pidettyjä viikkoja on viime vuosina ilmestynyt useampia ja kaikkien päämääränä on tietenkin ollut mielenkiinnon ja huomion kiinnittäminen näihin aloihin. Kaikki ne kieltämättä ovat olleet paikallaan, ei vähimmin nyt kulunut viikko.

Kun kirjoista puhutaan ja niitä kaupataan herää ehkä itsestään kysymys millaisia niiden tulisi olla. Eräs kirjallisuutemme tuntija vastaa tämänlaiseen kysymykseen seuraavasti: „Uhkarohkeaa on ollenkaan pyrkiä luettelemaan, mitä kirjoja joka kodissa tulisi olla. Onhan kyllä helppoa sanoa esim., että Raamatun ja virsikirjan edelleenkin tulee olla jokaisen kotikirjaston pohjana, ja että jokaisessa suomalaisessa sivistyneessä, vaikka vähävaraisessakin kodissa tulee olla ainakin Kalevala, Kiven Seitsemän Veljestä, Runebergin Värikkö Stoolin tarinat, Tope-liuksen Väiskärin Kertomukset, Ahon Rautatie, Canthin Anna-Liisa, Linnankosken Pakolaiset, Leinon Helkavirsiä ja niin edelleen. Mutta jollei kukaan perheen jäsen tunne kutsumusta tällaisten „klassilisten” kirjojen lukemiseen, vähämpi hyötyä kodin sisäiselle sivistykselle siitä on, että nuo kirjat hyllyllä komeilevat. Vapaalla sivistystyöllä ja kouluilla on edessään suuri tehtävä: kasvattaa nouseva polvi sellaiseksi, että se omasta mieliharrastuksestaan sekä lukee että omakseen hankkii kansalliskirjallisuuden ja maailmankirjallisuudenkin parhaita tuotteita. Sillä eiköpähän kotien piiristä aina sen-

tään löydy joku vastaanottavainenkin sielu, jolle kirjojen saaminen merkitsee arvaamattoman paljon”.

Olemme koettaneet ottaa jonkun verran selville minkäverran meillä Tervakoskella on harrastusta kirjoja kohtaan, minkäverran niitä hankitaan ja mitä lajia enimmäin luetaan.

Viime vuosina on ilmeisesti meillä kirjojen hankkiminen huomattavasti lisääntynyt. Siihen on osaltaan vaikuttanut se, että niiden vähittäiset maksuehdot ovat melkoisesti helpottuneet. Hankitun kirjallisuuden määrästä on runsas osa arvokasta kirjallisuutta kuten tietopuolista, uskonnollista (m. m. perhe- raamattuja) sekä historiallista ja hyvää kaunokirjallisuutta.

Klubi pitää meillä yllä kuten tiedämme lainakirjastoa, hankkien säännöllisesti uutta kirjallisuutta 2000—3000 markan edestä vuosittain. Lukusalissa on sitäpaitsi aina saatavilla: Hämeenläänin Historia (3 os.), Iso Tietosanakirja (8 os.), Oma Maa (6 os.), Maailman Ihmeet (2 os.), Keksintöjen Kirja (2 os.), Suuret Keksinnöt (2 os.), Seitsemän Veljestä, Kunnallishallinnollinen Käsikirja, Suomen Matkailuyhdistys, Lakiasiain Käsikirja, Maakuntiemme Kauneus, Talvinen Suomi, Tekstaus taide, Ihmeitten Kirja, Suomen Maa y. m. arvokirjallisuutta. Käännyimme äskettäin vartavasten Klubin kirjastonhoitajan puoleen kysymyksellä: minkä verran meillä kirjastoa käytetään ja mitä lajia eniten luetaan. Saimme tietää, että viikottain noin 20—30 henkeä käyttää kirjastoa ja valtavain osa lukee näistä pelkkiä „romaaneja”. Kirjojen lainajat ovat yleensä nuorta väkeä ja kuten sanottu suurin osa tahtoo „romaaneja” ja „jännityskertomuksia”, joskin jonkun verran myöskin luetaan m. m. historiallisia kertomuksia.

Joskaan ei tietenkään voida sanoa kenellekään mitä kunkin tulee lukea, niin

niinpaljon kaiketi voidaan loppuksi sanoa, että joka kodissa tulee olla kirjoja, vieläpä sekin, ettei ala-arvoisia kirjoja minnekään kannata hankkia — hyvä kirjallisuus kannattaa aina itsensä.

— OMAKOTI-palstoja on Yhtiö tarjonnut sen palveluksessa oleville henkilöille. Palstat sijaitsevat Alasjärven pohjoisrannalla kauniilla paikalla ja niiden kysyntä onkin ollut verrattain vilkas. Kahdeksan palstaa on jo ostettu ja koska nämä ovat asianmukaisesti rekisteröidyt, julkaisemme niiden nimet:

Kontula	omist.	M. Lindström
Tanhula	„	Olavi Autio
Luhatala	„	A. Luhta
Varjola	„	T. Järvinen
Tammisto	„	E. A. Tuominen
Rauhala	„	O. Salomaa
Väinölä	„	V. A. Vainio
Sinivuori	„	Ester Sinivuori

— SOITANNOLLISEN ILTAMAN järjestää Tervakosken Klubi sunnuntaina t. k. 20 p:nä.

Ilahduttavana ilmiönä on todettava että musiikki-elämämme viime aikoina on huomattavasti elpynyt. Vanha, tunnettu torvisoittokuntamme on yhä edelleen hyvässä kunnossa ja kun sen soittimet äskettäin ovat perinpohjaisesti korjatut, kaikuvat sen äänet entistä ehoisimpina ja kirkkaimpina.

Jouhiorkesterimme, joka sekin on toiminut jo muutaman vuoden, on varmistunut ja sen soittimet soivat yhä täyteläisimpinä ja varminpina. Sen nuori pianisti on aimo askelin kehittynyt ja alkaa jo olla tehtäviensä tasolla.

Kevätkaudella muodostettiin mieskuoro, joka kanttori Heimolan johdolla ahkerasti on tehnyt työtä ei ainoastaan laulujen harjoittamisessa, vaan myöskin äänten kehittämisessä ja kouluuttamisessa. Tämä kuoro katsoo nyt tulleen niin pitkälle, että se uskaltaa julkisesti esiintyä kotikylän yleisön edessä.

JA-MA-KA on myöskin pari vuotta toiminut luonamme jazz-orkesterina ja sen etevät hanurin soittajat ovat jo hyvässä maineessa. Iltamassa tulee JA-MA-KA huolehtimaan tanssimusiikista.

Kuoro yhdessä yllämainittujen orkesterien kanssa toimeenpanee siis konsertin t. k. 20 p:nä. Ohjelma on runsas ja monipuolinen ja pitäisi sen tarjota tyy-

dytystä kaikille, jotka vähänkin osaavat antaa arvoa laululle ja soittoille. Rientäkäämme siis sekä vanhat että nuoret kuulemaan mitä pieni kylämme soitannollisella alalla voi toimeensaada.

Influenssa ja muut kylmän vihat

menevät ohitsemme meihin pystymättä, jos yllämme on lämmin alusvaatekerta. Kun varustamme itsemme O S U U S K A U P A N hyvillä trikooalusvaatteilla tai pehmeäntuntuista, erinomaisesta vilunväreiden karkoittajasta — flanelista — valmistetulla alusvaatekerralla, olemme tyytyväisiä ja pulverisedät eivät hyödy meistä penniäkään tänä syksynä. — Ostakaa siis ajoissa, hyvät rouvat, rakkaille miehillekin lämmintä, ja kun olette käteviä, ompellette heille mukavat paidat ja housut flanelista, sillä miehet ovat niin ujoja ja saamattomia tällaisissa asioissa. — Auttakaa heitä, ja tässä asiassa palvelee Teitä

TERVAKOSKEN OSUUSKAUPPA.

Mieskuoro.

Kaikki laulajat harjoitukseen sunnuntaina klo 16.

Raha-asianne

JÄRJESTYKSEEN

saatte siten, että säästätte joka tuloerästäne osan välttämättömiä menoja varten ja talletatte säästöne Janakkalan Säästöpankkiin.

Asioita pankkiin välittää Tervakoskelta Paperimest. B. Laitio ja Napialasta Tilanomist. L. Alfthan. Pankki myöntää halpakorkoista luottoa hyviä vakuuksia vastaan.

JANAKKALAN SÄÄSTÖPANKKI.

Kadotettu

sadetakin vyö. Pyydetään tuomaan Kaiun toimistoon. 10 mk. löytöpalkkio.

SATTUNEESTA SYYSTÄ

huomautetaan, että, kun kylässä tehdään asunnon muuttoa, hedelmäpuita ei saa siirtää paikasta toiseen.

Tervakoski Osakeyhtiö.

Tanssi-illan

järjestää V. P. K. Seurahuoneessa tänään klo 20 — 24. Soittaa:

JA—MA—KA.

Liput 5:—

TERVAKOSKEN KLUBIN

Äänielokuva

„Paratiisilintu”

DOLORES DEL RIO

näytetään sunnuntaina klo 19,30

Kielletty lapsilta.

Lapsille samana päivänä klo 19

P I L A K U V I A .

Pääsy: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk. 5:—.

TERVAKOSKEN KLUBI

toimeenpanee lokak. 20 p:nä klo 19,30 Seurahuoneessa

SOITANNOLLISEN

I L T A M A N

O h j e l m a :

TORVISOITTOKUNTA:

- 1 The Thunderer Marssi
- 2 Ouverture „Sven Dufva”
- 3 Romansi

MIESKUORO:

- 4 Suomi armas synnyinmaamme
  - 5 Itämaille
  - 6 Sirkka
  - 7 Kitkat katkat
- V ä l i a i k a .

JOUHIORKESTERI:

- 8 Ooppera sikermä
- 9 Moment musical
- 10 Kolme kansanlaulua
- 11 Iitakellot
- 12 Militääri-Marssi

MIESKUORO:

- 13 Suomen laulu
- 14 Kaikukohon laulu maamme
- 15 Rannalla-itkijä
- 16 Laulajain lippu

TORVISOITTOKUNTA:

- 17 Aaria Beilisarino
- 18 Estudiantina valssi
- 19 Porilaisten marssi

JA-MA-KA:

T a n s s i .

Pääsy: Klubin jäseniltä 5:—, muilta 8:— sekä lapsilta 2:—.

Tervakoskella lokakuun 12 p:nä 1935.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 42.

LAUANTAINA 19 p:nä LOKAKUUTA.

1935.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:— cm.

Viikkolista:

Tohtori Arho vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka keskiviikko klo 11—15.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja si-
demuuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoinna
arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30
sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:13, 11:30, 14:46,
17:58 ja 21:01.

Helsinkiin	8:04	saapuu sinne	9:55
"	10:29	" "	12:40
"	18:33	" "	20:26
"	21:20	" "	23:16
Riihimäelle	16:12, sietä	16,56 saap.	Hels. 18:08.
Helsingistä	9:30	saapuu Ryttylään	11:30
"	12:50	" "	14:46
"	16:10	" "	17:58
"	18:35	" "	21:01

Autobussit lähtevät:

Tervakoskelta Helsinkiin klo 6:45 ja 15:45.
Hämeenlinnaan 8,30 10,55 ja 19.

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yk-
sityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta,
Ilmari Liutalta ja E. Saarelalta Napialassa.

Lainakirjasto pidetään avoinna joka toinen
perjantai klo 17—18:30.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna
joka päivä.

— AVIOLIITTOON vihitty hra
Onni E v ä s o j a ja nti Helvi Salonen
Tervakoskelta sekä hra Olavi O j a m ä k i
Hakoisista ja nti Aili J o k e l a Tervakos-
kelta.

— SYKSYN JA PIMEÄN tullen
on jokaisen polkupyöräilijän velvollisuus
käyttää pyörässään lyhtyä. Näin tekee-
kin suurin osa heistä ja useat käyttävät
uudenmallisia sähkölyhtyjä. Ikäväksi on
kuitenkin todettu, että poikaviikarit eivät
anna näiden lyhtyjen olla rauhassa, vaan
kytkävät niitä palamaan, jolloin patterit
luonnollisesti kuluvat tyhjiin.

Kehoitamme vanhempia selostamaan
lapsilleen kuinka tarpeelliset lyhdet ovat
ja minkä vahingon lapset ajattelematto-
muudellaan saavat aikaan sekä kieltämään
heitä koskemasta pyöriä.

Pikakäynnillä Oma-Koti palstoilla.

Kuten tunnettua on Tervakoski O.Y.
viime vuosina alkanut myydä pieniä asun-
totontteja palveluksessaan oleville ja niitä
haluaville. Oma-Koti harrastus onkin saan-
nut useita tervakoskelaisia jo tähän men-
nessä lunastamaan itselleen näitä asunto-
palstoja. Viimeiset ja lukuisimmat pals-
tat sijaitsevat kuten useimmalla jo on
tiedossa Vähikkälä—Tervakoski tieosalla,
rajoina Silva—Tonttula. Tällä osalla on
palstoja lunastettu tähän mennessä kaik-
kiaan kymmenisen kappaletta. Palstat
ovat suuruudeltaan n 25 aaria, ja on useim-
millä hyvät, puutarhaviljelykseen sopivat,
entiset hyvät peltomaat.

Viime Kaiussa mainitsimme kahdek-
san palstan nimet ja niiden omistajat,
jotka jo ovat asianmukaisesti rekiste-
roidyt. Kotiseudun tuntemisen halu ja
ehkä myöskin jossain määrin uteliaisuus
veti meitä tässä viikon vaihteessa lähem-
min tarkkailemaan näitä Oma-Koti alot-
teita.

Aloimme Kontulan omistajan, jyr-
kän nuorenmiehen palstalta, puusepän,
jonka isä ja iso-isä, siis jo kolmannessa
polvessa ovat tehtaallamme huolehtineet
puusepän tarpeellisista toimista. Palstalla
oli kaivo kunnossa. Teon alla oli sauna,
jonka sementtistä alustaa omistaja juuri
oli laskemassa useammankin ammattimie-
hen kanssa. Isäntä toivotti tervetulleeksi,
esitellen samalla suunnitelmiaan talonsa
suhteen. Aloitteista ja suunnitelmista nä-
ki heti että tässä ollaan tekemisessä näis-
tä asioista perillä olevan miehen kanssa.
Paikka on kaunis etelänpuoleinen mäenrin-
ne. Puutarhapalsta erikoisen edullinen, au-
rinkoinen ja täysin suojassa pohjatuulilta.

Tanhula, edellisen rajanaapuri (omist.
myöskin nuorimies, tunnettu painijamme
O. Autio) oli kokonaan vailla raivattua

viljelysmaata, mutta sillä innolla ja myös-
kin voimilla varustettu mies raivaa vält-
tämättömän tilkun vaikkapa siihen ka-
ruun kallioon, jonkalaista palsta ainakin
ensisilmäyksellä näytti kokonaan olevan.
Tällä palstalla oli omistaja myöskin täy-
dessä työntouhussa ja esitteli myöskin
rakennus- ja raivaussuunnitelmiaan. Rai-
vaustyö tällä palstalla on lujaa ja suurta
kärsivällisyyttä kysyvää, mutta niinpä
sen palkkana tulee lopuksi olemaan teki-
jänsä suuri voitto, — karun ympäristön
luominen kauniiksi ja viihtyisäksi. Kun
tämän palstan omistaja on raivaus- ja
rakennussuunnitelmansa suorittanut lop-
puun tulee siitä yksi kaikkien kauneim-
pia. — Kun nämä kauniisti sointuvat:
„Kontula” ja „Tanhula” saavat aikanaan
yhtä sointuisat emännät, ei niistä varmas-
tikaan tule puuttumaan kodikkuutta.

„Tanhulasta” tännepäin seuraavassa
kallion kielekkeen juuressa oli myöskin
jo jonkun verran ihmiskäden suorittamaa
raivaus- ja valmistelutyötä havaittavissa,
mutta omistajaa ei tällä erää ollut saa-
puvilla, eikä myöskään tontti vielä ole
rekisteröity, nimestäkään ei meillä vielä
satu olemaan tietoa, mutta sen verran
tiedämme että siinä on tarkoitus kahden
nuoren valmistaa itselleen yhteinen koti.

Tännepäin edelleen tullessamme on
siinä jonkun, omistajaa vielä vailla olevan
palstan jälkeen, Pajuojaan mäen kupeessa,
toisella puolen tietä „Luhtala”, Antti Luh-
dan palsta. Täällä oli omistaja jälkeläi-
sensä kanssa parhaillaan tienraivauspuu-
hissa. Katsoimme hetken aikaa miten
kivityökalut sopivat paperimestarin kä-
teen. Näkyihän se kyllä, että ei se varsii-
naista leipäalaa ollut hänelle sen parem-
min kun pojalleenkaan, joka satunnaisesti
oli läsnä, — mutta „kylläpä työ teki-
jänsä neuvoo”. Emme tahtoneet täällä
kysymyksillämme häiritä vakavatuumaista
miestä vaan teimme edelleen kulkuam-
me tänne kotiin päin.

„Varjolassa”, (omistaja T. Järvinen). oli työt myöskin jo jonkun verran alulla ja oli omistaja nytkin parhaillaan tien- tekopuuhissa. Tässä emme pysähtyneet ollenkaan, arvelimme vain itseksemme, että kaipa se maan luominen entiseltä maanmiehen pojalta käy — mikäs siinä. Ja sitäpaitsi tuleehan se sähkömies, joka tämän palstan omistaja on, joskus itsekkin varsinaisessa ammatissaan tekemään tut- tavuutta m. m. maan kaivuussa tarvitta- vien välineiden kanssa.

Seuraavilla palstoilla, „Rauhalassa” ja „Väinölässä” eivät omistajat: O. Salomaa ja V. Vainio olleet tällä kertaa läsnä, mut- ta raivaustöitä oli näissäkin jo suoritettu. Kaivo, näiden palstojen rajaviivalla oli hyvässä alussa, mutta vettä emme siellä ainakaan vielä toistaiseksi nähneet, vaan eiköpähän se lopulta löydy sentään siel- täkin, tämä välttämätön „elementti”.

„Sinivuori”, täältä mennessä ensim- mäinen Oma-Koti palstalla olevista on jo asuttavassa kunnossa tarpeellisine ulkora- kennuksineen. Mutta niinpä tämä onkin ensimmäinen näistä palstoista lunastetuis- ta — ja sitäpaitsi nimellisenä omistajana- han on henkilö (Esteri Sinivuori), joka kokonaan ammatikseen („Kassa”) pitelee rahoja, joten täytyyhän sitä toki riittää senverran omaankin käyttöön, että tuol- lainen huvila tuota pikaa onkin ollut pystyssä.

Oma-Koti unelma on varmasti mo- nenkin mielessä meillä ja tullenee niitä ehkä vielä useammatkin sellaiset henkilöt lunastamaan itselleen, kellä siihen on mah- dollisuuksia.

KUOLEMAN TUOTTANUT AUTO- ONNETTOMUUS.

Viime sunnuntain vastaisena yönä tapahtui täällä auton ja polkupyöräilijän yhteenajo, joka vaati uhrikseen ihmishen- gen. Neljänestä yli kello 24 oli Uhkoilas- ta kotoisin oleva työmies K. Nylund me- nemässä iltamista Ryttylän asemalle joh- tavaa tietä kuljettaen pyöränsä tangolla Iisalmen maaseurakunnasta olevaa palve- lijatarta Tyne Asikaista. Heidän pääs- tyään Huunan tien risteykseen tuli peräs- sä autolla riihimäkeläinen puutarhuri M. S. Peltola ja ajoi hän pyöräilijän päälle, jolloin pyörä särkyi, Nylund sinkoutui maantielle ja Asikainen tien oheen. Ny- lundin todettiin loukkaantuneen niin pa- hasti, että hän oli mennyt tajuttomaksi

ja päästä vuoti kovasti verta. Asikainen- kin oli jonkun verran pökerryksissä. Louk- kaantuneita lähdettiin viemään nopeasti Hämeenlinnan lääninsairaalaan, missä Nylund sunnuntaina klo 9 kuoli saamiin- sa vammoihin. Hänen päänsä oli ruhjou- tunut. Asikainen oli tärähdyksestä menet- tänyt osittaisen muistinsa, mutta pahem- paa vaaraa ei liene.

Toimitetussa poliisitutkinnossa on todettu, että pyöräilijä oli ajanut tien oikeaa reunaa, mutta oli autoilija pyrki- nyt sivuuttamaan pyörän oikealta puolen eli pyörän ja ojan välistä. Autojen jar- rujen todettiin myös olevan heikossa kun- nossa ja siihen nähden vauhdin olleen melko lujan. Väärä sivuuttaminen on sit- ten syynä kohtalokkaaseen päälleajo- on. — Nylund oli 24 v. ikäinen ja perheetön.

UUSI KULTTUURISAAVUTUS TERVAKOSKELLA.

Torstaina oli Tervakosken uudella mieskuorolla viimeistelyharjoitus ensi sun- nuntaista esiintymistä varten. Rivissä oli 27 laulajaa, nuoria ja vanhoja. Äänen antoi ja tahtia heilutti nuori etevä mu- sikkomme Niilo Heimola.

Allekirjoittanut hörsti eräänlaisella jännityksellä korviaan kun ensimmäiset äänet kajahtivat. Mutta totta puhuen oli- vat kuoron esitykset suorastaan hämmäs- tyttävät. Sanojen lausunta oli selvä ja oikea, voimaa oli riittävästi ja eri äänien voimasuhteet tasaiset. Ensi tenorin väri on oikea, sitä kehitettäessä tulevat var- masti ylä-äännetkin tulevaisuudessa hel- pommin kuin nyt. Puhtaus on tyydyttä- vä ja nyanseerauksesta huomaa että joh- dossa on hyvän kouluutuksen saanut mies, jolla sitäpaitsi on terve maku.

Kun alku näin lyhyen harjoitusajan jälkeen on näinkin lupaava saatamme toivoa, että mieskuorostamme tulee uusi vaikuttava kulttuuritekijä musiikin alalla paikkakunnallamme torvisoittokunnan ja orkesterin lisäksi. Kaikki sunnuntaina konserttiin!

J. K.

— 70 VUOTTA täyttää ensi tiis- taina, kuluvan kuun 22 p:nä, rouva I d a L o u h i. Reipas vanhus on alttiisti ja innokkaasti ottanut osaa paikkakuntam- me aatteellisiin rientoihin kuuluu m. m. vakinaiseen kirkkokokosaan ja lottajärjes- töön. — Onnittelemme!

TERVAKOSKEN KLUBIN Ä Ä N I E L O K U V A

Vaihdettu morsian

Anny Ondra — Aadolf Wohlbrück

näytetään lauantaina ja maanantaina klo 19.

Sallittu lapsille.

Pääsy: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk. 5:—.

TERVAKOSKEN KLUBI

toimeenpääsee lokak. 20 p:nä klo 19,30
Seurahuoneessa

SOITANNOLLISEN

I L T A M A N

O h j e l m a :

TORVISOITTOKUNTA:

- 1 The Thunderer Marssi
- 2 Ouverture „Sven Dufva”
- 3 Romanssi

T e r v e h d y s p u h e .

MIESKUORO:

- 4 Suomi armas synnyinmaamme
  - 5 Itämaille
  - 6 Sirkka
  - 7 Kitkat katkat
- V ä l i a i k a .

JOUIHORKESTERI:

- 8 Ooppera sikermä
- 9 Moment musical
- 10 Kolme kansanlaulua
- 11 Itakellot
- 12 Militääri-Marssi

MIESKUORO:

- 13 Suomen laulu
- 14 Kaikukohon laulu maamme
- 15 Rannalla-itkijä
- 16 Laulajain lippu

TORVISOITTOKUNTA:

- 17 Aaria Belisarius
- 18 Estudiantina valssi
- 19 Porilaisten marssi

JA-MA-KA:

T a n s s i .

Pääsy: Klubin jäseniltä 5:—, muilta 8:— sekä lapsilta 2:—.

Maatalousnaisten

O M P E L U S E U R A

kokoontuu maanantaina t.k. 21 p. klo 19,30
Uhkoilan Nuorissatalossa.

— HIRVIMETSÄSTYS järjestetiin Tervakoskella viime keskiviikkona, mutta saaliina oli ainoastaan — yksi pyy, jonka Yhtiön kutsuvieras Tanskan ministeri Lerche ampui luodikolla.

Parempi pyy pivossa kuin kymmenen hirveä metsässä.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 43.

LAUANTAINA 26 p:nä LOKAKUUTA.

1935.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:— cm.

Viikkolista:

Tohtori Arho vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka keskiviikko klo 11—15.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuuottoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoimna arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:13, 11:30, 14:46, 17:58 ja 21:01.

Helsinkiin	8:04	saapuu sinne	9:55
"	10:29	" "	12:40
"	18:33	" "	20:26
"	21:20	" "	23:16
Riihimäelle	16:12, sieltä 16,56	saap. Hels.	18:08.
Helsingistä	9:30	saapuu Ryttylään	11:30
"	12:50	" "	14:46
"	16:10	" "	17:58
"	18:35	" "	21:01

Autobussit lähtevät:

Tervakoskelta Helsinkiin klo 6:45 ja 15:45.

" Hämeenlinnaan 8,30 10,55 ja 19.

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, Ilmari Liutalta ja E. Saarelalta Napialassa.

Lainakirjasto pidetään avoimna joka toinen perjantai klo 17—18:30.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoimna joka päivä.

KUOLLEITA.

Janakkalan kunnan sairaalassa kuoli maanantaina t. k. 21 p. leskirouva Olga J o k i n e n Tervakoskelta 50 v. ikäisenä. Vainajaa jäi lähinnä kaipaamaan täysi-ikäinen tytär.

Viime keskiviikkona kuoli Hämeenlinnassa lääninsairaalassa rva F. Aleksandra V i r t a n e n täältä 49 v. ikäisenä. Suuren perheen huoltajaa jäi lähinnä kaipaamaan puoliso ja lapset.

— JUMALANPALVELUS on Tervakoskella sunnuntaina, t. k. 27 p:nä klo 13.

— 60 VUOTTA täyttää ensi torstaina, t. k. 31 p:nä rva Hilma K o s k i v i r t a täällä.

Koulu ja koti.

Koulu ja koti ovat ne kulmakivet, joille lasten ja nuorison ja edelleen myöskin koko yhteiskunnan kehitys ja menestys suurelta osalta nojautuu. Kun kummankin työ pyrkii pääasiassa samaan päämäärään, s. o. kasvattamaan yhteiskuntaan kunnollisia jäseniä, on silloin myöskin välttämätöntä, että molemmiin puolin pyritään rakentamaan keskinäinen hyvä suhde. Mutta useinkaan eivät nämä kaksi tärkeää kasvatuksellista tekijää ymmärrä toisiaan, vaan asettavat liian suuria vaatimuksia toisiinsa nähden. Kasvatuskysymys on jo sinänsä niin vaikea ja monimutkainen, että ilman toistensa myötävaikutusta kummankin työ jää joko enemmän tai vähemmän keskeneräiseksi ja puolinaiseksi. Koulun ja kodin suhteista ja velvollisuuksista toisiinsa ja kasvatettaviinsa nähden on silloin tällöin käsitelty julkisuudessaakin, eikä liene pahitteeksi vaikka tässä toistamme muutamia kohtia erään arvokkaan viikkojulkaisun tätä aihetta käsittelevästä kirjoituksesta. Käsiteltyään koulun ja kodin suhteita toisiinsa, jatketaan siinä edelleen seuraavaan tapaan: „Koulu on oikeutettu ennen kaikkea vaatimaan, että oppilas tuo kodistaan mukanaan oikean käsityksen rehellisyydestä ja ahkeruudesta. Kasvatuksen ensimmäiset alkeet ovat juurrutettavat lapsiin, ennenkuin heidät lähetetään kouluun. Kotien velvollisuutena on kaikin puolin tukea ja edistää koulun työtä.

Toiselta puolen ovat kodit oikeutetut vaatimaan, että koulussa ylläpidetään hyvää kuria, ja että opetus siellä annetaan tarkoitustaan vastaavalla tavalla eikä kaavamaisesti. On ennen kaikkea muistettava, että opettajat ovat oppilaita varten eikä päinvastoin, niinkuin usein on laita”.

Koulu ja koti on valjastettava vetämään yhteistä kuormaa, yhteinen on

vastuu ja yhteiset vaikeudet. Parasta siis on, että kummallakin taholla kapinoimatta myönnetään yhteistoiminnan pakollisuus ja koetetaan vilpittömästi huolehtia, että sille olisi olemassa tarpeeksi edellytyksiä — yhteisten hohkokkien kehityksen onneksi. Kuinka moni selkkauksen uhka hälvienisikään, jos opettajilla olisi aikaa, tilaisuutta ja halua oppia tuntemaan oppilaittensa kotioloja ja luonteita ja vanhemmilla tahtoa hankkia oikeita tietoja koulun vaatimuksista ja kouluelämän eri ilmiöistä. Varsinaiset „ammattikysymykset” tietysti jäävät arvoisien pedagogien yksityisasioidiksi, mutta niiden lisäksi on olemassa toisia, joihin perehtyminen on sekä opettajien että vanhempien velvollisuutena. Niitä on paljon — kurinpitovaikeudet, ahkeruuden ja työn ylläpitäminen, koululaisten huvitukset, oikeat työskentelytavat y. m. Niiden oikeaan ratkaisemiseen kasvattaja tarvitsee ennen kaikkea valvovan omantunnon ja itsekasvatustaistelujen antaman nöyryyden ja syventymisen. On sanottu, että koti on yhteiskunnan sydän ja koulu sen aivot, siksi näiden yhteistyö on myöskin välttämätön.

KANSAINVÄLINEN SÄÄSTÄVÄISYYSPIIVÄ LÄHENE.

Tämän kuun viimeisenä päivänä ensi viikon torstaina vietetään Suomessakin vuosi vuodelta tärkeämmäksi ja yleisemmäksi tullutta kansainvälistä säästäväisyyspäivää.

Rinnan äitiensä kanssa on kansainvälinen säästäväisyyspäivä viime vuosien lokakuun viimeisenä päivänä tullut yhä enemmän tunnetuksi ja alkaa saada ilahduttavan tuloksen laajoissa kansalaispiireissä. Varsinaisen piensäästäjäpiirien sopivina rahalaitoksina ovat etupäässä säästöpankit jo melkein kautta maamme oivaltaneet tämän päivän merkityksen ja ovat silloin „juhlapuvussa” ottamassa vastaan pienimmänkin talutuksen. Tänä päivänä on vaatimattomankin ja

omasta mielestään vähäpätöisenä itseään pitävän ihmisen astuttava esiin yhtä hyödyllisenä ja tärkeänä yhteiskunnan jäsenenä kuin kuka muu hyvänsä, omalla talletuksellaan rakentamaan omaansa ja yhteiskunnan tulevaisuutta. Sananlasku sanookin, ettei ole olemassa niin köyhää ettei voi jotain säästää. Tehostaakseen ja antaakseen pontta päivän merkitykselle ovat jotkut suurimmista säästöpankeista ottaneet tavaksi antaa säästäväisyyspäivänä avatuille uusille säästötilleille pienehkön pohjarahana, joka seikka on puolestaan tehnyt hyvää mainostusta varsinkin nuoremman polven keskuudessa. Samoin toimituttaneet kouluissa kilpikirjoituksia, jotka on palkittu lahjatalletuksilla.

Mutta ei ainoastaan pieniä talletuksia varten ole säästäväisyyspäivä, vaan se päivä on myöskin niitä monien monia kansalaisia varten, jotka syystä tai toisesta pitävät rahansa kirstun pohjalla, takivuorin välissä tai „sukassa”, eivätkä vie niitä pankkiin varmaan talteen korkoa kasvamaan. Eivät muka luota pankkeihin. Ne ihmiset elävät vielä museoasteella. Semmoisillekin on tämä päivä tarkoitettu elämänmuutokseksi parempaan.

Jokaisen tulee muistaa, ja ellei muista niin elämä opettaa muistamaan, että säästäväisyys on maallisen olemassaolon perusta, jolle kaikki muu rakennetaan. Jokainen säästöontuomasi erä rakentaa omasi ja isänmaamme tulevaisuutta.

L. Wuolanne.

KUOLLUT.

Viime tiistaina kuoli Helsingissä Yhtiön entinen, monivuotinen metsänhoitaja vapaaherra Hjalmar C a r p e l a n 77 vuoden ikäisenä.

Ollessaan Valtion palveluksessa hoiti vapaaherra Carpelan Tervakosken metsiä asiantuntijana jo tämän vuosisadan alusta ja vuodesta 1918 siirtyi hän kokonaan Yhtiön palvelukseen. Erikoisuutena mainittakoon, että vapaaherra Carpelan Yhtiön metsiin on istuttanut suuret alat ulkomaalaisia puita.

Paitsi metsänhoito kiinnosti vapaaherra Carpelania suuresti kukkaviljelys ja

10 markkaa pohjarahaksi

annamme ensi torstaina kansainvälisenä säästäväisyyspäivänä 31. 10. jokaiselle uudelle säästötilille.

SÄÄSTÄVÄISYYS LUO ELÄMÄSSÄ ONNEA JA HYVINVOINTIA!

V a n h e m m a t ! Turvatkaa omaa ja lastenne tulevaisuutta avaamalla säästötili ja siten opettamalla heitä säästämään. Pieninkin säästö on askel eteenpäin tulevaisuuden hyväksi. Pieninkin säästö kasvaa korkoa joka hetki.

Säästöpankillamme on nyt lähes 60,000 säästäjää, eli enemmän kuin millään muulla säästöpankilla Suomessa.

Helsingin Työväen Säästöpankki,

RIIHIMÄEN KONTTORI

Valtakatu 5. Avoimna klo 9—14 ja 16—17. lauantaisin klo 9—14,30.

SÄÄSTÄVÄISYYSPÄIVÄNÄ AVOINNA KOKO PÄIVÄN KLO 9—18.

KIITOS.

Sydämellinen kiitos ystävilleni arvokkaista lahjoista, kukista ja korteista, jotka sain 70 v. täyttäessäni. Jumala hyvyytenne palkitkoon.

Ystävyydellä

Ida Louhi.

— LÄÄNINHALLITUS on pyytänyt huomauttamaan, että niitten Hämeen läänissä rekisteröityjen moottoriajoneuvojen omistajain, jotka aikovat käyttää ajoneuvoaan liikenteeseen tulevan vuoden alusta lukien, on ennen kuluvan lokakuun loppua jätettävä ajoneuvoa koskeva rekisteriote, asianmukaisin katsastusmerkinnöin sekä vakuutustodistuksen seuraamana, moottoriajoneuvon kotipaikan poliisiviranomaiselle, tämän toimesta lääninhallitukseen toimitettavaksi.

— KLUBIN soitannollisesta iltamasta on nimimerkki A. E. kirjoittanut arvostelun, mutta tilanpuutteen takia on meidän, ikävä kyllä, jätettävä kirjoitus seuraavaan numeroon.

asuntonsa ympäristön rakensi hän kukkineensa ja erilaisine puulajeineensa nähtävyydeksi, joka vieläkin kiinnostaa ohikulkijaa.

Hän oli myöskin innostunut metsästäjä Kasvatti joukon hyviä koiria ja metsäpolulla oli monen nuoren miehen vaikea seurata häntä, sillä iästään huolimatta liikkui hän tavattoman kevyesti vaikeassakin maastossa.

Syksyllä 1930 siirtyi vapaaherra Carpelan Helsinkiin viettämään vanhuuden lepopäiviä.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Äänielokuva

Nainen salaisessa palveluksessa

näytetään sunnuntaina klo 19,30.

Kielletty lapsilta.

Lapsille samana päivänä klo 19

P I L A K U V I A .

Pääsy: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk. 5:—.

Alennuksella

myydään erilaisia tavaroita ensi maanantaista alkaen.

Tervakosken Osuuskauppa r.l.

Puhelinpylväitten

pystytys Napialan Nuutilasta Napialan Osuuskaupalle tarjotaan urakalla tehtäväksi.

Tarjoukset jätettävä I. Liutalle Napialassa.

RUUANLAIHTO JA KODINHOITOKURSSIT

järjestää Et. Janakkalan kotit.valiokunta Toivan kartanossa, alkaen ensi maanantaista klo 13 ja kestäen 2 viikkoa. Näillä kurseilla on tarkoitus opastaa pienkotien emäntiä ja tyttäriä valmistamaan maukasta ja vaihtelevaa ruokaa etupäässä kotoisista tuotteista y. m.

Kurssimaksu ainoastaan 10 mk.

Tervakoskella lokakuun 26 p:nä 1935.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 44.

LAUANTAINA 2 p:nä MARRASKUUTA.

1935.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:— cm.

Viikkolista:

Tohtori Arho vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka keskiviikko klo 11—15.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoimna arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:13, 11:30, 14:46, 17:58 ja 21:01.

Helsinkiin	8:04	saapuu sinne	9:55
"	10:29	"	12:40
"	18:33	"	20:26
"	21:20	"	23:16
Riihimäelle	16:12, sieltä 16,56	saap. Hels.	18:08.
Helsingistä	9:30	saapuu Ryttylään	11:30
"	12:50	"	14:46
"	16:10	"	17:58
"	18:35	"	21:01

Autobussit lähtevät:

Tervakoskelta Helsinkiin klo 6:45 ja 15:45.

" Hämeenlinnaan 8,30 10,55 ja 19.

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, Ilmari Liutalta ja E. Saarelalta Napialassa.

Lainakirjasto pidetään avoimna joka toinen perjantai klo 17—18:30.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoimna joka päivä.

— AVIOLIITTOON vihitty sähköasentaja Leo Lehmuksaari ja neiti Maija Heinonen mol. Tervakoskelta; taloll. poika Martti Niinimäki Uhkoilasta ja lohkotilall. tytär Elli Valvento Melkkolasta.

— AVIOLIITTOON kuulutettuja ovat metsäkasööri V. Uuttu ja puhelinkeskuksen hoitaja Anna-Liisa Syrjänen sekä sähköasentaja Unto Lehmuksaari ja neiti Annikki Laitio.

— LÄÄKÄRIN VASTAANOTTO. Tulevana keskiviikkona t. k. 6 p:nä vastaanottaa tohtori Arho potilaita ainoastaan klo 8 ja 10 välisenä aikana.

TERVAKOSKEN KLUBIN

soitannollinen ilta sunnuntaina, t. k. 20 p:nä oli koonnut Tervakosken Seurahuoneen avaran salin täyteen kiitollista kuulijakuntaa. Tilaisuudessa saattoi kohta tehdä sen havainnon, että paikkakunnalla kaivataan tämän laatuista tilaisuuksia ainaisen arksen touhun aherruksissa. Sitäpaitsi olihan nyt juuri erikoinen ilta sen vuoksi, kun esikertalaisina esiintyivät paikkakunnalla äskettäin muodostettu sekä orkesteri että kaivattu ja jo pitemmän aikaa hankkeissa ollut mieskuoro.

Tämän virkistävän illan ohjelman aloitti torvisoittokunta täysin miesvoimin ja tunnetulla taitavuudellaan voimakkaain, täsmällisin sävelin. Jo näiden sävelien taitavat esin loihittajat loivat yleisöön lämpimän tunnun.

Sen jälkeen seurasi tervehdyspuhe, jossa Kapteeni Gröndahl esitti mainitun orkesterin ja mieskuoron syntyvaiheita, sanoen niiden nyt uskaltavan ensikeran esiintyä yleisölle, toivoen hellävaroen arvosteltavan „esikoisia”.

Suurin mielenkiinto oli tietenkin kohdistettu mieskuoron esityksiin, joka 27:n miehen voimaisena astui lavalle ja yleisön voimakkaain tervehdyksin vastaan otettuna. Kun kuoron johtajana toimii musikaalisena taiturina pitäjän nuori Kanttori, saattoi kiinnittää erinäisiä toiveita kuoron esityksiin huolimatta siitä, vaikka kuorossa tiettävästi onkin aivan esikertalaisia kuorossa esiintyjä. Pyydetynä arvostelemaan illan esityksiä, teen sen kuitenkin sangen varovasti monestakin syystä. Ensinnäkin, eihän voida kritiikin mittapuuta käyttää täyteläisenä kuorolle, jonka jäsenistä suuri osa ei ole tottunut sävelissä puhumaan sielujen sisältöä. Senpä vuoksi useat esitykset tuntuivatkin hyvin kalseilta. Sanojen sisällön hillitty tulkinta puuttui. Nähtävästi kuoron johtaja onkin enemmän kiinnittänyt huomiota vaan harmonian tavoitteluun ja sanojen selvään lausuntaan, jotka alkavalle kuorolle täytyykin asettaa ensimmäiseksi vaatimuksiksi. Harmoonisesti tuntui moni laulu varsin miellyttävältä, erittäinkin laulu „Itämälle” sointui aika hyvin, melkein kiitettävästi. Syvä ja täyteläinen toinen basso tuli erittäin huomatuksi ja tulee vastaisuudessaakin varmasti

esiintymään eduksensa. Ensi tenoori, vaikkapa koettikin parastaan, kuului korkeissa äänissä huutamiselta, mutta sehän on aina mieskuorojen heikoin kohta. Joka tapauksessa äänen nykyisillään ollen, se kaipaa itsekuria ja aikapaljon koulutusta. Väliäänät aina mukiinmenevät, kunhan reunaäänät johtoasemassa selviytyvät.

Kun emme ota lukuun vähäisiä kommelluksia, esiintyi kuoro ensikertaisekseen yleensä sangen reippaasti. Voimaakin tuntui olevan. On muistettava: „Harjoitus tekee mestariksi”.

Erittäin tunnustusta ansaitsevaa oli myöskin orkesterin esitykset ja varmasti kukin oli harrastuksella askarrellut soittimensa parissa, kun erittäin varmuudella esitettiin niinkin vaativia sävelä kun „sikermä oopperasta”. Kuitenkin, ohjelmasta mainiten meikäläiseen suureen kuulijakuntaan mahtuu aina täyteisimmin suomalaiset kansanlaulut, niitä varmasti parhaiden ymmärretään. Niitäkin saatiin kyllä orkesterin esittäminä kuulla. Haluaisimme vastakin nähdä yhtä reippaasti jousien heiluvaa tahtia, kuten suuren maailman soitannollisella lavalla ainakin.

Yleisvaikutus illan esityksistä oli odotusta vastaava ja seuraavalla kerralla varmaankin huone täyttyy kuulijoista.

A. E.

LOTTIEN

kahvikonsertti.

Tavallista myöhemmin ja jo varmaan kaivattuna, järjestävät Lotat huomenna tavanmukaisen syys-kahvikonserttinsa Seuralle.

Herkullisen kahvin ja leivonnaisten ohella, tarjotaan siellä ohjelmana kaunistoittoa, nimittäin sekä jouhiorkesterin että torvisoittokunnan esityksiä, joiden täysipainoisuudesta Tervakosken yleisö yhä uudelleen tuli vakuutetuksi „Musikaalisessa illanvietossa” kaksi viikkoa sitten. Mutta tämän lisäksi saapuu neiti Doris Björkman Helsingistä esiintymään sekä yksinlaulajana — ohjelmassaan Han-

nikaisen, Kasken ja Melartinin lauluja — että yhdessä säestäjänsä, neiti Kruskopfin, kanssa nelikätsen pianonsoiton esittäjänä. Molemmat vierailijat ovat jo ennestään meille hiukan tuttuja, mutta tällä kertaa saamme ensi kerran kuulla neiti Björkmanin yksinlaulua.

Koko syksyn ovat Lotat puuhanneet tätä kahvikonserttiansa, ja syynä sen hiukan tavallista myöhempään päivämäärään onkin juuri heidän puuhiensa moninaisuus. Jokainen Lotta, niin vanha kuin nuori, on ommellut kahvikonsertissa myytäväksi sievän pienen nenäliinan; nämä asetetaan näytteille myyntipöydälle sievästi taitettuina yleisön ihailtaviksi ja ostettaviksi. Koristeena on käsintehdyt ja ostopitsit, reikäompeleet, virkkaukset ja muut somisteet, ja varmaa on, että jokainen suuresta nenäliinavalikoimasta löytää mieleisensä, vaikkapa hakaristillä kaunistetun, oikean Lotta-nenäliinan. — Lääkintäjaosto on sen lisäksi ollut puuhassa aivan erikseen: jaoston Lotat ovat valmistaneet suuren joukon — 40 kpl. — ensiapupusseja, joita on syytä suositella ihan joka kotiin, varsinkin sellaisiin, joissa on lapsia. Talvella voi kelkkamässä sattua vahinko, kesällä voi pieni paljas jalka tallata salaiseen lasisäröön — silloin ottaa äiti Lottien ensiapu-pussin esille, sivelee siinä olevalla pensselillä pussissa olevasta pullosta desinfisoivaa mentolisprää haavan ympärille ja itse haavaankin, panee puhtaan tupferin päälle ja sitoo vamman pehmeällä, puhtoisella siteellä. Tupfereita on pussissa kolme pakettia, ja ovat ne, kuten siteetkin, sterilisoidut valmiiksi. Cellofaanisen, punaisella ristillä varustetun pussin voi uudelleen täyttää puhtailta sidetarpeilla, kun entiset on käytetty loppuun.

Siinä oli siis mainittuna kaksi myytävää. Vielä on myytävänä joukko pehmoisia M-siteitä, joita ehkä muut eivät niin tunnekaan, kuin sellaiset, jotka joskus ovat joutuneet sairaalaan potilaiksi. M-siteestä saadaan lämmin, tukeva kääre, pienille kokonainen vartalokääre, isoille vatsakääre. Tällaisia siteitä ei ainakaan ennen saanut ostaa muuta kuin sairaaloita varten — nyt ovat kuitenkin Tervakosken Lotat valmistaneet niitä myytäväksi, varustautukoot nyt itsekukin, M-side on hyvä olemassa.

Edelleen tulee kahvikonsertissa arvottavaksi kaunis punainen sohvatyyny.

PATO SUUNNISTAUTUMIS-HARRASTUSTA KOHOTTAMASSA.

Kuten tunnettua on suunnistautumisen harrastus kilpailuineen viime aikoihin asti ollut yksinomaan sk. ohjelmassa, joka kylläkin tämän järjestön puolelta on saanut merkityksellisen huomion, kuten luonnollista onkin. Mutta, että tämä miellyttävä ja opettavainen reippailumoto on paikallaan myöskin vain yksinomaan urheilullisia tarkoituksia palvelevien järjestöjen ja seurojen ohjelmassa siitä on todisteena se, että se myöskin jo on eräiden urheiluseurojen ohjelmassa täällä Suomessa, puhumattakaan naapurimaastamme Ruotsista, jossa se on varsin laajalle levinnyt urheiluseurojen ohjelmassa. Kieltämättä tällä urheilumuodolla on tulevaisuus edessään meilläkin, sellaisena „kelirikko” urheiluna, joksi se urheiluseurojen ohjelmassa on tarkoitettu. Syksyn tullen jolloin ei enään yleisurheilu kävele ja jolloin ei vielä juuri muunkaanlaista ulkoilmaurheilua harrasteta on tämä mitä sopivinta vaihtelua.

Meillä on Pato päättänyt ottaa myöskin suunnistautumisen ohjelmaansa ja järjestää siinä ensimmäiset kilpailunsaikin täällä t.k. 10 p. Kehoitamme omasta puolestamme seuran jäseniä runsaslukuisina näissä kilpailuissa käymään niissä on luonnon tuntuminen ja urheilu sopivasti yhdistyneenä.

— KANSAKOULUMME Toivonliitto viettää yleisöjuhlaa ensi perjantaina, t.k. 8 klo 18. Ohjelmasta mainittakoon julapuhe, torvisoittoa, koululaisten esityksiä, yhteislaulua, y. m.

Koska tämä on tietävästi paikkakunnallamme ainoa tilaisuus jota vieteen koko maata käsittävän raittiusviikon merkeissä, toivotaan runsasta osanottoa. Kaikki tervetulleita!

— KÄYTÄNNÖLLINEN ja mukavuutta rakastava kulkukauppias kävi eräänä päivänä kylässä. Ukolla, joka oli 80 vuotias, oli kaksipyöräiset rattaat, jotka hän oli varustanut autopyörillä ja yläosa oli rakennettu kokonaiseksi huoneeksi. Katolla oli savupiippu ja huoneessa oli kamina, sänky ja kaikkea mitä jokapäiväiseen talouteen kuuluu, ynnä koko myyntivarasto. Kysyimme hevosenkin ikää, mutta se vain kallisti väsyneenä päätään, josta päätimme, että hevosen ja ukon syntymäpäivät ovat suunnilleen samoina aikoina.

Arvan hinta on 1:— mk., arpoja on 200. Kenellehän sekin tulee?

Lottien kahvikonsertti alkaa tällä kertaa kello 14,30. — N ä k e m i i n siis huomenna Seuralla!

ILMOITUKSIA.

Karnevaalit

järjestää Pato Seurahuoneessa tänään lauantaina alkaen klo 20.

Soittaa: JA — MA — KA.

Liput: 6:—

L O T T I E N

kahvikonsertti

sunnuntaina, marrask. 3 p:nä klo 14,30 Seurahuoneessa.

O h j e l m a :

Torvisoittoa
Yksinlaulua Doris Björkman
Jousiorkesterinsoittoa
Lasten kansantänhuja
Nelikätistä pianonsoittoa (Doris Björkman ja Hjördis Kruskopf)
Torvisoittoa

Ohjelman lomassa ja sen aikana tarjollaan herkullista Lotta-kahvia ja myydään ensiapupusseja, M-siteitä sekä nenäliinoja ja arvotaan sohvatyyny.

Oviraha Smk. 2:—.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Äänielokuva

„Bulevardien kuningatar”

näytetään sunnuntai a klo 19,30.

Kielletty lapsilta.

Lapsille samana päivänä klo 18,30

P I L A K U V I A .

Pääsy: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk. 5:—.

TERVAKOSKELAISET HUOM!

Olen avannut

JALKINE- JA KUMIKORJAAMON

Patalassa Lehtosen talossa alakerrassa. Huom! Myöskin talven tullessa tallukastyötä otetaan vastaan kohtuullisilla hinnoilla.

M. J o k i n e n .

K I I T O S .

Sydämellinen kiitos kaikille, jotka ovat kunnioittaneet rakkaan äitini Olga Jokisen muistoa ja ottaneet osaa suruuni.

Helena Jokinen.

Tervakoskella marraskuun 2 p:nä 1935.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 45.

LAUANTAINA 9 p:nä MARRASKUUTA.

1935.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:— cm.

Viikkolista:

Tohtori Arho vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka keskiviikko klo 11—15.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja si-
demuuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoinna
arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30
sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:13, 11:30, 14:46,
17:58 ja 21:01.

Helsinkiin	8:04	saapuu sinne	9:55
"	10:29	"	12:40
"	18:33	"	20:26
"	21:20	"	23:16

Riihimäelle 16:12, sieltä 16,56 saap. Hels. 18:08.

Helsingistä	9:30	saapuu Ryttylään	11:30
"	12:50	"	14:46
"	16:10	"	17:58
"	18:35	"	21:01

Autobussit lähtevät:

Tervakoskelta Helsinkiin klo 6:45 ja 15:45.

" Hämeenlinnaan 8,30 10,55 ja 19.

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yk-
sityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta,
Ilmari Liutalta ja E. Saarelalta Napialassa.

Lainakirjasto pidetään avoinna joka toinen
perjantai klo 17—18:30.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna
joka päivä.

— Jumalanpalvelus on
Tervakoskella ensi sunnuntaina, t. k. 10
p:nä klo 13. Saarnaa pastori L. Lehtola.

— Janakkalan N. N. K. Y:n
jäsenkokous on Kansakoulussa ensi sun-
nuntaina, t. k. 10 p:nä alkaen klo 11.

— Tavanmukainen kuun-
teluviikko on kansakoulussamme
t. k. 11—16 p:nä.

Tervetuloa!

— Sokeainviikko on tänä
syksynä t. k. 10—17 p:nä. Silloin myy-
dään meidänkin paikkakunnallamme n. k.
sokeainkukkaa à 1:— ja sokeainkirjemer-
kkiä à 50 p. Toivottavasti niitä ostetaan
yhtä suurella alttiudella kuin aikaisem-
min.

Säästäväisyys- aiheen mietteitä.

Viimeksi kuluneen kuukauden vaihte-
teissa ovat säästäväisyys ja sen merkitys
olleet sekä puheiden, että moninaisten
kirjoitusten aiheena. Vaikka me tässä
joudummekin jonkun verran myöhästyneenä
tähän aihepiiriin niin koskettelemme
sitä sentään jonkun verran.

Kaiken sivistyksen, niinhyvin aineel-
lisen kuin henkisenkin, pohjana ja perus-
tana sekä yhteiskunnallisen kehityksen
välttämättömänä ehtona on kaksi asiaa.
Toinen niistä on työ ja toinen säästäväi-
syys. Ensiksi mainitulla luodaan ne ai-
neelliset arvot, joita ihmiset jokapäiväi-
sessä elämässään alituisesti tarvitsevat.
Säästäväisyyden vaatimuksen sovellutta-
minen näiden aineellisten arvojen käyt-
töön ja kulutukseen taas merkitsee sitä,
että nykyhetken tarpeiden tyydyttäminen
rajoitetaan sellaiseen määrään, että työllä
tuotettuja arvoja säästyy myös tulevai-
suuden varalle. Juuri nuo säästetyt arvot
ovat se voima, jonka nojassa kehitys
saattaa kulkea eteenpäin. Elleivät raha-
palkan nauttijat tee säästöjä rahalaitok-
siin, ei elinkeinoelämän käytettävänä ole
sitä rahapääomaa, jota aina tarvitaan
yritysten pystyynpanemiseen ja yleensä
kaiken uuden luomiseen ja aikaansaami-
seen.

Säästää voidaan mitä moninaisim-
milla eri tavoilla. Jos ajattelemme esim.
paikallisia oloja, on sellaisia, jotka voivat
säästää joko enemmän tai vähemmän
palkastaan, tai vaikkapa vain vapaa-
ajastaan. Palkkasäästö on rahasäästöä,
mutta jos hän säästää vapaata aikaansa
iltaisin ja käyttää sen esim. pienen maa-
palstansa viljelemiseen taikka oman asun-
non rakentamiseen, niin hän on käyttä-
nyt aikansa säästäväisyyden kannalta
katsoen sillä tavoin kuin säästäväisyyden

periaate vaatii. Ajan käyttäminen edellä
mainitulla tavalla ei tosin teoreettisesti
katsoen täysin vastaa säästämisen käsi-
tettä, mutta asialliselta vaikutuksestaan
se on aivan samaa kuin rahankin säästä-
minen. Senkin avulla saatetaan luoda
uusia hyödykkeitä ja edistää hyvinvoin-
tia sekä turvata yksityisen tulevaisuutta.

Jos me ajattelemme sellaista sääs-
tämistä kuin on oman kodin rakentamis-
ta, on se moninkertaista säästämistä.
Siinä on ajan säästämistä sekä samalla
pääoman kartuttamista ja aineellisten
arvojen luomista. — Ja sitäpaitsi oma
koti on perheen varmin turvapaikka.
Oman kodin omistaminen merkitsee itse
kullekin arvoa, joka ei ole laskettavissa
markoissa ja penneissä. Se tuottaa kun-
nia ja luottoa, se merkitsee vanhuuden-
vakuutusta, sanan todellisessa merkityk-
sessä.

LOTTIEN KAHVIKONSERTTI

viime sunnuntaina oli varmaan usean
lääkäriä mielestä „onnistunut” tilai-
suus. Pääsylipun samoinkuin hyvän kah-
vinkin hinta oli niin vähäinen, että muut
olivat syyt siihen, etteivät kaikki tuolit
ja pöydät täyttyneet. Salin paperinauha-
koristelu „kotiseutuaiheisena” oli kaunis.
Nenäliina- ja sidetarvepöydät olivat myös
koristeelliset, vaikka kaunis asettelu ei
ollutkaan päämäärä vaan houkutuskeino.
Kaupanteko ilahdutti kai myyjä yhtä
paljon kuin ostajiakin, jotka rahansa
vastineeksi saivat valita maksunsa mu-
kaan koriste- tai käyttönenäliinan. Kau-
neimmat näkyivät parhaiten menneen
kaupaksi. — Ensiapupussien sisältöä etu-
käteän esiteltäessä oli tapahtunut valitet-
tava painovirhe, kun desinfisoiva thymol-
sprii oli vaihtunut mentolispriksi. Jodin
asemasta meitä siis nyt kehoitetaan käyt-
tämään tätä varsinaista huom! thymol-
spriitä.

Ohjelmaa oli niin paljon, että tun-
tui kuin vähän lyhempiin riittäisi päivä-
kahvin säestykseksi. Torvisoittokunnan
täsmällistä esitystä samoinkuin orkesterin
työtä on ilo kuulla. Täysi tunnustus ky-

lämme jalolle musiikkipyrrinnölle! — Nti Björkmanin ääninäin on miellyttävä, vahinko, ettei sanojen ääntäminen ollut moitteeton. Paras oli Kasken yksinkertaisuudessaan aina kauniin „Äidin silmät” laulun esitys, jonka tunnelma helposti täyttää kuulijan mielen vastakaivun.

Jos konsertin järjestäjät olivat, kuten toivoo sopii, yhtä tyytyväiset työnsä ja vaivannäkönsä tulokseen, kuin mukanaolijat olivat näkemäänsä, kuulemaansa, maistamaansa ja ostamaansa, on ilo molemmiin puolinen.

— a — o.

— PADON SUUNNISTAUTUMISKILPAILUT, jotka oli tarkoitus järjestää huomenna, sunnuntaina, on vaikeiden yhteensattumien tähden siirretty toistaiseksi.

— RIIHIMÄEN VOIMAVELJET—PATO painiottelu v. k. 27 p:nä Riihimäellä päättyi V.V. ylivoimaiseen voittoon. Padon yksityisistä miehistä kunnostautui O. Autio parhaiten seljättäen molemmat vastustajansa (sarjassa 72 kg). K. Helintö (72 kg) ja Kivi-paasi (61 kg.) voittivat myöskin toisen vastustajansa, mutta kärsivät lisäksi yhden häviön. Kevällä suoritetaan näiden seurojen välinen painiottelu täällä Padon järjestämänä.

— VÄENKIRJOITUS pidetään Yhtiön konttorissa tulevana keskiviikkona, t. k. 13 p:nä klo 11.

Kaikkia, joilla on kirkollisia asioita, kehoitetaan tilaisuudessa kääntymään väenkirjoittajan toimittajan puoleen.

KUOLLUT.

T. k. 2 p:nä kuoli kotonaan Pajuojan vanhaisäntä Iisakki Pajuoja 81 vuoden ikäisenä. Vainajaa jäi lähinnä suremaan iäkäs puoliso ja täysi-ikäiset lapset.

SUURKISAT

muodostuu Pyrkivän painikilpailuista. Osanottajia on jo ilmoittautunut yli 30. Edustajia on eri puolilta maataamme seuraavista seuroista: Helsingin Visasta, Turun Tovereista ja Voimasta, Lahden Kalevasta, Mikkelin Vauhdistä, Tiutisten Pyrinnöstä, Voikan Viestistä, Kuusankosken Puhdistä, Karkkilan Sisusta, Järvenpään Iskusta, Idänpään Toiveesta, Forsan Alusta, Leppäkosken Voimasta, Hämeenlinnan Kisasta, sekä järjestävän seuran omia painijoita.

Painin ystävät joukolla seuraamaan näitä kilpailuja, joista ei tule puuttumaan mielenkiinto siksi edustava on osanottajajoukko.

RUUANLAITTO- JA KODINHOITOKURSSIT.

Kahden viikon aikana on Toivan kartanon päärakennuksen tanhuvilla liikunut valkoesiliinaisten emäntien ja tyttärien toimelias joukko, joka on tullut entisiä taitojaan verestämään ja uusia oppimaan. Aamulla ensin on ollut pari opetustuntia, jolloin on käsitelty kodin hoidon eri puolia, kuten ruoka-aineiden hankinta ja säilytys, säilytyspaikkojen hoito, tuuletus, vaatevarastojen hoito, syöpäläisten torjunta y. m. Käytännöllisissä töissä on valmistettu vaihtelevaa ruokaa kotoisista tuotteista, leipomossa on joka päivä paistettu monet taikinat. Sian teurastuksessa ovat kaikki olleet mukana ja tarkoin on kaikki teurastuotteet talteen otettu, ja monet herkut on niistä valmistettu lopettajaispäivällisiä varten, samoin pikkuväsiä monenlaiset ruuat valmistettu. Makkaran laittoja ja saippuan keittoakaan ei ole unohdettu. Käsitöihin on jonkun verran ollut aikaa. Tarvitavat pyyhkeet ja luutut valmistettiin ensi työksi, samoin rappujen eteen risumatot. Vanha vanupeatte purettiin, pestiin ja värjättiin, ja valmistettiin uuteen uskoon. Monenlaista on kurssilla puuhattu ja innolla yritetty. Nyt viimeisinä päivinä valmistetaan tulisella kiireellä juhlapäivällisiä lopettajaisiksi. Lopettajaispäivälliset ovat Toivan kartanossa sunnuntaina klo 14 (2 päivällä). Toivotaan seutukuntalaisten runsaslukuisina saapuvan maistelemaan kurssilaisten valmistamia ruokia, varsinkin kun aterian hintakin on vain 10.—. Kurssilaiset suorittavat ohjelmaakin päivällisten aikana vieraitansa huvittaakseen. Tervetuloa sankoin joukoin sunnuntaina Toivan kurssien lopettajaisiin.

— HAKKAPELIITTAIN PÄIVÄNÄ 6/XI. ovat seuraavat paikkakuntalaiset muttaneet vierasperäiset nimensä suomalaisiksi.

Osmo Hesekiel Frändilä

HUHKIO.

Kalle Lindén

LUMA.

Juho Kustaa, Lempi Maria ja Harry Erik Johan Lindroos

LAVEMAA.

Kalle Rikhard, Hilja Aleksandra ja Kauko Kustaa Rikhard Nyholm

NOROSALO.

Väinö Artturi, Vieno Armias, Erkki Allan ja Ella Eila Annikki Silander

SILTOLA.

Pekka, Elin Johanna, Marjatta ja Jaakko Aarre Törnroos

TÖRMI.

Reino Tapio, Tyyne Alma, Jorma Tapio ja Pirkko Anneli Vallenius

HAAPAMÄKI.

Toivo Ilmari Wallin

VALTO.

ILMOITUKSIA.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Äänielokuva

„Kenraalittaren tyttäret”

Käthe von Nagy — Willy Fritsch

näytetään sunnuntaina ja maanantaina klo 19,30.

Kielletty lapsilta.

Lapsille samana päivänä klo 19

P I L A K U V I A .

Pääsy: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk. 5:—.

KANSALLISET

Painikilpailut

PYRKIVÄLLÄ.

V. ja U-seura Pyrkivä järjestää kansalliset painikilpailut Napialan Työväentalossa, alkaen tänään, lauantaina klo 20, jatkuen sunnuntaina klo 19.

Kumpanakin iltana tanssia.

KEITTOKURSSIEN LOPETTAJAIS-

päivälliset

ovat Toivan kartanossa sunnuntaina, t. k. 10 p:nä klo 14 (2). Päivällisten aikana suoritetaan ohjelmaa.

Päivällisen hinta Smk. 10:—.

Etelä-Jannakkalan Maamiesseura.

Maatalousnaiset toimeenpanevat yksipäiväiset

Patjantekokurssit

Keskivarilla t. k. 12 p:nä klo 9.

V. P. K:n marraskuun kokous on t. k. 24 p:nä klo 15.

Esillä sääntöjen määräämät asiat.

Hallinto.

— AVIOLIITTOON vihitään tänään metsäkasööri V. Uuttu ja puhelinkeskuksen hoitaja Anna-Liisa Syrjänen.

Tervakoskella marraskuun 9 p:nä 1935.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 46.

LAUANTAINA 16 p:nä MARRASKUUTA.

1935.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:— cm.

Viikkolista:

Tri Oikarinen vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka keskiviikko klo 11—15.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoimna arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:13, 11:30, 14:46, 17:58 ja 21:01.

Helsinkiin 8:04 saapuu sinne 9:55

” 10:29 ” ” 12:40

” 18:33 ” ” 20:26

” 21:20 ” ” 23:16

Riihimäelle 16:12, sieltä 16,56 saap. Hels. 18:08.

Helsingistä 9:30 saapuu Ryttylään 11:30

” 12:50 ” ” 14:46

” 16:10 ” ” 17:58

” 18:35 ” ” 21:01

Autobussit lähtevät:

Tervakoskelta Helsinkiin klo 6:45 ja 15:45.

” Hämeenlinnaan 8,30, 10,55 ja 19.

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, Ilmari Liutalta ja E. Saarelalta Napialassa.

Lainakirjasto pidetään avoimna joka toinen perjantai klo 17—18:30.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoimna joka päivä.

— HARTAUSHETKI Kansakoulussa ensi torstaina t.k. 21 p:nä klo 18. Puhuu saarnaaja Helkiö.

— AVIOLIITTOON kuulutetuja: hra Erkki Louhela ja parturi Anna-Liisa Kumpulainen; hra Yrjö Paunonen ja nti Elli Jokinen.

— UUSI KUNNANLÄÄKÄRIME tohtori J. Oikarinen astuu virkaansa huomenna sunnuntaina ja ottaa potilaita vastaan Tervakoskella ensi keran tulevana keskiviikkona.

— Painovirhepaholainen pääsi viime Kaikuun tekemään pahan kepposen. Hännikaisen „Äidin silmät” sai siinä saveltäjäkseen Kasken, joka täten tulkoon korjatuksi.

Sopiiko — eikö.

Kanssakäyminen toisten ihmisten parissa asettaa eteemme tuon tuostakin otosikossa mainitun kysymyksen: Sopiiko — eikö. — Sivuutan täydelleen seurustelusaännöt, joita mainitut kysymykset jomonen mielessä saivat varmaankin askaroimaan. — On tarkoitus kohdistaa tuo kysymys aivan arkisiin kosketuksiin lähimmäistemme kanssa — ja kun menen vielä lähemmäksi asian ydintä — se on: ostoksien tekoaikaan Tervakosken Osuuskaupassa

Asioitten menoon yleensä katsoen voi havaita ihmisiä, joiden oikeustajunta auttaa heitä moitteettomaan, lähimmäistään ajattelevaan toimintaan. Toisten oikeustajunta herätäkseen vaatii julistuksen: „Laillisen edevastuun — — — — —”. Mutta sitten on ihmisiä, joille asian eduksi on tehtävä vain pieni „vihjaisu”. Näille jälkimmäisille pyytäisin tuon „vihjaisun” nyt tehdä, ja teen sen niiden puolesta, joille jonakin päivänä minuutin murto-osatkin ovat kysymyksessä. Puhun henkilöistä, jotka käyvät ansiotyössä, määrättyllä hetkellä sinne menen ja sieltä palaten. Heidän on lyhyenä „ruokatuntina” ennätettävä toimia enemmän kuin sitä kokematon voi aavistaakkaan, erittäinkin silloin kun siihen aikaan on sovellutettava ostoksien teko kaupassa. Jos nyt sinä, joka hyvällä tahdollasi, voit järjestää ostoksiesi teon toiseen aikaan, aijot myös „ruokatunnilla” kauppaan mennä, niin asetan sinut „sopiiko—eikö”, kysymyksen eteen.

Tunnustan, että sinullakin on paljon työtä kotonasi, vaikka et ansiotyössä päivisin kävisikään, mutta sinulla on myös suurempi mahdollisuus järjestää työsi niin, että toimitat ostoksesi ansiotyössä kävijöiden työ- etkä vapaatunnilla. Kauppiat oikeudellisesti noudattavat „vuoroa” tavaran jakelussa. Mutta jos sinun joskus

kaikesta sovittelustasi huolimatta on „ruokatuntina” ostoksille mentävä, etkö silloin kohteliaasti luovuttaisi vuoroasi k. olev. kiireellisimpien käytettäväksi. Teet hänelle silloin ilahduttavan palveluksen, koska ilman huomaavaisuuttasi olisi hänen kenties — kuten monesti ennen — tyhjin toimin kaupasta lähdeittävä.

Ylläesitetty „vihjaisu” on yksi niistä „pikkuasioista”, joista loppujen lopuksi elämämme juoksu on punottu yhtenäiseksi, kokonaisuudeksi ja ne kuvastavat meidän sisäisen minämme, sydämen sivistyksemme, ne kasvattavat luonteemme, jonka mukaan järjestämme elämämme tärkeimmätkin kysymykset. Koettakaamme osoittaa huomaavaisuutta ja avuliaisuutta toisillemme, missä vain voimme, ratkaisaamme „sopiiko—eikö” kysymys lähimmäisemme iloksi ja omaksi sisäiseksi tyydytykseksemme.

Toisten puolesta.

Naisten palsta.

SAUNASSA KÄYNTIMME.

Terveys ja puhtaus ovat sisaruksia. Tämän lauseen opimme ymmärtämään jo lapsina. Onhan luonnollista, ollaksemme terveitä tulee myöskin ehdottomasti olla puhdas ja siisti. Tarkatkaamme esim. lintuja, kuinka tyytyväisiltä ne näyttävät saatuaan oikein kunnollisesti polskuttaa vedessä. Samoin on meidän itsemme laita. Olemmehan maailman puhtain kansa. Esi-isämme ovat jo ammoin jättäneet meille perintönä, koko kansalle omaksi, „suomalaisen saunan”.

Me ihmiset kuinka onnellisia saamme mekaan olla, voidessamme niin helposti ja vaivatta, täällä Tervakoskella kuin muuallakin hoivaa näitä sisaruksia, terveyttä ja puhtautta. Jokainen kaipaa, ainakin kerran viikossa kunnollisen peseytymisen ja ihminen tuntee itsensä taas

niin virkistyneeksi. Aivan kuin taakka meidän hartioitamme olisi keventynyt.

„Tuhanten vetten maassa on ihana olla”, voimme huudahtaa, kuinka meidän kävisi jos esim. joutuisimme tuonne Abessinaan kuivaan ja kuumaan ilmanalaan.

Älkäämme kuitenkaan ajattele saunamatkallamme noin proosallisia, vaan reippain askelin joudutamme matkaamme „kylän saunaan”. Oven avattuumme näemme vain happamia kasvoja, no mikä nyt on, ajattelemme, mutta emme uskala hiskahtaa sanaakaan. Samassa alkaa vanhin ja viisain selittää. „Eipä tädellä ole hauska peseytyä kylmällä vedellä”. „Kuinka se voi olla mahdollista, että nyt jo on kuuma vesi loppunut, kun pienellä käden liikkeellä saamme vettä”. No se on niin, kertoo vanhin, meidän nuoremmilla neitosillamme on niin kovin kiire etteivät ehdi avata vesijohtoa huomatesaan kuuman veden vähentyvän ja sitten käy niin kuin tässä näkyy. Tästä täytyy tehdä huomautus, tämä on jo 4:s kerta perätysten sanoo joku kylmällä vedellä pesijöistä. Aivan niin, yhdytään joukolla ja tunnuslauseeksi tulee: „kauneutemme ei lisääny vaikka kuinka paljon käytäisimme ylenmäärin vettä, kohtuus on oltava joka paikassa, vaikka olemmekin vesirikkaassa Suomessa”. Tervakosken tyttöset „oppia ikä kaikki”. Opiksi on myös tämäkin tarkoitettu, eikä miksi-kään nuhdesaarnaksi. Älkäämme vain käsittääkään väärin oikeata tarkoitusta, vaan olkaamme tyytyväisiä ja onnellisia saadessamme olla terveitä, puhtaita ja siistejä. Saadessamme maskuliinimme ihastuksia ja hurmaavia silmäyksiä kauniin ja rikkaan hipiämme ansiosta, jonka olemme itsellemme saaneet, suomalaisella vedellä ja saippuilla, suomalaisessa saunassa, siis hauskaa matkaa ja reipasta paluuta omaan saunaamme hiostavan löytyyn ja lämpimän veden pariin, ainakin kerran viikossa.

Eräs kylmällä vedellä joutuneista pesijöistä.

— KANSALLISISSA painikilpailuissa, jotka Riihimäen Voima-Veljiin järjestäminä pidettiin viime sunnuntaina Riihimäellä, sijoittautui Padon J. Ahonen vapaapainissa alle 56 kg. ensimmäiseksi.

Huomenna ja maanantaina kilpailevat Ahonen ja O. Autio Tampereella kansallisissa kilpailuissa edellinen alle 56 kg ja jälkimmäinen 72 kg. sarjassa.

— SUUNNISTAUTUMISKILPAILUT järjestää Pato täällä huomenna, sunnuntaina, jäsenilleen. Kilpailumatka on noin 5 km. ja alkaa kilpailu klo 14. Kehoitetaan Padon jäseniä saapumaan mahdollisimman runsaslukuisina tähän sen ensimmäiseen tämän lajin kilpailuun Toisiin myöhemmiä järjestettäviin kilpailuihin varmastikin kaikki jo saapuvat kehoittamattakin siksi mielenkiintoista tämänlaatuinen kilpailu on. Kompasseja on kilpailupaikalla joku määrä myöskin käytettävissä, joten ne kenellä itsellään ei sellaista ole, ovat tilaisuudessa sen lainaamaan. Saapukaa siis miehissä ja naisissa joukolla mukaan, ette tule katumaan kauppojanne siksi mielenkiintoista tämä urheilulaji on.

— KUOLLUT. Eilen kuoli Helsingin Kirurgisessa sairaalassa ylilajittelija Mathilda Salonen 64 vuoden ikäisenä.

Nti Salonen tuli Tervakoski Osakeyhtiön palvelukseen jo vuonna 1883, tehden siitä asti keskeytymättä työtä tehtaan hyväksi.

Kylän uskonnolliseen elämään otti nti Salonen hartaasti osaa.

Työmies Eino Johannes Leino, Janakkalan Napialasta, joka oli kiskonut kahden talon metsästä tuolta, tuomiittiin kummastakin metsänhaaskaustapauksesta 60 päiväsakoon, vastaten rangaistus yhteensä 600 mk:n sakkoa tai 120 päivän vankeusrangaistusta. Lisäksi tuomittiin Leino suorittamaan erinäisiä korvauksia.

— LAULU-MIESTEN noin 60 miestä käsittävä kuoro antoi eilen konsertin Hämeenlinnassa. Osa meikäläisistä laulajista aikoi lähteä kuulemaan tätä etevää kuoroa, mutta liput olivat loppuunmyytyt jo torstaina, joten viime tingassa päätetystä matkasta ei tullutkaan mitään.

Arv. Tervakoskelaiset!

Kiittäen kaikesta osakseni tulleesta suosiosta, ilmoitan että olen muuttanut liikkeen Riihimäelle Hämeenk. 44.

Olette tervetulleet luokseni edelleen. Niiden asiakkaiden työt jotka ovat kesken pyydän ne perimään ilmoittamastani uudesta paikasta.

Kunnioittaen Räätilä P. Lehtinen.
Riihimäki, Maleniuksen talo.

ILMOITUKSIA.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Äänielokuva

„Näin morsian kuritetaan”

Stanley Lupino — Thelma Todd

näytetään lauantaina ja sunnuntaina
klo 19.

Sallittu lapsille.

Pääsy: Klubin jäseniltä vapaa, muilta
Smk. 5:—.

Hämeenläänin Palovakuutusyhtiön B-lk.

Vakuutusmaksuja

kannetaan Tervakosken Seurahuoneessa 24 p. marraskuuta klo 14 (2) 1 mk. osittussumman tuhannelta.

Turengissa 16. 11. 35.

Toivo Paakkala.

Etelä-Janakkalan Osuuskassan varsinainen sääntöjen määräämä

Syyskokous

pidetään Tervakosken maatalouskonttorissa sunnuntaina, 17 päivä marraskuuta klo 13. Kokouksessa tulee esille sääntöjen määräämät asiat.

Lopuksi kahvitarjoilua.

Hallitus.

Suojeluskunta.

Kilpailuja kuntoisuusmerkkiä varten huomenna klo 9 Vipulassa. Toimihenkilöitä tarvitaan.

Alokkat ilmoittautukaa Turengin stm. kurssille.

Paikallispäällikkö.

P U D O T E T T U

ruskea lasten kumisaapas. Pyydetään tuomaan Maanviljelyskonttoriin.

Ilmoitamme täten

arvoisalle myllyämme käyttävälle yleisölle, ettemme jauhata myllyssämme muuta kuin kuivattua viljaa.

Tervakoski Osakeyhtiö.

Tervakoskella marraskuun 16 p:nä 1935.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 47.

LAUANTAINA 23 p:nä MARRASKUUTA.

1935.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:— cm.

Viikkolista:

Tri Oikarinen vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka keskiviikko klo 11—15.
Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuttoja varten ovat 10.30—12 arkipäivisin.
Tervakosken Postitoimisto pidetään avoimna arkipäivisin klo 8.30—10, 12—13 ja 16—17.30 sekä sunnuntaisin klo 12—13

Junat:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:13, 11:30, 14:46, 17:58 ja 21:01.
Helsinkiin 8:04 saapuu sinne 9:55
" 10:29 " " 12:40
" 18:33 " " 20:26
" 21:20 " " 23:16
Riihimäelle 16:12, sieltä 16:56 saap. Hels. 18:08.
Helsingistä 9:30 saapuu Ryttylään 11:30
" 12:50 " " 14:46
" 16:10 " " 17:58
" 18:35 " " 21:01

Autobussit lähtevät:

Tervakoskelta Helsinkiin klo 6:45 ja 15:45.
" Hämeenlinnaan 8,30 10,55 ja 19.

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, Ilmari Liutalta ja E. Saarelalta Napialassa.

Lainakirjasto pidetään avoimna joka toinen perjantai klo 17—18.30.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoimna joka päivä.

— JUMALANPALVELUS Tervakoskella ensi sunnuntaina, t. k. 24 p:nä klo 13.

— ENSIMMÄISENÄ ADVENTTI-SUNNUNTAINA lau'aa Janakkalan kirkossa suuri yhdistetty kuoro Hoosiannaa, urkujen säestämänä. Tähän kuoroon osallistuu myöskin Tervakosken mieskuoro kokonaisuudessaan.

— AVIOLIITTOON vihittyjä: hra Urho Valo Tervakoskelta ja opettajatar Eeva Lehmusto Napialasta; lohkotilall. poika Uno Uotila ja nti Saimi Niininen Tervakoskelta.

— „VANHUSTEN JUHLAN” järjestää Pato, mikäli olemme saaneet kuul-
tia jouluk. 15 p. Ohjelmaa on ennakkotietojen mukaan runsaasti. Palaamme myöhemmin asiaan.

Kartanossa toimi- vaan veistokouluun tutustumassa.

Onko tämä Tervakoski eri harrastuksineen jo niin kovin laaja, että osan piirissä tapahtuvista riennoista jää yhdeltä ja toiselta hänen tietopiirinsä ulkopuolelle, vai onko ehkä niin, että kotiseudun eri pyrkimysten seuraaminen on jätetty liian vähälle tarkkailulle. Joka tapauksessa ainakin tämän kirjoittaja tuli tässä eräänä päivänä, pari kolme viikkoa sitten jonkun verran yllätetyksi, kun agr. Kaltio, tultuaan allekirjoittanutta vastaan, ohimennen mainitsi, että „pistäytykääpäs vähän haastattelutarkoituksessa katsomassa meidän tätä noin kuukausi sitten alkanutta veistokouluamme, se on sijoitettuna tuonne entiseen lukuja väentupaan”. Päästyämme ensi hämmästyksestämme koetimme tietenkin mahdollisimman pian päästä keskustelun tasolle, vastaten jotakin siihen tapaan, että sehän sopii hyvin. Itse kurssien olemassa olosta emme tienneet tätä ennen, mitään, vaikka siitä on pari kertaa Kaiusakin lyhyesti ilmoitettu, kuten sitten jälkepäin saimme tietää. Samanlaisia „uunoja” kuin allekirjoittanut, jotka eivät ole tienneet tämän varsin tarpeellisen koulun olemassa olosta on varmastikin useampia paikkakunnallamme. Niitä ja myöskin koko lukijapiiriämme varten panemme tähän muutamia huomioita, joita lyhyen käyntimme aikana kuluneen viikon varrella teimme itse kouluun ja sen työskentelyyn tutustuessamme.

Koulun aikaansaajana tänne on toiminut Etelä-Janakkalan maamiessseura, joka tätä varten oli anonut lupaa ja opettajaa Hämeenläänin maanviljelyseluralta ja on viime mainittu seura tänne sitä varten lähettänyt lokakuun alussa opett. Lötjösen, joka tällä alalla on toiminut

näin sivumennen sanoen jo 15 vuotta.

Kurssille, joka alkaa aina vuosittain lokakuun alussa ja päättyy huhtikuun lopussa, kestään siis 7 kk. on vapaa pääsy kaikilla halukkailla, mikäli tilaa riittää ja on kurssimaksu koko ajalta 125 mk. Täällä nyt toimivalla kurssilla on varsinaisia päiväoppilaita, jotka aloittavat työnsä klo 8 ja lopettavat sen klo 17 12 kpl. Iltakurssilla, jona opetusaika on 18—21 11 oppilasta, neljänä iltana viikossa. Kurssin ohjelmaan kuuluu, paitsi varsinaista ammattiopetusta vielä m. m. laskentoa 1 ja piirustusta 4 viikkotuntia.

Kullakin oppilaalla on täysi vapaus tehdä minkälaista puutyötä tahansa ja missä muodossa hyvänsä, joko itselleen tai suorastaan ansaitsemistarkoituksessa. Työn alla oli kirjoittajan käydessä siellä m. m. kokonainen salin kalusto, kangaspuut, erilaisia ja useampia eri huonekaluja. Valmistunut oli jo myös rekiä höyläpenkkejä y. m. Työssään tarvittavan puutavaran hankkii jokainen itse, samoin useimmat tarvitsemansa työkalut, eräitä pienempiä työkaluja lukuunottamatta.

Kun kurssiaika on verrattain pitkä ja opetus monipuolista ja pätevää, kehitynee useasta jo varsin taitaviakin ammattimiehiä, jotka kurssien päättyessä voivat hankkia toimeentulonsa täällä hankkimaansa ammattitietoon ja taitoon nojaten, vaikkakaan ei heidän taitonsa vielä tietenkään kestä vertailua kokonaan ammattimiehen kanssa. Op. Lötjösen kertoman mukaan on useitakin hänen entisistä oppilaistaan täten hankkinut varsin pätevän ammattitaidon ja ottanut samalla oppimansa ammatin varsinaiseksi leipätyökseen. Kurssien varsinaisena ytimeenä lienee tarkoitus ennenkaikkea kohottaa maa- ja kotitaloudessa työskentelevien tämän alan ammattitaitoa, joka esim. juuri maataloudessa itsenäisissä oloissa työskenteleville onkin varsin suuresta merkityksestä.

Itse koulun opetusohjelma on varsin tarkoin määritelty ja toimii koulu maataloushallituksen valvonnan alla, nauttien sen tukea ja rahallista avustusta.

Oppilaina näillä kursseilla meillä on pääasiassa paikkakuntamme ja lähiseudun maatalousalalla toimivia, mutta on siellä muillakin ammattialoilla työskenteleviä. Iltakursseilla ainakin havaitsimme paritehtaalla työskentelevää miestä. Enempää oppilaita ei muuten, ainakaan näin ulkopuolisesti seuraten, näytää täällä käytävissä olevaan huoneustoon sopivankaan, mutta paljon hyödyllistä ja tuloksellista työtä tämäkin joukko jo aikaansaa. Se on varmasti yhtenä tarpeellisena renkaana tämän alan ammatillisen taidon kohottajana paikkakunnallamme.

— KUOLLUT. Viime torstaina kuoli täällä sydänhalvaukseen rva Maria Sofia Bogdanoff Helsingistä 64 v. ikäisenä. Rva Bogdanoff oli vierailulla täällä asuvan tyttärensä perheessä ja oli menossa autoasemalle, kun kuolema hänet kohtasi.

— 80 VUOTTA täytti täällä eilen leskirouva Susanna Vaurio.

— PADON suunnistautumiskilpailun tulokset viime sunnuntaina muodostuivat seuraavaksi:

1. V. Uuttu	49,36 min.
2. Heikki Mutikainen	57,19 "
3. Hugo Mutikainen	59,48 "
4. P. Skogster	1,06,48 "
5. S. Syrjänen	1,08,55 "
6. Maire Eväsoja	1,10,31 "
7. S. Jokinen	1,11,03 "

Osanottajia oli runsaasti kaikkiaan 22. Joukkoon oli uskaltanut m.m. kolme urheilijaneitostamme, joista Maire Eväsoja sijoittautui varsin kunnioittavalla tuloksella alkupäähän. Toiset pari tyttöä Helvi Uuttu ja Maija Nurmela suorittivat myös matkan hyvässä ajassa, edellinen oli järjestyksessä 11 ja jälkimmäinen olisi sijoittunut vieläkin paremmin ellei olisi epähuomiossa jättänyt yhtä asemaa käymättä. Kilpailu oli hyvin järjestetty ja onnistunut. Maalit tarkasti paikallaan ja maasto hyvin valittu, joskin kilpailu maaston tuntemisen tähden melko helppo. Että ei kilpailu aivan „lekkipeliä” sentään ollut todistaa se, että keskeyttäneitä oli kokonaista kahdeksan kappaletta, joukossa jo aiemmin tämänlaatuissa kilpailuissa käyneitä.

MILLAINEN ON TÄMÄN VUODEN JOULUMERKKI?

Suomen Tuberkuloosin Vastustamisyhdistys on jälleen lähettänyt liikkeelle joulumerkkinsä, tuon kirjeiden, korttien ja joululahjapakettien tutun koristuksen. Kalevalan riemuvuotena on joulumerkkimmein Kalevala-aiheinen. Näemme siinä partasuun urohon, ehkä itse Väinämöisen, kannelta soittamassa. Merkki on taiteilija Martta Wendelinin piirtämä.

Joulumerkistä saadut tulot käytetään etusijassa lapsuusajan tuberkuloosin vastustamistyöhön. Viime vuoden joulumerkki tuotti puhdasta tuloa 238.655 markkaa.

Suomi on edelleenkin Euroopan tuberkuloosikartan mustimpia maita. Tämä kehoittaa kaikkia kansalaisia jatkuviin uhrauksiin. Joulumerkki antaa meille vaivattoman ja miellyttävän tilaisuuden roppomme kantamiseen tuberkuloosityön hyväksi.

Koristettakoon siis jo tästä päivästä alkaen joulumerkillä joka kirje ja kortti, joka Suomessa postiin pannaan!

Joulumerkin hinta on 50 penniä. Niitä on saatavana kaikista postitoimistoista sekä useista osuus-, kirja- ja paperikaupoista.

— KANSALLISISSA painikilpailussa Tampereella viime sunnuntaina, sijoittautui Tervakosken Padon J. Ahonen kolmanneksi vapaapainissa, sarjassa alle 56 kg. O. Autio paini samoissa kilpailuissa hyvänlaisesti, mutta ei silti sijoittunut palkinnoille. Hänen ottelulistallaan oli yksi selkävoitto sekä kaksi työhäviötä, joista jälkimmäinen oli niin tunnettu miestä kuin Antti Mäkeä (Suomen mestari alle 72 kg. sarjassa) vastaan.

— RETKEILYN Tervakoskelle tekee tänään Kauppateknillinen yhdistys Helsingistä, tutustuakseen tehdaslaitoksiin ja yhtiön kirjanpitojärjestelmään.

Yhdistyksen tarkoituksena on rationaalisoida konttorityö, jonka takia yhdistyksen jäsenet tuon tuosta tekevät retkeilyä teollisuuslaitoksiin ja likeyrityksiin saadakseen kokemusta eri aloilta ja kerää se tietoja ulkomailtakin voidakseen soveluttaa niitä meikäläisiin oloihin.

Ykdistyksen jäseniä saapuu Tervakoskelle kolmattakymmentä.

ILMOITUKSIA.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Äänielokuva

JÄÄHYVÄISVALSSI

Wolff Liebeneiner — Sibylle Schmitz
näytetään lauantaina ja sunnuntaina
klo 19.

Sallittu lapsille.

Pääsy: Klubin jäseniltä vapaa, muilta
Smk. 5.—.

Suojeluskuntalaisten ja Lottien

Pikkujoulujuhla

vietetään ensi lauantaina, Antinpäivänä,
Seurahuoneessa, aikaen klo 19.

Kukin varatkoon ajoissa itselleen aikaa ja hyvää tuulta, jotta puurojuhlasta tulisi repäisevä ja riemullinen.

Juhlan järjestäjät.

Etelä-Janakkalan Maamiesseura järjestää

RUOKINTASUUNNITELMAKURSSIT

Napialan Nuutilassa t. k. 27 p:nä klo 13.

Suojeluskunta.

Harjoitus huomenna klo 9. Huom! Viimeinen tilaisuus ennen Piirin tarkastusta, joten jokaisen läsnäolo välttämätön.

Kaikki kiväärit, jotka eivät olleet viime tarkastuksessa, tuotava hyvin puhdistettuna harjoitustilaisuudessa tarkastettaviksi.

Paikallispäällikkö.

V. P. K:n sääntöjen määräämä „marraskuun” kokous on kalustuhuoneessa 24. 11. 35. klo 15.

Esillä sääntöjen määräämät asiat.

T. V. P. K:n Hallinto.

— TERVAKOSKI O. Y:n entinen toimitusjohtaja, eversti W. Stjernschantz on äskettäin nimetty valtion hiilentuontitoimikunnan jäseneksi. Kuten ehkä tiedettäne on eversti Stjernschantz jo aikaisemmin toiminut sanotun toimikunnan sihteerinä ja tulee hän edelleenkin tätä tointa hoitamaan.

Tervakoskella marraskuun 23 p:nä 1935.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 48.

LAUANTAINA 30 p:nä MARRASKUUTA.

1935.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:— cm.

Viikkolista:

Tri Oikarinen vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka keskiviikko klo 11—15.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuittoja varten ovat 10.30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoimna arkipäivisin klo 8.30—10, 12—13 ja 16—17.30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:13, 11:30, 14:46, 17:58 ja 21:01.

Helsinkiin	8:04	saapuu sinne	9:55
"	10:29	"	12:40
"	18:33	"	20:26
"	21:20	"	23:16

Riihimäelle 16:12, sieltä 16.56 saap. Hels. 18:08.

Helsingistä	9:30	saapuu Ryttylään	11:30
"	12:50	"	14:46
"	16:10	"	17:58
"	18:35	"	21:01

Autobussit lähtevät:

Tervakoskelta Helsinkiin klo 6:45 ja 15:45.
Hämeenlinnaan 8.30 10.55 ja 19.

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, Ilmari Liutalta ja E. Saarelalta Napialassa.

Lainakirjasto pidetään avoimna joka toinen perjantai klo 17—18:30.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoimna joka päivä.

Tervakoskelaisia maailmalla.

Tervakoskelainen ei sen paremmin kuin yleensä muutkaan maalaisemme tee poikkeusta vaeltamis- ja muuttelemishaluunsa nähden, pikemminkin päinvastoin. Jälkimmäistä väitettämme tukee m.m. se havainto, että esim. tämän lehtemme tilaajista melkein puolet ovat postitse tilaajia, entisiä paikkakuntalaisia joille, kaunistu kyllä, on jäänyt kotipaikkakunnan kaipuu mieleen ja jotka tämän pikku lehtemme kautta voivat edelleenkin joltisestikin seurata kotipaikkakunnan tapahtumia ja rientoja. Kerromme joskus tässä lehdessämme tapauksista, jotka ehkä tuntuvat paikallisista tilaajistamme tarpeettomilta, koska he tuon tapahtuman tietävät jo ilman mainitsemistakin, mutta tällaisissa tapauksissa useimmiten ajattelemme niitä sinne tänne eri maamme ja maailman kolkkiin asettuneita ystäviämme ja lukijoitamme, joille lehtemme tiedoitukset ovat usein tervetulleimpia kuin niitä täällä osataan ehkä arvostellakaan. Juuri näiltä entisiltä kotipaikkakuntalaisilta saamme useinkin tunnustuksen siitä miten tervetullut tämä pieni lehtemme on heille. Se on heille kuin ystävilta ja omaisilta viikottain saapuva kirje, jonka he postin saavuttua ensitöikseen tutkivat.

Tervakoskelaisia on muuten hajaantuneina eri maailman kolkkiin melko paljon, väkilukuun katsoen. Heitä on mitä erilaisimmissa toimissa ja myöskin laajalla alalla. Ellemme näin ilman muuta muistitietoomme nojaten väärin muista on heitä ainakin kolmessa maanosassakin ja niissä useammilla eri ammattialoilla. Toisia on hukkunut maailman pyörteisiin, nim ettei heistä omaisetkaan ole saaneet kosketusta myöhemmin. Useimmat sentään ovat säännöllisessä tai ainakin sil-

loin tällöin vuosien kuluttua ajatusten vaihdossa täällä asuvien omaistensa ja ystäviensä kanssa. Edellä olemme tarkoittaneet maamme rajojen ulkopuolella asuvia. Omassa maassamme on entisiä tervakoskelaisia hajaantuneina maamme eri kolkkiin mitä erilaisimmissa ammateissa. Heissä on maanviljelijöitä, liikemiehiä, teollisuuden harjoittajia, insinöörejä, tekniikoita, opettajia ja yleensä on heitä kaikilla käytännöllisen elämän aloilla. Tervakoskelainen on ainakin näihin asti ollut yleensäkin, — ilman itserakkautta sanottuna, eteenpäinpyrkivä. Hän on ollut sitä täällä kotikylässään ja hän on pyrkinyt eteenpäin vieraissakin oloissa. Eteenpäin pyrkimys näyttäytyy selvästi katselessa tuota ylläolevaa summittaista luetteloa eri ammateista ja toimista yhden miespolven aikana. Siinä on todellakin tarvittu tarmoa ja eteenpäinpyrkimystä ja myöskin kieltäytymistä monessa kohden, ennenkuin noinkin suuri ainevaihto on ollut mahdollinen. Alku eteenpäinpyrkimyksille on tehty ja suunniteltu täällä kotioiloissa, mutta useissa tapauksissa sitä on edelleen kehitetty ja eteenpäin viety vieraissakin oloissa. Voisimme tässä eräistä sellaisista kertoa, jotka omilla pienillä säästöillään ja tarmokkailla ponnistuksillaan ovat täältä lähteneinä maailmalla vieraissa oloissa hankkineet itselleen joko hyvän opillisen sivistyksen, tai liikkeen tai jonkun muun avulla saavuttaneet hyvän taloudellisen aseman. Niin mairittelevalta ja hyvältä kuin tuntuisikin aihe paremmin ja henkilökohtaisemmin kertoa maailmalla menestyneistä kotikyläläisistämme, jätämme sen nyt ainakin tällä kerralla, vaikka se toden sanoen kuttikin mieltämme tätä kirjoitusta alkassamme ja muutenkin olisi aiheensa puolesta kovin hyvin sopinut näin yksityisryhteliäisyyden viikon jatkoksi.

— AVIOLIITTOON vihittiin viime lauantaina sähköasentaja Unto Lehmussaari ja nti Annikki Laitio Tervakoskelta.

— V. P. K:n yleisessä kokouksessa viime sunnuntaina valittiin hallintoon herrat J. Sillantie, E. Jokinen, P. Pajunen, M. Forsman ja V. A. Vainio, kolme ensinmainittua toistamiseen. Tilintarkastajiksi herrat B. Laitio, P. Törmi ja R. Heile. Järjestysmiehiksi hrat A. Alén, E. Pihlajamäki ja O. Saario. V. P. K:n kunniajäseneksi päätettiin kutsua vanha palokuntaveteraani hra E. Rosengren.

— JANAKKALAN KUNNAN palvelutalon jäseneksi on valittu m. m. työnjohtaja hra P. Kinos Tervakoskelta

YKSITYISYRITTELIÄISYYDEN KÄSITE.

Kulmassa olevan yksityisyritteliäisyyden viikon johdosta lainaamme tähän muutamien tunnettujen talousmiesten yhteenvedoja yrittämisen ja yritteliäisyyden käsitteistä.

Yrittämisellä ymmärretään jonkin sellaisen tavoittamista, jonka saavuttaminen ei ilman muuta ole varmaa. Uhrautaan jotakin, jota pidetään arvossa, ja tehdään se siinä toivossa, että tällä toimenpiteellä saavutettaisiin sellaista, joka yrittäjän mielestä on vielä suuremman arvosta. Tällaisena on yrittäminen kaiken inhimillisen elämän liikkeellepaneva voima ja sen oleellisin sisältö.

Taloudellisella yritteliäisyydellä on talouselämän piirissä sama asema kuin yrittämisellä inhimillisessä elämässä yleensä. Kaikki meidän taloudelliset toimemme, koko inhimillisen tarpeen tyydytyksen järjestelmä ja sitä palveleva monimutkainen koneisto toimii saman voiman, inhimillisen yritteliäisyyden ansiosta. Lähien alkukantaisissa oloissa elävästä ihmisestä, joka harkitsee, maksaako vaivan lähteä ulos pakkaseen ristan hakuun, vai onko viisaampaa pysytellä kodassa, nuotion lämpimässä, ja päättyen nykyaikaiseen pääomanomistajaan, joka selvittelee itselleen, onko järkevää sijoittaa rahansa teollisuusyritykseen, tai tallettaa ne pankkiin, vai ovatko olosuhteet sellaiset, että rahat on parasta pitää toistaiseksi omassa hallussaan. Me näemme kaikissa taloudellisen toiminnan harjoittajissa saman piirteen. Kukin asettaa alttiiksi jo saavutettuja taloudellisia arvoja päästäkseen määrättyyn tulokseen. Juuri tässä on inhimillisen taloudenpidon syvin ajatus. Taloudenpidon tarkoitus on taloudellinen edistys, entistä runsaampi tarpeentyydytys, ja tämä taas on mahdollista saavuttaa vain siten, että yritetään, että asetetaan alttiiksi jo saavutettuja taloudellisia arvoja nykyistä parempien tarpeentyydytysmahdollisuuksien saavuttamiseksi.

TULIPALO VALAJÄRVELLÄ-

Viime torstai-iltana klo 18.45 hälytettiin palokunta Valajärven Seppälään jossa mainitun talon navetta oli syttynyt tuleen, valaisimena käytetystä öljylampusta. Palokunnan saapuessa paikalle, oli navetta jo palanut ja uhkasi tulla parhailaan nousta välittömässä yhteydessä olevaa tallia, joka kuitenkin saatiin pelastetuksi. Navetassa olleet eläimet saatiin myös pelastetuksi, joten liekkeihin jäi vaan pari kanaa.

Palanut omaisuus oli vakuutettu mitättömästä summasta, joka ei likimainkaan vastaa vaurioita.

Lottien ja Suojeluskuntalaisten PIKKUJOULUJUHLA

on siis tänään Seuralla, ja alkaa klo 19. On syytä olla suhteellisen täsmällinen, ettei puuro pääse palamaan pohjaan, mitä se helposti manteleineen tekee, jos se liian kauvan joutuu padassaan hautumaan. Ohjelma, joka sisältää yllätyksen toisensa jälkeen, on kieltämättä huvittava ja houkutteleva, mutta „yllätysnumerot” pysyvät iltaan asti salassa, sitävastoin mainittakoon tässä kaksinlaulut, kuorolaulut ja yhteislaulut, joita on tarkoitus kajautella silloin tällöin mielen virkistykseksi SK-väen laulukirjasta. Kronikka kertoo vuoden tärkeimmistä tapahtumista, ja kaikki tuovat hyvän tuulen ja reippaan mielen mukaan yhteiseen puurojuhlaan.

K I I T O S.

Sydämellinen kiitos kaikille niille henkilöille, jotka muistivat minua 80-vuotispäivänäni lauluin, kukin ja lahjoin.

Susanna Vaurio.

K I I T O S.

Suuresta ystävällisyydestä, meille järjestetystä odottamattomasta kauniista juhlasta, kukista ja arvokkaista lahjoista, jotka tuli osaksemme häpäpäivänämme 17. 11. 35. lausumme sydämelliset kiitoksemme ystävillemme, Padon Johtokunnalle ja Padon naisvoimistelijoille!

Eva ja Urho Valo.

S Y N T Y N Y T

terve sisko 27. 11. 35. Ritvalle ja Anna-Liisalle.

Aino ja Ahti Heinonen.

TERVAKOSKEN KLUBI toimeenpanee tulevana perjantaina Itsenäisyyspäivänä

J u h l a n

joka samalla on omistettu

J e a n S i b e l i u k s e l l e

hänestä tapahtuvan 70-vuotispäivän johdosta.

Ohjelma käsittää Sibelius sävellyksiä torvisoittokunnan ja mieskuoron myötävaikutuksella sekä agr. Kaltion puheen.

Juhla alkaa klo 19,30.

Pääsy vapaa.

ILMOITUKSIA.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Äänielokuva

„Lähetystösihteeri”

näytetään sunnuntaina klo 19.30

Kielletty lapsilta.

Lapsille samana päivänä klo 19

P I L A K U V I A.

Pääsy: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk. 5:—.

RIIHIMÄEN TYÖVÄEN NÄYTTÄMÖ

Napialan Työväent. lauantaina 30 p:nä marrask. klo 20

Vieraitunäytäntönä

Lemmin poika

3:näyt. kirj. Lauri Haarla ohj. K. Karvonen

Tanssia. Liput: 8:— ja 6:—.

Vain kolme viikkoa on enään

Jouluuun!

Tilatkaa pukimenne ajoissa! Tilatkaa jo tänään!

Vaatturi L. Lahtinen,

Liuttan talo.

Puhelin on.

Huutokauppa.

Vapaaehtoisella huutokaupalla myydään Tervakoskella ensi keskiviikkona, 4 p:nä joulukuuta 1935 klo 16 (4) kaikki Matilda Salosen jälkeenjättämä irtain omaisuus, joista erikoisesti mainittakoon v. 1882 kudottu arvokas ryijy, vanha matka-arkku, hyvässä kunnossa oleva ompelukone y. m.

Tunnetuille huutajille myönnetään 2 kk. maksuaika.

Tervakoskella 29. 11. 35.

Toimitusmieh.

— KAASUNÄYTÖS järjestetään Riihimäellä ensi joulukuun 5 p:nä klo 18 paikallisen väestösuojelutoimikunnan järjestämänä. Tervakosken V. P. K. lähettää tilaisuutta seuraamaan n. 20 miestä.

Tervakoskella marraskuun 30 p:nä 1935.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 49.

LAUANTAINA 7 p:nä JOULUKUUTA.

1935.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:— cm.

Viikkolista:

Tri Oikarinen vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka keskiviikko klo 11—15.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuuuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoimna arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:13, 11:30, 14:46, 17:58 ja 21:01.

Helsinkiin 8:04 saapuu sinne 9:55

10:29 " " 12:40

18:33 " " 20:26

21:20 " " 23:16

Riihimäelle 16:12, sieltä 16,56 saap. Hels. 18:08.

Helsingistä 9:30 saapuu Ryttylään 11:30

12:50 " " 14:46

16:10 " " 17:58

18:35 " " 21:01

Autobussit lähtevät:

Tervakoskelta Helsinkiin klo 6:45 ja 15:45.

" Hämeenlinnaan 8,30 10,55 ja 19.

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, Ilmari Liutalta ja E. Saarelalta Napialassa.

Lainakirjasto pidetään avoimna joka toinen perjantai klo 17—18:30.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoimna joka päivä.

— JUMALANPALVELUS on Tervakoskella huomenna, sunnuntaina kello 13. Saarnaa pastori Mäntyyvaava.

— ARPAJAISTEN PITOLUPA. Hämeen läänin maaherra on myöntänyt Tervakosken Vaapaaehtoinen Palokunta ry:lle luvan toimeenpanna vuoden 1936 aikana 10,000 kappaletta yhden markan hintaista arpaa käsittävät julkiset arpaajat.

— TEATTERI. Saamme pitkästä ajasta nähdä ammattinäyttelijäin esittämää taidetta tulevana maanantaina. Kierue, johon kuuluvat Hannes Flinck-Hako, Aku Käyhkö, Leo Sorri ja Kauko Junkkarinen sekä naiset Aino Aitto ja Ilma Solin, esittävät Viktor Kelemanin kirjoittaman ja Toivo Muroman suomentaman 3-näytöksisen huvinäytelmän „Skandaali Savoyssa”. Näytelmän on ohjannut Kansallisteatterin näyttelijä Jussi Snellman.

Näytelmä on suurella menestyksellä esitetty eri taholla maatamme ja toivomme että Tervakoskenkin yleisö tulee olemaan näkemäänsä tyytyväinen.

ANTTI LUHTA.

50 vuotias

50 vuotta täyttää täällä tänään työnjohtaja Antti Luhta. Työnj. Luhta on vanhaa tervakoskelaista perinnäisjuurta, täällä kasvanut ja varttunut ja täällä arkiset työnsä toimittanut. Työskennellyään ensin useat vuodet tehtaassa bobinaosastolla, siirtyi hra Luhta yhtiön, noin neljännesvuosisata sitten, hankkimaan ensimmäiseen kuorma-autoon kuljettajaksi, sekä myöhemmin yhtiön hankkimaan henkilö- ja postiauton kuljettajaksi, josta toimestaan kymmenisen vuotta sitten siirtyi nykyiseen toimeensa, tehtaassa bobinaosaston mestariksi.

Kylämme yhteisiin rientoihin on työnjohtaja Luhta varsinkin aiemmin innolla ottanut osaa. Mainittavamman osuuden vapaassa valistustyössä on työnj. Luhta suorittanut ehkä raittiuden edistämiseksi paikkakunnallamme, toimien 20—30 v. sitten useat vuodet m. m. paikkakuntamme raittiusseuran puheenjohtajana. Näyttämöllämme nähtiin hra Luhta myöskin aikanaan, samoin suojeluskunnan riveissä sen ensi aikoina. Osuuskaupan hallintoon kuuluu hän myöskin nykyisin. Samoin on häntä käytetty eri luottamustoimissa Klubissa y. m.

Työnj. Luhtalle pyytää lehtemme hänen merkkipäivänään lausua onnitellunsa.

Muistelmia.

SYKSYSTÄ JOULUUN 60 VUOTTA SITTEN.

Entisaikaan oli Hämeenlinnan syysmarkkinat tervakoskelaisten elämässä tärkeä tapaus. Niissä käytiin miehissä ja naisissa. Tuossa klo 2 aikaan aamuyöstä lähdettiin matkaan, kaupanteko kun siihen aikaan alkoi varhain, niin että jo klo 6 aikaan oli parasta olla torilla, jos mieli olla varma ostoksistaan. Sitäpaitsi oli heti kaupunkiin päästyä haettava kortteeri ihmisille sekä hevosille. Usealla olikin omat tutut kortteeripaikat.

Kun sitten ehtoopäivällä lähdettiin kotiopäin, olikin kuorma täynnä kalua ja tavaraa. Tynnyri rukiita, ankkurviinaa, kappia omenia, riippi rinkiöitä, pari naulaa sipulia (yskään) Myös edellisen vuoden lehmänvuota tuotiin nahkurilta. Yhtä ja toista oli naapurikin kaupungissa kävijällä tuottanut. Kaiken kunniaksi asteli rattaiten perässä narun päässä lahitlehmä. Päivä olikin jo illassa, kun Koverossa juotolle poikettiin, ja markkinamies vihdoin hiukan väsähtäneenä ehti kotiin takaisin.

Markkinoitten jälkeen sitä sitten jonkun aikaa laulettiinkin hiukan laveamalta pohjalta; alkoi ikäänkuin uusi aika niukkavaraisen kesän perästä. Lypsäähän markkinalehmä, lapset saavat maitoa, ohra tai juuri kahvi maistuu paremmalle, kurnut otetaan esille. Runsauden sarvi on auennut. Kartanosta kun ei siihen aikaan saanut enempää kuin puolen tuopin tingingin, vain aivan erikoisessa tapauksessa voi saada koko tuopin. Jos lehmä edelleen oli vielä runsaassa maidossa ja kessällä kootut heinät loppuivat niin tarpeen tullen ostettiin heiniä että päästiin likenmäksi joulua. Mutta hyvissä ajoin ennen joulua se teurastettiin. Oli jo aika käydä käsiksi joulunetutöihin. Kyntilöitten teko oli tärkeä toimi. Tehtiin

joulukynttilöitä, lyhtykynttilöitä ja lasten pikkukynttilöitä, sillä olihan pitkä pimeä edessä. Makkaroitu valmistettiin niin ikään joulupöytään, ja saikin niitä olla runsaasti, sillä perheet olivat siihen aikaan lapsirikkaita. Hyvinä perunavuosina herkuteltiin jo syksyllä perunakakuilla, mutta jouluksi leivottiin „setsuuria ja rievää”. Vehnästä ei kotona valmistettu, sitä ostettiin „omasta puorista”, puorin frouva leipoi. Ja mäeltä sitä sai myös ostaa Hähnen paakarilta.

Mutta vielä oli mentävä Tuomaan eli joulumarkkinoille. Asioita oli taas karttunut; olihan vietävä taas lehmännahka karvarille, jouluviinat tuotava itselle ja naapurille. Livekalat olivat jo likoamassa, sahtia „pryättiin”. Ja niin jouluvarat alkoivat olla vakkasessa.

Päästiin vihdoon jouluaattoon. Aatto juhlista korkein. Juhlan kunniaksi levitettiin valkoinen „tuuki” pöydälle, pari taliikynttilää ja „viinafiasku ja pikari”. Näin pääsi miesväki juhlan alkuun. Mutta perheen emännällä oli yhä puuhaa; uuni lämpisi, ruokaa oli saatava pöytään. Syötyä ei pöytä tyhjennetty, siinä piti olla jouluyönä ruokaa, sillä silloin valvottiin, syötiin ja juotiin. Taliikynttilät rätsivät, ja niitä piti niistää, että näyttäisivät paremmin. Lapset hoitelivat omia kynttilöitään. Jostain kuului lukemista ja veisua, toisaalta taas tappelun alkeita. Sieltä sai perhe pian lähteä kypälämäkeen joulua juhlimaan.

Siihen aikaan ei vielä joulukuusi loistanut, ei lahjoja annettu, ei joulukirjallisuutta ilmestynyt. Kirkkoonkaan ei jouluna yleensä lähdetty, matka kun oli pitkä jalkaisin, ja hevosenkin saanti oli vaikeata.

Tämän tapaista oli Tervakoskella syksystä joulun 60 vuotta sitten.

Eräs

— MIESKUOROMME sai eräänä päivänä odottamattoman lahjan. Entinen vahtimestari Joose Lundahl, joka kuoli vuonna 1916 oli testamentissaan jättänyt Smk. 300:— Tervakosken laulukuorolle vapaasti käytettäväksi. Rahat talletettiin Hämeenlinnan kaupungin Säästöpankkiin ja pankkikirjaa on tähän asti hoitanut ja tallessaan pitänyt hra E. Lounis, kun ei paikkakunnalla tällä välin ole vakinaista kuoroa ollut. Neuvoteltuaan nyt vainajan sukulaisten kanssa, ovat he

katsoneet sopivaksi lahjoittaa rahat, jotka korkoineen ovat nousseet Smk:aan 936:20, nyt toimivalle mieskuorolle.

Kuoro tietysti ottaa lahjan kiitollisuudella vastaan, varsinkin kun se juuri hiljattain on hankkinut itselleen uusia laulukirjoja, joihin varat hyvin tarvitaan.

YKSITYISYRITTELIÄISYYS JA PUOLUEETON OSUUSKAUPPALIIKE.

Kuten muistettaneen, Yleisen Osuuskauppojen Liiton viime toukokuussa pidetty edustajakokous käsitteli kysymystä: „Yksityisen yritteliäisyyden asema talouselämässä”, ja hyväksyi siitä päätöslauselman, jossa korostettiin yksityisyritteliäisyyden ja sitä palvelevien yhteisyritysten merkitystä ja joka herätti julkisuudessa melkoista huomiota. S.O.K:n kustannuksella on nyt ilmestynyt kirjanen: „Yksityisyritteliäisyys ja puolueeton osuuskauppaliike”, joka sisältää Y.O.L:n hallintoneuvoston edustajakokoukselle edellämäinintusta kysymyksestä valmistaman alustuksen sekä tämän lisäksi esitelmän: „Osuuskauppaliike maamme kaupan kehittäjänä”, jonka kauppaneuvos Hugo Vasenius piti Pellervon päivillä syksyllä 1934.

Vihkosta, joka sisältää 55 tekstisivua, S.O.K:n jäsenosuuskaupat jakavat jonkin määrän asiasta kiinnostuneille ilmaiseksi.

JOULU SAAPUU VUODEN TAKAA.

aika lahjoja on jakaa.
Pikku siskot, veivot monet kaikki ovat yhtä omat.
Jokaista mä tahdon muistaa, jokaiselle lahjakäärön antaa,
— pienen vain — mutt' onnekkaan hymyn siitä palkaks' saan.
Isä, äiti, mummo vaari, kaikki multa muiston saapi.
— Osuuskaupasta mä löydän lelut, kankaan lämpimän, flanelleja paidoiks' mekoiks' päiväseen ja öiseen pitoon.
Hienohelma siskoseni katsoo helaleihin, siks' mä hälle keksinkin mieleisensä silkki-trikoon kerrankin.
— Kaikki nää mä saanenkin Osuuskaupan hyllyiltä.

— Vanhempain pikkujoulu vietettiin tavanmukaisesti Kansakoulussamme viime torstaina. Äidit olivat nytkin saapuneet runsaslukuisana; mutta missä olivat isät? Toivottavasti hekin vastedes muistavat saapua näihin yhteisiin tilaisuuksiin.

ILMOITUKSIA.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Äänielokuva

DON JUANIN YKSITYISELÄMÄ

Pääosissa:

Douglas Fairbanks — Merle Oberon.

Näytetään lauantaina ja sunnuntaina klo 19,30.

Kielletty lapsilta.

Lapsille samoina päivinä klo 19

PILAKUVIA.

Pääsy: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk. 5:—.

TEATTERI

Hannes Flinck-Hako, Anni Aitto
Tervakosken Seurahuoneessa maanantaina
joulukuun 9 p:nä klo 20

SKANDAALI

SAVOY'SSA

3-näyt. huvinäyt. Kirj. Viktor Keleman.
Suomentanut Toivo Muroma.

Lippujen hinnat: 12:-, 10:-, 8:- ja laps. 5:-.

Etelä-Janakkalan maamiessseuran

Syyskokous

pidetään Uhkoilan Keskiavaruilla tiistaina, t.k. 10 p:nä alkaen klo 19.

Kokouksessa käsitellään sääntöjen määräämät asiat.

Kokouksen loputtua esitelmöi kotitalouskonsulentti Pesonen.

Johtokunta.

Saapunut.

Pyjamasflanelleja,

Naisten alusvaatekertoja.

Naisten ja miesten sukkia,

Pikkujoululahjoja,

TERVAKOSKEN OSUUSKAUPPAAN.

Tervakoskella joulukuun 7 p:nä 1935.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 50.

LAUANTAINA 14 p:nä JOULUKUUTA.

1935.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:— cm.

Viikkolista:

Tri Oikarinen vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka keskiviikko klo 11—15.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuuutoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoinna arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

Lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:13, 11:30, 14:46, 17:58 ja 21:01.

Helsinkiin	8:04	saapuu sinne	9:55
"	10:29	" "	12:40
"	18:33	" "	20:26
"	21:20	" "	23:16

Riihimäelle 16:12, sieltä 16,56 saap. Hels. 18:08.

Helsingistä	9:30	saapuu Ryttylään	11:30
"	12:50	" "	14:46
"	16:10	" "	17:58
"	18:35	" "	21:01

Autobussit lähtevät:

Tervakoskelta Helsinkiin klo 6:45 ja 15:45.

Hämeenlinnaan 8,30 10,55 ja 19.

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, Ilmari Liutalta ja E. Saarelalta Napialassa.

Lainakirjasto pidetään avoinna joka toinen perjantai klo 17—18:30.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

— ELOKUVIA tulevat tervakoskelaiset tällä viikolla näkemään tavallista runsaammin, sillä saadakses vaihtelua ohjelmaan on Klubi „Metro Goldwyn Mayer O. Y:ltä” vuokrannut muutamia filmejä, jotka esitetään lähiaikoina tavallisen ohjelman lisäksi.

Lauantaina ja maanantaina näemme näin ollen ylimääräisenä filminä mainetta saavuttaneen filmin „Eskimo”.

Samalla ilmoitamme, että sekä filmikone että sen äänilaitteet ovat osittain uusitut, joten kuvat nyt näkyvät selvemmin ja ääni kaikuu entistä paremmin.

— „VANHUSTEN JUHLASTA” muodostuu tällä kertaa, t. k. 22 p:nä, tavallista arvokkaampi. Ohjelmasta mainitsemme ensi numerossa.

Yhteiskunnallinen tappio.

Katsellessamme ympäristöseutujamme ja kulkiessamme niiden metsissä, näemme nuo valtavat rikkaudet, jotka suojaavat meitä jäämeren kylmiltä tuuilta ja pakkasilta — näemme metsät, Suomen rikkaudet ympärillämme.

Mitä olisikaan Suomi, jos se autiona lakeutena avartuisi eteemme, metsättömänä karumaana uhkuisi kylmää tuntureiltansa? Silloin se olisi todellakin köyhä „ja siksi jäisi”, niinkuin laulamme kansallislaulussammekin. Nyt meillä vielä on nuo rikkaudet hallussamme, siis olemme rikas kansa, jonka metsät suovat järkipärisellä hoidolla työtä ja leipää monille tuhansille maamme kansalaisille. Joku meikäiläinen voi sanoa: — En minä omista mitään metsää, en yhtä puuta tästä metsäriikkaasta maastamme. —

Yksilöllisesti ajateltuna asia on niin, mutta eikö yksilö ole yhteiskunnan jäsen ja yhteiskunta omistaa nuo metsät; jokainen meistä siis omistaa osan tuosta rikkaudesta, joka vain on toisten hallittavana, yhteiskunnan omaisuutena. Siksi koettakamme säilyttää omaisuuttamme, eikä yliolkaisesti hymähtäen sanoa, ettei tämä asia meille kuulu.

Se kuuluu meille jokaiselle Suomen kansan jäsenelle. Jokainen meistä voi joko kartuttaa — tai ainakin säilyttää — tai hävittää tätä yhteiskunnallista omaisuuttamme.

Nyt lähestyy joulu.

Joka kodissa näkyy joulukuusi kynttilöineen juhlatunnelman kohottajana ja miltei ainoana joulun symbolina. Kuusen me tuomme metsästä, aarreitastamme.

Kulkiessamme metsässä näin joulun edellä, näemme monta kuusta kaadettuna, mutta hyljättynä, heitetynä „kelpaamatomana” risuiksi kuivumaan.

Enemmän kuin kuusta, tulee sääli sitä ihmistä, joka on tuon tehnyt. Hän ei ole ajatellut sitä tosiasiaa, että hän ajattelemattomuudellaan on tehnyt kahdenkertaisen tappion yhteiskunnalle, jonka jäsen hänkin on.

Miksi siis tekisimme näin? — Emmekö voisi jo aikaisemmin syksyllä valita kuusta itsellemme, sillä silloinhan ei vielä ole lumi peittämässä kuusessa — mielestämme olevia — kauneusvikoja. Silloin säästäisimme tuosta rumasta teosta — monen kuusen kaadannasta — ja saisimme mieleisemme joulukuusen kuitenkin kotiimme.

Jos näin teemme, on yhteiskunnallinen tappiomme paljon pienempi nykyistensä metsätaloudessamme — ja siis myöskin omassa kalliissa kukkarossamme.

Kalliita neuvoja

saa jok'ikinen ihminen Osuuskauppaväen ensi vuaren Kalenterista. Siin on ihmeellinen jonku lääkärin sepustus siit, nykyään niin muoriss olevasta taurista — ankiinasta — jota enne vanhaa joku sika-tauriks sano, koska se leukapiälet nii turvotti.

Vaimoväelle siin on sitt hyviä ohjeita suursiivouksest, jota ne ny näi joulun erellä taas rupeevat touhuumaa. Enne vanhaa, ku muijat piäksivät mattoja, kolusivat uuninpäällystät ja ja panivat koko talon sekaisin, ettei tiänny, mist piäksuns olis löytäny tai miss pöyrän kulmall olis suupala suuhuus saanu; se vast oli kauheeta meteliä silloin, kun koko talo oli ku puuro ja vellinki. Ny se tehrään järkipärisesti, niin siin kalenteriss neuvotaan, ettei kukaan o hermostunnu, eikä sano pahast toisillee joulusiivoukse aikana.

Rekoorin hoirost siin on ja hyviä opastuksia, ett' siäll voi muutaki kasvat-

taa, ettei vaan potaattia, ja jos maamiähill tahrotaan jotai sanoo, niin on siin heillekin kalliit neuvot, kuinka mettät hoiretaan ja ojat kaivetaan.

Täss meirän kyläss, joss kaiket kesät pesäpallo pelataa ja huuretaa nii, ett o korvat lukoss, on siin kalenteriss myös hyviä neuvoja, kuinka se pallo oikee siält pesäst kentälle paukautetaan.

On siin viäl yks rakkaurenirutuskin, joka ny semmosist välittää ja yks lauluki, mutt ku siin ei o nuattia, nii neuvotaa, ett' jokaine laulaa se omall nuotillaa.

On siin luonnollisest ens vuaren almanakki, seliitykset karkausvuaren aurinkon- ja kuunpimennyksist' ja muist taivaallisist merkeist, mutt niistä ei kaikki välitäkää, ku vaa ovat nii maalississ kii.

Sii on kaikil omaa syrämee asti!

KIITOS.

Kiitan niistä suurista ystävyden osoituksista, jotka yllätyksenä tulivat osakseni täyttäissani 50 vuotta.

A n t t i L u h t a.

— KANSAKOULUN kuusijuhla on ensi perjantaina, jouluk. 20 p:nä klo 17.

Tervetuloa!

JOULUMERKIN KÄYTTÖ YLEISEKSI KANSALLISTAVAKSI!

Oletteko jo nähneet postilähetystä, jota koristaa Suomen Tuberkuloosin Vastustamisyhdistyksen kaunis joulumerkki, joka tänä vuonna on Kalevala-aiheinen? Joulumerkin tarkoitus on tehdä mielemmi lämpimäksi sille taistelulle, jota maassamme käydään tuhoisinta kansantautiamme, tuberkuloosia, vastaan. Samalla se antaa meille tilaisuuden helpolla ja mukavalla tavalla kantaa ropomme tämän työn hyväksi.

Viisikymmenisistä kertyy satoja tuhansia, kun kaikki ostamme edes yhden joulumerkin. Osoittakaamme täten, että joulukuun, hyvän tahdon juhla, on tulossa. Tästä päivästä alkaen jokaiseen kirjeseen ja korttiin joulumerkki! Niitä on saatavana kaikista postitoimistoista, useista paperikaupoista y. m. Hinta 50 p. kpl.

ILMOITUKSIA.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Äänielokuva

„Sisareni ja minä”

näytetään sunnuntaina klo 19.

Sallittu lapsille.

Ja

„Eskimo”

Näytetään lauantaina ja maanantaina klo 19.

Kielletty lapsilta.

Pääsy: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk. 5.—.

Joulukirjallisuuden

ostatte mukavimmin

Turengin Kirja- ja Paperikaupasta.

Soittamalla puh. Turenki 72 toimitetaan kirjat rahtivapaasti kotinne.

Turengin Kirja- ja Paperikauppa.

Kukkia jouluksi!

Hyasinttia, tulppania ja kieloja voidaan tilata puutarhasta, mieluummin jo ensi viikon aikana.

Suojeluskunta.

Turengissa suoritetaan huomenna klo 12:30 granaatinheitto ammuntaa. Mikäli tarpeeksi halukkaita seuraajia ilmoittautuu, järjestetään auto tilaisuuteen. Ilmoitus väepelille tänään.

Paikallispäällikkö.

Ilmoitus.

Siisti metsäharjoittelija haluaa asuntoa perheessä tai yksin. Vastaukset hintailmoituksineen pyydetään jättämään viimeistään maanantaiaamuun mennessä maatalouskonttoriin nimim. Harjoittelija.

Löydetty auton lumiketjut. Saa perä Vähikkälän Marttilasta, puhelin Napiala 20.

PARTURILIIKE JA NAISKAMPAAMO

ILMI SALONEN

Riihimäki
Hämeenk. 27,
Puh. 716.

(Seurahuoneen alakerrassa)

Naisille Siisti ja ajanmukainen!
eri osasto.

Kaikkeaa alaan kuuluvaa työtä suoritetaan huolellisesti. Kestolainekä-herrystä hyvillä ulkollaisilla aineilla.

Kestokiharat	35.—	55.—
Hiusten leikkaus	5.—	7.—
Lasten		4.—

Lukemista

KAIKILLE

Tilatkaa vuodeksi 1936.

Suomen suosituin ja tunnetuin perhelehti. Ilmestyy joka torstai. **KYMMENES VUOSIKERTA**

Aina uskollinen lukijoilleen. 8-10 kertomusta joka numerossa. Useita erikoisosastoja, rikas kuvitus, Heiska-sarja, mahtavia kilpatehtäviä joka viikko.

Tilauhinta 75 mk. vuosikerta. Tilata saa kaikista postikonttoreista, rautatiekirjakaupan myymälöistä, kirja- ja paperikaupoista.

Lukemista Kaikille on maamme tunnetuin ja suosituin perhelehti. Sen 10 vuosikerta alkaa ilmestyä tammikuun alusta. Lehden reklaamiliite jaettiin viime painoksemme mukana paikallistilajillemme.

Linja-autot

lähtevät joulukirkkoon Tervakoskelta Janakkalan kirkolle jouluaamuna, jos menijöitä ilmaantuu tarpeellinen määrä. Lipuja saa ostaa Airikkalan autoista (ja Tervakosken Seurahuoneen vahtimestarilta).

A. Airikkala.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 51.

LAUANTAINA 21 p:nä JOULUKUUTA.

1935.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava.

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:— cm.

Viikkolista:

Tri Oikarinen vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka keskiviikko. Pyhien takia on seuraava vastaanotto 28, 12. 35. klo 11—15.

Tunnit Sidenuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuttoja varten ovat 10.30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoinna arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

Junat:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:13, 11:30, 14:46, 17:58 ja 21:01.

Helsinkiin	8:04	saapuu sinne	9:55
"	10:29	"	12:40
"	18:33	"	20:26
"	21:20	"	23:16

Riihimäelle 16:12, sieltä 16,56 saap. Hels. 18:08.

Helsingistä	9:30	saapuu Ryttylään	11:30
"	12:50	"	14:46
"	16:10	"	17:58
"	18:35	"	21:01

Autobussit lähtevät:

Tervakoskelta Helsinkiin klo 6:45 ja 15:45.
Hämeenlinnaan 8,30 10,55 ja 19.

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, Ilmari Liutalta ja E. Saarelalta Napialassa.

Lainakirjasto pidetään avoinna joka toinen perjantai klo 17—18:30.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä

JOULUNA.

„Kansa, joka pimeydessä vaelttaa näkee suuren valkeuden, jotka asuvat kuoleman varjon maassa, niiden ylitse valkeus paistaa”
Jes. 9:1.

Kun Jumalan aika oli täyttynyt, lähetti hän Poikansa maailman vapahtajaksi. Silloin ympäröi mustassa yössä vaeltavan kirkas valo ja kuoleman varjon maassa asuvan osaksi tuli elämä. Jeesuksessa Kristuksessa tuli valo maailmaan, kirkkaus Jumalan kirkkaudesta. Hänessä ilmestyi myös elämä, yltäkyläinen, iankaikkinen elämä, ja kuolema nieltiin ja voitto saatiin.

— Tämä on joulun suurta sanomaa.

Mekin vaellamme pimeässä. Meidän pimeytemme on synti. Se ilmenee pahoina ajatuksina, sanoina ja tekoina. Niin usein se pimittää mielemme ja kietoo meidät pauloihinsa. Jos se valo, joka meissä on, on pimeyttä, kuinka suuri silloin onkaan pimeys! Mutta me asumme myös kuoleman varjon laaksossa.

„Mä kuljen kohti kuolemaa, jos kuitenkin kulkee tieni”.

Mutta kuule ystävä! Joulun sana kuuluu kaikille. Olemme juuri niitä ihmisiä, joille sanoma valosta ja elämästä on lähetetty. Meillä on Vapahtaja! Jeesus on luvannut: „Joka uskoo minuun, hän elää, vaikka olisi kuollut” ja „Joka minua seuraa, hän ei ole vaeltava pimeydessä, vaan hänellä on oleva elämän valo”. Jeesukseen uskovaa hallitsee rauha ja rakkaus.

„Mä kuljen kohti taivasta, jos Jeesusta en heitä”.

— Tämä on joulun riemukasta sanomaa.

Emmekö siis riemuitsisi puhtaalla ja kirkastuneella ilolla tänäkin jouluna viettäessämme Valon Sankarin ja Kuoleman Voittajan syntymäjuhlaa. Hänessä

valo ja elämä on meille tosiasiallisesti lahjoitettu ja Hänessä pysyen tulemme todellisesti vedetyiksi pimeydestä valoon ja kuolemasta elämään. Jouluilomme pitäisi olla juuri tästä eikä vain ulkonaisten olosuhteitten ja ajallisten lahjojen synnyttämää. Iloitkaamme Jumalan sanomattomasta lahjasta, Jeesuksesta, meidän Vapahtajastamme!

„Ah' sinuss' jos ain' ilon' ois,
Enk' unhoittais' sua koskaan pois!
Suo siihen apus armosta,
Niin kiitän aina riemulla”.

Matti Koskela.

Kasvavaa Tervakoskea.

Ken viime aikoina on suunnannut askeleensa „Nikkarin mäkeen” päin, on siellä havainnut vilkasta rakennuspuuhaa ja kivitalon nousevan toinen toisensa jälkeen. Tosiaan, siellä rakennetaan kivitaloja — ensimmäiset tiilestä tehdyt asuinrakennukset Tervakoskella.

Kun kuulemme sanan kivitalo, kangastaa silmiemme edessä mahtava, monikerroksinen, uljas linna. Mutta niin ei ole Tervakosken uusien talojen laita. Ne ovat yksikerroksisia, rakennustyyliltään ehkä tavallista matalamman näköisiä rakennuksia, mutta vaikuttavat sitä kodikkammita. Käydessämme taloissa, huomaamme, että jokaiselta kuistilta, istuinpenkkeineen niille, jotka tahtovat nauttia raittiista ilmasta ja auringonpaisteesta, johtaa ovi pieneen eteiseen. Tästä vuorostaan pääsee kahteen pieneen siistiin kamariin, joissa uudenaikainen hella antaa lämpöä huoneeseen ja tarjoaa asujalle tilaisuuden sekä ruokansa että tuon rakkaaksi käyneen kahvinsa keittämiseen. Tästä jo huomaamme kenelle asunnot ovat tarkoitettut — tietysti niille, jotka pitkän päivän ahkerassa työssä suoritet-

tuaan nyt nauttivat vanhuuden lepopäiviä. He ovat tähän asti asuneet kylässä, mikä yläkerrassa jyrkkien ja vanhukselle vaarallisten portaiden astujana, mikä lapsirikkaan perheen naapurina, jossa heidän herkkä yönensa monasti on häiriintynyt. Nyt on tarkoituksena järjestää heille kaikille oma, rauhallinen ja viihtyisä koti, jossa häiritsemättä voivat järjestää oman elämänsä.

Rakennukset ovat asetetut niin, että ne muodostavat oman pienen maailmansa. Yhteisen pihamaan keskustassa on kaivo ja kauniita kukkaviljelyksiä, hiekkakäytäviä ja lipputankoja. Vielä ovat rakennukset tiilenpunaisina, mutta kun kevät koittaa, rapataan ne valkoisiksi ja lopullisessa asussaan, vihreine ikkunalautoineen tulevat ne muodostamaan kylämme kauneimman nähtävyyden.

SAUNAKULTTUURIMME

on viimeisen 40—50 vuoden aikana mennyt „kukon” askelin eteenpäin, verratesamme meillä kehitystä, Varisojan sisänlämpöistä, nykyisiin höyrysaunoihimme, pesuallaineen ja siisteine pukeutumishuoneineen. Kävimme viime torstaina tutustumassa uuteen, ajanmukaiseen ja erikoisen siistiin kuntoon korjattuun, uusine kiuas- ja lämpövesilaitteineen sonnustettuun, vanhaan naisten puoliseen osastoon, joka erehdyksien välttämiseksi mainittakoon, oli tällä kertaa lämmitetty miehisten miesten käytettäväksi. Siistiä ja puhdasta oli todellakin — kuin jossain paremman puoleisessa hotellissa, mutta tuntui siltä kuin ei nämä laitteet voisi antaa löylyä, eikä lämmintä vettä suuremmalle joukolla. Löylyssä ehkä vähin tulee paremmin toimeen, ainakin huonommanpuoleinen löylymies, mutta lämpimän veden saanti tuntui olleen vaikeata. Tämä saunahan on kyllä vasta kokeiluasteella, ehkäpä se pienillä muutoksilla saadaan hyvinkin täyttämään suurempaakin tarvetta.

Saunakulttuuristamme puheen tullen, joka samalla kun se kuvaa kehityksen kulkua on osoituksena mihin tottumus vie useassakin asiassa. Kuten vanhempi väki hyvin muistaa oli Varisojan saunat yhteisiä kummallekin sukupuolelle eikä siinä sen ajan silmillä katsottuna ollut mitään nurinkurista. Mutta menäppäs nyt joku mieshenkilö, vaikkapa vain erehdyksessä hienomman sukupuou-

TERVAKOSKEN KAIKU

14 vuosikerta

tarjotaan tilattavaksi v. 1936.

Tämä pieni lehtemme on kaikista puutteellisuuksistaan huolimatta käynyt varmasti monellekin meistä vuosien kuluessa välttämättömyydeksi, jota ilman emme tule toimeen. Se on meidän omien kotoisten tapahtumiemme tiedoittaja. Avaraan maailmaan siirtyneille entisille tervakoskelaisille lehtemme on kuin käivattu kirje, joka heille sinne, maailman eri kolkille tiedoittaa vanhan kotikylän tapahtumia. Lehdellämme on varmastikin myös osansa suoritettavana kylämme sivistyselämässä sekä yhdyskuntamme puitteissa tapahtuvien eri harrastusten tulkkina. Kuten tähänkin asti tulemme suurta huomiota kiinnittämään edelleenkin vanhojen tervakoskelaiden muistojen julkaisemiseen jälkipolvea varten. Lehdellämme on ollut onni saada avustajia eri alojen harrastajista ja tuntijoista ja tulevat nämä edelleenkin lehteämme tarpeen tullen avustamaan.

Tilausmaksu pysyy entisellään, 12-vuodelta, postitse lähetettynä 15:-. Tilauksia ottavat edelleenkin vastaan rva Lundan, ndit Autio ja Sinisalo, sekä hra Y. Pajunen.

Toimitus toivoo näkevänsä kaikki tervakoskelaiset lähiympäristöineen sekä kauempanakin, maailmalla asuvat, entistä lukuisimpina tämän pikkulehtemme ympärillä, näin osaltaan tukien sitä työtä, mitä toimitus puolestaan mahdollisuksiensa mukaan koettaa paikkakuntamme sivistyselämän edistämiseksi tehdä.

Toimitus.

— LÄÄKÄRIN VASTAANOTTO siirtyy Joulun ja Uudenvuoden pyhien johdosta seuraavasti: Jouluviikkona on vastaanotto lauantaina 28. 12. 35. ja Uuden vuoden viikkona perjantaina 3. 1. 36. Aika tavallinen.

len puolelle — joka kylläkään ei niin mahdotonta olisi, sillä ovathan ovet rinnakkain. — Minkä „skandaalin” se aiheuttaisi sen voimme jokainen itseksemme päätellä. Tämä mainittuna siinä mielessä, mitä tottumuksen voima ja totutut tavat vaikuttavat.

SUOJELUSKUNNAN TARKASTUS.

Piiripäällikkö sotilasohjaajineen ja kansliapäällikköineen piti toissa sunnuntaina tarkastuksen Tervakosken suojeluskunnassa. Suojeluskunta oli 95,2 % vahvuisena kokoontunut jo klo 8 aamulla jaettavaksi tarkastusyksiköihin ja klo 19:15 saapui Piiripäällikkö urheilukentälle, jossa Aluepäällikkö Leppänen ilmoitti suojeluskunnan Piiripäällikölle.

Seurasi sitten muodollinen koulutus, suljettu- ja avojärjestys. Urheilukentältä siirryttiin ampumaradalle, jossa suoritettiin koko suojeluskuntaa käsittävä ampuminen — 3 laukausta miestä kohti — ilman koelaukauksia. Ammuttiin 150 m. matkalta rintakuviotauluun ja oli jokaisella osastolla omat taulunsa. Tulos oli; sattumat prosentteina luettuna:

Upseerit	86,66 %
Aliupseerit	70,1
Sk. sotamiehet	71,2
Alokkat	54,5
Koko sk.	68,4

Verrattuna muihin suojeluskuntiin, jossa tällainen ampuminen on suoritettu, on tulos katsottava erittäin hyväksi.

Aamiaisen jälkeen seurasi miehistön varustusten ja aseiden tarkastus sekä varaston ja kanslian tarkastus. Tämän jälkeen suorittivat sk. sotilaat taisteluharjoituksen ja alokkat suunnistamisharjoituksia, ja lopuksi oli pari oppituntia. Hämärän tullen kokoontui suojeluskunta Seuralle, jossa Piiripäällikkö lyhyesti arvosteli näkemäänsä. Hänen sanoistaan päätäten voimme olla tyytyväisiä tarkastuksen tulokseen, vaikkakin tietysti parantamisen varaa monessa suhteessa on.

Juotuaan lopettajaisiksi Lottien hyvät kahvit poistuivat suojeluskuntalaiset illan hämärässä.

— TERVAKOSKEN KLUBI toimeenpanee Tapaninpäivänä tavanmukaisen iltamansa, jonka ohjelmassa tällä kertaa on Agapetuksen uusimpia näytelmiä „Kaikenlaisia vieraita”.

Ramppivaloon astuvat taasen vanhat tunnetut näyttelijämme ja barjoituksia on ahkerasti pidetty, joten uskallamme luvata, että yleisö jouluna saa nähdä ja kuulla täysipitoisen ja iloisen huvinäytelmän Seuramme palkeilta.

— VANHUSTEN JUHLA. Kun on luultavaa, että juhlassa syntyy kova tungos, pyydetään, että lapset viedään lehterille.

Vanhusten joulujuhla.

„Joulu on jo ovelta” laulavat lapsukaiset, ja taivaskin on pukenut maan jo valkoiseen juhlaivaippaan joulutunnelman korottamiseksi. Lapset vanhempien viettivät jo eilen koulussa joulujuhlaa, ja nyt on joulutouhu täydellä todella alkanut aikuisille, ja lapsille jännittävä odotus, kunnes joulukellot soittavat joulurauhaa koko kristikunnalle ja perheet kokoontuvat kynttiläloisteisen joulukuusen ympärille.

Kaikissa kristityissä maissa on tämä rakkauden juhla lasten riemujuhla ja aikuisten suurin, arvokkain rauhan ja juhla mielen pyhä. Mutta Tervakoskella meillä on tapana, ennenkuin kokoonnumme viettämään joulujuhlaa perheen keskuuteen, vielä kerran kerääntyä kaikki yhteisesti meidän kaikkien yhteiselle Seuralle viettämään „Vanhusten juhlaa”, jonka toimeenpano on uskottu Padolle.

Tosin on tätä juhlaa vietetty meillä vasta 11 kertaa, mutta sen viettäminen on jo ehtinyt tulla meille niin rakkaaksi, ettei kukaan voisi hyvällä mielellä ottaa joulupyhiä vastaan, ellei sitä ennen olisi muistettu yhteisellä juhlalla kunnioittaa vanhuksiamme ja tuottaa heillekin pientä jouluiloa. Tämä meidän tapamme on jo levinnyt muillekin tehdaspaiikkakunnille, jotka esimerkiksiämme noudattaen ovat ruvenneet vuosittain viettämään omaa „Vanhusten juhlaansa” sillä ilahduttaakseen omia vanhuksiaan ja heidän omaisiaan.

Tänä vuonna on yhtiömme koko johtokunta vaivojaan karttamatta, ja siitä huolimatta, että juhlamme tällä kertaa todella tulee vietettäväksi kovin lähellä joulua, luvannut tulla Tervakoskelle perheytäkseen „Vanhusten juhlaan” ja tutustuakseen vanhuksiimme osallistumalla heidän kunniaukseen toimeenpantuihin juhliin.

Sivullinen voi ajatella, että juhlamme ohjelma on melko maallinen ollakseen joulujuhla, mutta juhlan järjestäjät ovat ajatelleet, että vanhuksat, jotka eivät enää jaksa käydä Seuran tavallisissa juhlissa, ja jotka nyt yhtiön ajoneuvolla noudetaan „Vanhusten juhlaan”, tahtovat saada ikäänkuin yleiskuvan kehityksestä, jonka eri harrastuspiirit vuoden mittaan ovat läpikäyneet. He tahtovat ihailla

paikkakuntamme „satakielen”, Hilja Nuotion, laulua, he tahtovat nauttia kylän vanhojen näyttelijätekijöiden suorituksista ja löytää uusia tähtiä näyttämömme taivaalla, he tahtovat epäilemättä kuulla uuden mieskuoromme esityksiä ja ihailla tyttöjemme reipasta voimistelua, mutta ennen kaikkea he tietysti iloitsevat saadessaan torvisoittokuntamme reippaiden sävelten soidessa viettää mieluisan juhlahetken toinen toistensa seurassa, verestäen vanhoja muistojaan ja verraten niitä uuden Tervakoski-elämän rientoihin ja saavutuksiin.

Erikaisen juhlatunnon nousuun tulee tänä vuonna myös suuresti vaikuttamaan se, että yhtiön hallituksen puheenjohtaja, Pääjohtaja Risto Ryti tulee tilaisuudessa jakamaan ansiomitaleja vanhoille, uskollisille työntekijöille, jotka ovat palvelleet yhtiötä 25 tai 50 vuotta, ja on tämä tilaisuus valittu mitalienjakoa varten nimenomaan siksi, että useimmat mitalinsaajat, varsinkin ne, jotka tulevat saamaan kultamitalin, eivät enää kuulu kukeimman nuorison parveen, vaikkakin useimmat heistä vielä ansiokkaasti hoitavat työsuuksiaan yhtiön palveluksessa esimerkkeinä ja esikuvina nuoremmalle polvelle.

— VANHUSTEN JUHLAN yhteydessä jaetaan niille henkilöille, jotka ovat olleet Yhtiön palveluksessa 25 tai 50 vuotta, muistomitalit, jonka johdosta seuraavia henkilöitä pyydetään saapumaan tilaisuuteen:

Halme Kalle
Klemola Miina
Peltonen Edla
Peltonen Sandra
Aho Rolf
Autio Johan Kustaa
Eväsoja Kustaa
Heino Eemil
Heinonen Juho Kustaa
Helenius Nestor Aleks
Helle Väinö
Honkanen Jalmari
Honkanen Väinö
Jokinen Otto
Järvinen Kalle
Kilpinen Olli
Laiho Niilo
Laine Vihtori
Lampela Hilma
Lehtinen Kalle
Leino Eemil
Leppälä Viljam
Louhela Hemming
Luhta Antti
Nieminen Joh. Vihtori

Nieminen Theodor
Nieminen Väinö
Oksanen August
Olin Juho
Pajunen Pauli
Ristimäki Otto
Rosengren Emil
Salo Bruno
Salomaa Oskar
Salonen Aku
Salonen Väinö
Syrjänen Sulo
Tamminen Johan V.
Tenho Kalle
Vainio Albert
Vainio Juho
Vainio Sandra
Villberg Mikko
Virtanen Kalle Nestor
Virtanen Vihtori

Tervakoskelta, Joulukuun 19 p:nä 1935.

— LENTO-ONNETTOMUUS. Keski-kiikko iltana tiedoitti meille radio, että kylästämme kotoisin oleva lentomajuri Epe Nuotio oli koneellaan syöksynyt maahan. Kone tuhoutui ja syttyi palamaan, mutta majuri Nuotio, joka toimi ohjaajana ja luutn. Karlsson, tähyistäjänä pelastuivat kumpikin, saaden ainoastaan lievempiä vammoja.

TAPATURMASUOJELU.

Tapaturmasuojelu ja huoltokomitea kokoontui viime tiistaina käsittelemään alaansa kuuluvia asioita. Innostus työhön onkin komiteassa suuri. Paperitehtaan osasto onkin melkein aina 100% koolla lukuunottamatta työesteitä. Mielihyvällä todettiin että viime kuukausina ei ollenkaan ole tapaturmia sattunut. Suunnittelun alaisena on komitealla matka Helsinkiin opintotarkoituksessa. Helsingissä käydään Valtion, työväen tapaturmasuojelu ja huoltonäyttelyssä, paloasemalla, Elanon leipätehtaalla ja ehkä muuallakin jos aikaa riittää. Eteenpäin pyrkiminen tiedoissa ja taidoissa suojelualalla on komitean päämäärä.

— LUISTINMERKKEJÄ, jotka oikeuttavat luistinradan käyttöön tänä luistelukautena on saatavana vahtimertari J. Heinonselta.

Lippujen hinnat: 20:—
Klubin jäseniltä 10:—
Lapsilta 5:—

HYVÄÄ JOULUA lukijoilleen ja avustajilleen

toivottaa Tervakosken Kaiku.

ILMOITUKSIA.

Vanhustenjuhla

vietetään tavannukaisesti sunnuntaina, t. k. 22 p:nä, Seurahuoneessa alkaen täsmälleen klo 17 (klo 5 j.p.p.)

O h j e l m a :

Torvisoittoa
Tervehdyssanat
Mieskuorolaulua
Naisten voimistelua
Yksinlaulua Hilja Nuotio
Puhe ja ansiomitalien jako
Pääjohtaja R. Ryti

K a h v i t a r j o i l u a

Kuorolaulua
Näytelmäkappale „Naisvihaaja”
Lahjojen jako
Karkeloa

Etäämmällä olevat vanhukset noudetaan autoilla niinkuin aikaisemminkin.

(Niitä henkilöitä, joilla on Suomen Talousseuran ansiomerkkejä pyydetään kantamaan ne juhlassa näkyvissä.)

PADON JOHTOKUNTA.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Äänielokuva

Tohtori Arrowsmith

P ä ä o s i s s a :

Helen Hayes, Myrna Loy ja Ronald Colman

Näytetään lauantaina ja maanantaina
klo 19:30.

Kielletty lapsilta.

Lapsille klo 19.

P I L A K U V I A.

P ä ä s y : Klubin jäseniltä vapaa, muilta
Smk. 5:—.

— K A I U N viime vuoden vielä tilittämättä olevat tilausmaksut pyydetään suorittamaan tämän vuoden aikana.

TERVAKOSKEN KLUBI

toimeenpanee

Tapaninpäivänä klo 19,30

ILTAMAN

jonka ohjelmana on Agapetuksen kirjoittama 3-näyt. huvinäytelmä

„KAIKENLAISIA VIERAITA”

T a n s s i a .

Pääsy: Smk. 10:—, 8:— ja 5:—.

Parturiliikettä

TURENGISSA

J. V. Lehtosen talossa

suosittelee

A. PÄIVÄRINTA.

Hauskaa Joulua

JA

Onnellista Uutta Vuotta

toivottaa

Vaatturi L. Lahtinen.

Hauskan Joulun

saa jokainen, joka käy

TERVAKOSKEN

Osuuskaupasta

ostamassa ystävilleen ja omaisilleen kaupassa olevista joulutavaroista.

Älkää menkö merta edemmäs kalastamaan.

Ompelukone

melkein uusi, käytetyt parireet, 15 ltr. metall. kirnu ja separaattori myytävänä

T. NIINIMÄKI
Uhkoila.

OSTOLAPUT sekä JÄSENKIRJAT ja SÄÄSTÖKASSAN VASTAKIRJAT

pyydetään jättämään kaupan konttoriin ennen 15 päivää tammikuuta 1936 korkojen merkintää varten.

H a l l i t u s .

Joulukirjallisuuden

ostatte mukavimmin

Turengin Kirja- ja Paperikaupasta
Soittamalla puh. Turenki 72 toimitetaan kirjat rahtivapaasti kotiin.

Turengin Kirja- ja Paperikauppa.

— LUISTINRADAN lopulliseen kuntoon saaminen jouluksi on yhä edelleen epävarmaa, kun sääsuhteet ovat jatkuvasti pysyneet lauhana. Paljon ei pakkasta kylläkään enään kaivattaisi, ainoastaan sen verran, että ohut pintakerros saataisiin sileäksi kovettumaan. Muuten on radan suhteen tällä kertaa saatu lisää kokemuksia, jotka helpottavat sen kunnostamista. Radan kunnossapitämiseksi on talvikuukausiksi palkattu vakinainen ratamestari, joten se aina on käyttökunnossa.

— Tervakoski OSAKEYHTIÖN toimitusjohtaja kreivi B. Vitzthum on äskettäin valittu G. A. Serlachius osakeyhtiön johtokuntaan kuoleman kautta eronneen vuorineuvos Georg Ehrnroothin tilalle.

Tervakoskella joulukuun 21 p:nä 1935.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 52.

LAUANTAINA 28 p:nä JOULUKUUTA.

1935.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

TOIMITUS: G. A. GRÖNDAHL, vastaava

TILAUSHINTA: 12:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 3:— cm.

Viikkolista:

Tri Oikarinen vastaanottaa sairaita Sidehuoneella joka keskiviikko. Pyhien takia on seuraava vastaanotto tänään, 28.12.35, klo 11—15.

Tunnit Sidehuoneella lääkkeiden jakoa ja sidemuttoja varten ovat 10,30—12 arkipäivisin.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoimena arkipäivisin klo 8,30—10, 12—13 ja 16—17,30 sekä sunnuntaisin klo 12—13.

J u n a t:

lähtevät Ryttylästä pohjoiseen: 7:13, 11:30, 14:46, 17:53 ja 21:01.

Helsinkiin	8:04	saapuu sinne	9:55
"	10:29	"	12:40
"	18:33	"	20:26
"	21:20	"	23:16
Riihimäelle	16:12, sieltä 16,56	saap. Hels.	18:08.
Helsingistä	9:30	saapuu Ryttylään	11:30
"	12:50	"	14:46
"	16:10	"	17:58
"	18:35	"	21:01

Autobussit lähtevät:

Tervakoskelta Helsinkiin klo 6:45 ja 15:45.
" Hämeenlinnaan 8,30, 10,55 ja 19.

Postiauto

kulkee kahdesti päivässä, klo 10 ja 17,20 Yksityis vuokra-autoja on saatavissa F. Aholalta, Ilmari Liutalta ja E. Saarelalta Napialassa.

Lainakirjasto pidetään avoimena joka toinen perjantai klo 17—18:30.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoimena joka päivä.

— JATKOKOULU alkaa täällä päiväkouluna torstaina, tammikuun 2 p:nä klo 8,45. Silloin saapukoot seuraavat oppivelvolliset: Kalevi Ahonen, Aino Alho, Aino Heinonen, Terttu Kanervo, Aarno Kilpinen, Hannes Lehtonen, Pentti Nieminen, Astrid Nurmela, Paula Syrjänen ja Harald Vuoreneimo sekä Tauno Anttila, Tapio Ekholm, Saara Isotalo, Sakari Isotalo, Risto Joensuu, Yrjö Laine, Lea Lahti, Anna-Liisa Nieminen, Olavi Nummela, Otto-Veikko Salmi, Veikko Tamminen, Maila Vainio, Helmi Virtanen, Ilpo Virtanen ja Kalevi Virtanen.

— 50 VUOTTA täytti täällä viime sunnuntaina, t.k. 22 p. Inkeri Aaltosen.

Tervakoski vietti „Vanhusten juhlaansa” lämminhenkisenä perhejuhlanä.

Koko yhtiön johto johtokuntineen „tervakoskelaisessa” hengessä mukana illanvietossa.

SUOMEN PANKIN PÄÄJOHTAJA RISTO RYTI JAKOI, AVUSTAJANAAN KREIVITÄR VITZTHUM, JOHTOKUNNAN PUOLESTA SUOMEN KESKUSKAUPPAKAMARIN MUISTO- JA ANSIOMERKKEJÄ 50 JA 25 V. YHTIÖN PALVELUKSESSA TYÖSKENNELLEILLE.

„Vanhusten juhlasta” on muodostunut tervakoskelaiden joulun etuisessa toiminnassa jo jonkinlainen perinteellinen ja välttämätön tapahtuma, joka sytyttää ja valmistaa heitä vahitellen vastaanotamaan koko kristikunnan suurinta juhlaa. Tätä vanhusten juhlaa on kaikkina edellisinäkin vuosina vietetty aina oikean hyvän yhteishengen merkeissä, joissa yhtiön kunnianvanhuksilla on ollut keskeisin huomio. Tällä kertaa muodostui illasta entistä huomattavampi ja merkityksellisempi sekä arvokkaampi ja täydellisempi sen kautta, että edustettuna oli koko yhtiömme johto ja hallintoneuvosto, pätevine ja arvovaltaisine edustajineen.

On sanottu joskus, että ymmärtääkseen Tervakoskea täydellisesti, täytyy olla oikea perinteellinen tervakoskelainen, mutta joka kuuli sunnuntai-iltaisen yhtiömme hallituksen puheenjohtajan, Pääjohtaja Risto Rytin tilaisuudessa pitämän puheen, tunnustanee mielihyvin, että puhe oli täydellisesti tervakoskelaisen hengen läpitunkema ja että tämän, yhtiömme hallituksessa tärkeällä paikalla toimiva ja koko maamme raha- ja talouselämän niin onnellisesti ahtaan ajan yli luovineen, aina Amerikasta asti tunnustusta saaneen, avarakatseisen, kaukonäköisen henkilön puhe, hämmästytti ehkä meitä jonkun verran tarkalla paikallistuntemuksellaan ja vaistollaan. Hänestä ei voitane sanoa, että „hän ei tuntenut meitä, emmekä me häntä”, siksi selvää ja tervehenkistä oli hänen puheensa sekä

avarammista oloista että paikallisista tapahtumista kertoessaan. Pääjohtaja Ryti toi puheessaan ilmi myös m. m. sen hyvän yhteisymmärryksen, mikä aina on vallinnut yhtiön johdon ja henkilökunnan välillä, ja jonka suoranaisena esimerkkinä oli sunnuntaina vietetty ilta Seurahuoneessa. Puhuja mainitsi, että Tervakoski O. Y:tä on aina johtanut toiminnassaan myöskin huolenpito henkilökuntansa hyvinvoinnista, eikä yksinomaan taloudelliset vaikutteet. Edelleen toi Pääjohtaja Ryti esimerkkinä esille sen suuren vastakohdan, mikä vallitsee esim. amerikkalaisen ja tervakoskelaisen välillä. Edellisellä on raha yksinään ja kaikkivaikuttava voima, mikä sysää syrjään kaikki muut katsantokannat, kun sen sijaan meille merkitsevät myöskin kiintymys työhöme ja kotiseutuamme varsin paljon. Me puolestamme toivomme, että tämä piirre edelleenkin säilyisi vallitsevana meidän vastaisessa toiminnassamme, ja että myöskin se hyvä suhde, mikä jo perinnäisesti on aina vallinnut johdon ja henkilökunnan välillä, edelleen vahvistuisi ja varmistuisi molemminpuoliseksi onneksi ja menestykseksi. Vielä toi Pääj. Ryti ilmi sen kiitollisena vastaanotetun tiedon, että saamme oman seurakuntatalon hengellistä elämäämme varten.

Illan muusta ohjelmasta, jota seuraamaan oli saapunut kansaa Seurahuoneemme täydeltä aina parvekkeita myöten, mainittakoon „satakielimme” Hilja Nuotion mieltymyksellä kuullut lauluesitykset,

ins. Varhon hyvin sattuvat, harkitut ja asialliset sanat tervehdyspuheessaan, jossa hän kuvasi niitä vaikutteita, mitkä saattoivat näiden juhlien syntymiseen V. & U. seura Padon taholta, ja joista on kehitynyt yksi merkityksellisimpiä kokoontumistilaisuuksiamme. Samoin on mielihyvin mainittava mieskuoromme esitykset, urkuri-kanttori Heimolan johdolla, ja naisvoimittelijoidemme sirot voimisteluliikkeet, johtajanaan opett. Valo. Meidän pieni ylpeytemme kohde, torvisoittokunta, piti parhaansa mukaan huolta musiikista, jota myöhempään korvasi karkelon aikana, edempänäkin tunnetuksi tullut orkesteri Ja-Ma-Ka. Seuranäyttelijämme esittivät onnistuneesti näytelmän „Naisvihaaja”.

Tilaisuus kokonaisuudessaan oli mitä onnistunein ja jätti mukana olleisiin miellyttävimmän muiston joka liittyy jälleen yhtenä vahvana renkaana siihen luottamuksen ja kiitollisuuden ketjuun, millä Tervakoski O. Y:n koko henkilökunta on sidottu sen hyvinvoinnin eteen työskennelleeseen johtoon ja koko yhtiön hallintoon.

KUOLLUT.

Joulupäivänä kuoli täällä Jafet Nuotio 73 v. ikäisenä. Vainaja kuoli täällä tehtaalla työskennelleeseen lukuisaan sisarusparveen, josta hänen jälkeensä ainoastaan yksi, Fr. Nuotio on jälellä, ja joka enemmän kuin puolivuosisataa on ollut mukana tehtaalla ja yhdyskuntamme kehittymisvaiheissa sen nykyhetkiin asti.

Vainajaa jäi lähinnä suremaan puoliso ja lapset sekä veli perheineen.

KIITOS.

Pyydän lausua sydämelliset kiitokset nti O. Y. Tervakosken johdolle sekä V. ja U. seura Padolle osakseni tulleesta odottomattomasta lahjasta.

Edla Peltonen.

— KIHLAUKSENSA ovat julkaisseet nti Soini Laiho Tervakoskelta ja hra Reino Nuolivuo Sorsakoskelta sekä nti Olga Lehto ja hra Toivo Valto molemmat Tervakoskelta.

— PADON jäsenmaksut vuodelta 1935 kehoitetaan ensi tilassa suorittamaan rahastonhoitaja Aapo Aaltoselle.

— Tervakoski OSAKEYHTIÖN johtokunta, johon kuuluvat Pääjohtaja Risto Ryti, Pankinjohtajat K. Basilier, Ernst Gråsten, Lauri af Heurlin, Vuorineuvos Gösta Serlachius ja Tohtori J. E. Sunila, kokoontui Tervakoskelle viime sunnuntaina tutustuakseen uusia sahalaitokseemme ja äsken rakennettuihin vanhusten koteihin, sekä tehtaan uudistuksiin. Iltapäivällä piti johtokunta kokouksensa ja siirtyi sitten osallistumaan „Vanhusten juhlaan”, lukuunottamatta Tohtori Sunilaa, jonka aikaisemmin oli palattava Helsinkiin.

— PIKKUKIRKKO. Yhtiön johtokunta tarkasti kokouksessaan viime sunnuntaina Pikkukirkon piirustukset ja hyväksyi ne lopullisesti sekä määräsi paikan kirkolle.

Pikkukirkko tulee rakennettavaksi vanhalle urheilukentälle, Napialan ja Ryttylä teiden väliin.

Rakennusaineet tuodaan talven kuluessa paikalle ja keväällä alkavat rakennustyöt.

Voimme siis jo ensi kesänä käydä omissa Pikkukirkossamme.

LOTTIEN LOPPIAIS-ILTAMA.

Tervakosken Lotat ovat jatkuvasti ottaneet Loppiaisjuhla-iltamansa viettöpäiväksi. Tästä iltamasta on ohjelmansa arvokkaisuuteen nähden tullut, sanoisinko vuoden huippusaavutus. Tämänkin sesonkin iltama kulkee entisiä latuja. Suuri merkitys on sillä, että Lotat ovat tahtoneet tutustuttaa meitä nuoriin kirjailijoihimme. Viime vuonna oli iltamassa puhumassa kirjailija Urho Karhumäki ja nyt on lupautunut puheen pitämään kirjailija Arvi Kivimaa. Koko yleisömmme luonnollisesti tuntee kirjailija Arvi Kivimaan herkeistä, syvällisistä romaaneistaan mutta nyt saamme kuulla hänen puhuvan meille suoraan. Iltaman rikkaasta ohjelmasta mainitsemme vielä oman mieskuoromme laulun, kanttori Heimolan johtamana, sekä näyttämöllämme kohtauksen Aleksis Kiven „Seitsemästä veljeksestä”. Ohjelmassa on vielä jotakin uutta, yksintanssia, jota esittää rva Sigrid Saslawsky ja joka myöskin tanssii menuetin kahden pienen lapsensa kanssa, lapsista nuorin on vasta 5-vuotias. Rva Saslawsky on näillä tanssiesityksillään saanut suurta suosiota esiintyessään viime kesänä Suomen eri kylpylaitoksissa.

Uskomme, että Lottiemme iltaman rikas ja valikoitu ohjelma kerää yleisömmekokonaista kuten aina aikaisemminkin.

AGAPETUKSEN „KAIKENLAISIA VIERAITA” KLUBINÄYTTÄMÖLLÄMME.

Näyttelijämme olivat vanhan perinteen mukaan valmistaneet kappaleen Tapaninpäivän iltaa varten. Tällä kertaa yleisö sai nauraa Agapetuksen kaikenlaisille vieraille. Kappalehan on tyyppilinen agapetusmainen helsinkiläisine sanasutkautsineen ja tunnetuine tyypeineen.

Amatöörinäyttämöllä ratkaisee fämöisen kappaleen onnistumisen hyvin huomattavalta osalta oikea henkilövalinta. Tässä suhteessa ei ollutkaan mitään valittamista, ellei nyt joku voi väittää, että Aune Aution esittämässä osassa olisi voinut olla hiukan vanhempi ja jonkunverran filuurimaisempi ihminen. Muuten nti Autio esitti osansa tavalla, joka osoitti, että sitä oli suunniteltu. Iltan parhaat esitykset olivat herrojen Louhen ja Pajusen. Uuton laiska ylioppilas ja Syrjäsen kuvanveistäjä onnistuivat kyllä muuten, mutta Agapetuksen ikävään ensi näytökseen eivät nämä näyttelijät tahtoneet saada vauhtia, muuta kuin — juoksemalla. Nti Nystedt ja rva Nuotio suorittivat osansa hyvin. Ohjaus oli rva Gröndahlin. Yleisö oli tyytyväinen ja arvostelija myöskin. J. K.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Äänielokuva

„Frasquita”

Näytetään lauantaina ja sunnuntaina klo 19:30.

Kielletty lapsilta.

Lapsille samoina päivinä klo 19

P I L A K U V I A.

Pääsy: Klubin jäseniltä vapaa, muilta Smk. 5.—.

Hauskat Uuden Vuoden vastaanotto-

Tanssiaiset

järjestää Pato Seurahuoneessa 31. 12. 35. aikaen klo 20.

Soittaa Ja-Ma-Ka.

Liput: 7.—.

NAPIALAN KANSAKOULUSSA

alotetaan jatkokurssit tammikuun 2 p:nä kello 9, ja kestävät noin kolmen viikon ajan päiväkouluina klo 9—3. Ohjelma on suunniteltu käytännöllistä elämää vastaavaksi, pääaineina käsityöt. Kurseille ovat velvolliset tulemaan kaikki, jotka kahtena viimeisenä keväänä 1934 ja 35 ovat saaneet päästötodistuksen kansakoulusta.

Tervakoskella joulukuun 28 p:nä 1935.